



ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΡΕΥΝΑΣ & ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ



ΕΘΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ (ΕΚΚΕ)

Κρατίου 9 & Αθηνάς, 10552 Αθήνα, τηλ. 210-7491678, Φαξ 210- 7489130

ΠΡΑΞΗ

**"ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ
ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΩΝ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
(ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.) ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ ΤΗΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ"**

ΥΠΟΕΡΓΟ 2: «ΔΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΡΕΥΝΩΝ»

**ΔΡΑΣΗ Α.1.5: Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των
Κοιν.Σ.Επ.**

**ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ Α.1.5: «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής
Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ.»**

Συντάκτης Παραδοτέου: **Αναστασία Χαραλάμπη**

Επιστημονική επιμέλεια: **Μανώλης Χρυσάκης**

Αθήνα 2015

Ομάδα έργου:

Επιστημονικό προσωπικό ΕΚΚΕ:

- Μανώλης Χρυσάκης, Διευθυντής ερευνών ΕΚΚΕ (επιστημονικός υπεύθυνος)
- Νίκος Σαρρής, ΕΛΕ Β' βαθμίδας
- Νίκος Γεωργαράκης, ΕΛΕ Α' βαθμίδας
- Θεώνη Σταθοπούλου, Διευθύντρια ερευνών ΕΚΚΕ

Εξωτερικοί επιστημονικοί συνεργάτες:

- Παναγιώτης Ζάννης
- Δημήτρης Ιεραπετρίτης
- Φωτεινή Μαρίνη
- Λήδα Τσενέ
- Αναστασία Χαραλάμπη



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η πράξη «ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (Κ.Ο.Ι.Ν.Σ.Ε.Π.) ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΒΟΥΛΙΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (κωδ. ΜΔΣ 450593)» υλοποιείται στο πλαίσιο της Συστημικής Παρεμβάσης 6: «Εκπόνηση θεσμικού, κανονιστικού, δικαστικού και δημοσπονδιακού πλαισίου με στόχο την προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και τη διευκόλυνση της ίδρυσης και λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων» του Θεματικού Άξονα Προτεραιότητας 1: «Συστημικές παρεμβάσεις» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» 2007-2013 του ΕΣΠΑ, το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
1. Το αντικείμενο της Δράσης Α.1.5.....	6
2. Το περιεχόμενο του Οδηγού.....	7
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α. ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ.....	8
1. Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις.....	8
2. Κοινωνική Οικονομία.....	11
3. Κοινωνική Λογιστική και Κοινωνικός Έλεγχος.....	12
4. Κοινωνική αξία.....	13
5. Κοινωνική Επιστροφή της Επένδυσης - Social Return on Investment (SROI).....	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β. ΟΔΗΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΤΩΝ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ (ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ Α΄).....	14
1. Βασικές αρχές κοινωνικής λογιστικής και κοινωνικού ελέγχου (Social accounting and audit SAA).....	14
2. Δυνητικά οφέλη κοινωνικής λογιστικής.....	14
3. Βήματα κοινωνικής λογιστικής και κοινωνικού ελέγχου.....	15
3.1 Βήμα 1: Ποια είναι η καινοτομία που θέλει να επιτύχει η Κοιν.Σ.Επ.;.....	15
3.1.1 Όραμα και αποστολή.....	16
3.1.2 Αξίες.....	16
3.1.3 Στόχοι και δραστηριότητες.....	16
3.1.4 Λίστα Βασικών Πτυχών.....	19
3.1.5 Ανάλυση εμπλεκόμενων.....	19
3.1.6 Εμπλεκόμενοι-κλειδιά.....	20
3.2 Βήμα 2: Πώς γνωρίζει η Κοιν.Σ.Επ. ότι επιτυγχάνει μια καινοτομία;.....	20
3.2.1 Κατανόηση δεικτών.....	22
3.2.2 Εντοπισμός δεικτών.....	22
3.2.3 Διερεύνηση αποτελεσμάτων μέσω διαβούλευσης με εμπλεκόμενους-κλειδιά.....	24
3.2.4 Επιβεβαίωση του αντικειμένου των κοινωνικών λογαριασμών.....	26
3.2.5 Πλάνο κοινωνικής λογιστικής.....	26
3.2.6 Εφαρμογή του Πλάνου.....	27
3.3 Βήμα 3: Ποια είναι η καινοτομία που έχει επιτύχει η Κοιν.Σ.Επ.;.....	30
3.3.1 Ταξινόμηση και ανάλυση δεδομένων.....	31
3.3.2 Σχεδιασμός κοινωνικών λογαριασμών.....	31
3.4 Βήμα 4: Μπορεί να αποδειχθεί η καινοτομία;.....	37

3.4.1 Διευθέτηση του κοινωνικού ελέγχου.....	38
3.4.2 Συνεδρίαση Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου.....	39
3.4.3 Δήλωση Κοινωνικού Ελέγχου.....	41
3.4.4 Κοινωνική Αναφορά.....	42
3.4.5 Συνοπτικές Κοινωνικές Αναφορές.....	43
4. Ασκήσεις.....	44
5. Συμπεράσματα.....	47
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ. ΟΔΗΓΟΣ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ (ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ Β΄)	49
1. Βασικές αρχές της SROI.....	49
2. Δυνητικά οφέλη μέτρησης της κοινωνικής απόδοσης.....	50
3. Στάδια διαδικασίας της SROI.....	50
3.1 Στάδιο 1: Πεδίο δράσης και εμπλεκόμενοι.....	50
3.1.1 Οριοθέτηση πεδίου δράσης.....	50
3.1.2 Εντοπισμός εμπλεκομένων.....	52
3.1.3 Απόφαση του τρόπου συμβολής των εμπλεκομένων.....	53
3.2 Στάδιο 2: Χαρτογράφηση της επίπτωσης.....	54
3.2.1 Ξεκινώντας με τον χάρτη επίπτωσης.....	55
3.2.2 Εντοπισμός εισροών.....	55
3.2.3 Αποτίμηση εισροών.....	55
3.2.4 Αποσαφήνιση εκροών.....	56
3.2.5 Περιγραφή αποτελεσμάτων.....	57
3.3 Στάδιο 3: Στοιχειοθέτηση επιπτώσεων και απόδοση αξίας.....	58
3.3.1 Ανάπτυξη δεικτών των επιπτώσεων.....	58
3.3.2 Συλλογή δεδομένων των επιπτώσεων.....	60
3.3.3 Καθορισμός του χρόνου διάρκειας των αποτελεσμάτων.....	62
3.3.4 Απόδοση αξίας στις επιπτώσεις.....	63
3.4 Στάδιο 4: Καθορισμός αντίκτυπου.....	68
3.4.1 Αδράνεια και μετατόπιση αποτελεσμάτων.....	69
3.4.2 Απόδοση αιτιών.....	71
3.4.3 Απόσβεση αποτελεσμάτων.....	72
3.4.4 Υπολογισμός αντίκτυπου.....	73
3.5 Στάδιο 5: Υπολογισμός της SROI.....	74
3.5.1 Προβολή στο μέλλον.....	74
3.5.2 Κοινωνική Καθαρή Παρούσα Αξία - Social Net Present Value (SNPV).....	74
3.5.3 Κοινωνικό Εσωτερικό Ποσοστό της Απόδοσης - Social Internal Rate of Return (SIRR).....	76

3.5.4 Υπολογισμός αναλογίας.....	76
3.5.5 Ανάλυση βαθμού ευαισθησίας.....	77
3.5.6 Περίοδος απόσβεσης.....	77
3.6 Στάδιο 6: Υποβολή αναφοράς, αξιοποίηση και ενσωμάτωση.....	78
3.6.1 Υποβολή αναφοράς στους εμπλεκόμενους.....	78
3.6.2 Αξιοποίηση αποτελεσμάτων.....	79
3.6.3 Εγγύηση.....	81
4. Σύγκριση SROI και IRIS.....	81
5. Σύγκριση SROI και GIIRS.....	83
6. Ασκήσεις.....	85
7. Συμπεράσματα.....	88
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ. ΧΑΡΤΗΣ ΕΠΠΤΩΣΗΣ – ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.....	91
ΓΛΩΣΣΑΡΙ.....	103
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΠΗΓΕΣ.....	107
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΛΙΣΤΑ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΤΥΧΩΝ.....	108
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΛΙΣΤΑ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ.....	113
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΛΙΣΤΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ.....	121
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙV: ΧΑΡΤΗΣ ΕΠΠΤΩΣΗΣ.....	128

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Το αντικείμενο και οι στόχοι της Δράσης Α.1.5

Η Δράση Α.1.5 εντάσσεται στο πλαίσιο υλοποίησης με ίδια μέσα του Υποέργου 2 «Δράσεις του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικών Ερευνών» για την υλοποίηση της Πράξης **"Δημιουργία και Λειτουργία Κεντρικού Μηχανισμού Υποστήριξης της Ανάπτυξης και προώθησης των Κοινωνικών Συνεταιριστικών Επιχειρήσεων (Κοιν.Σ.Επ.) και ευρύτερα των πρωτοβουλιών της Κοινωνικής Οικονομίας"** και κωδικό ΟΠΣ 450593 του Ε.Π. Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού.

Βασικός στόχος της Δράσης είναι:

- Η ανάπτυξη ενός οδηγού για την Κοινωνική Λογιστική στο πλαίσιο του κοινωνικού ελέγχου και τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των κοινωνικών επιχειρήσεων
- Η ανάλυση, κατανόηση, μέτρηση και υποβολή εκθέσεων για την κοινωνική, περιβαλλοντική και Κοινωνική Απόδοση των Κοιν.Σ.Επ.

Ο οδηγός απευθύνεται σε νέους/ες που επιθυμούν να υλοποιήσουν τις επιχειρηματικές τους ιδέες ιδρύοντας μία Κοιν.Σ.Επ. ή την έχουν ήδη σε λειτουργία.

Συγκεκριμένα ο οδηγός έχει ως στόχο:

Α. την παρουσίαση του συστήματος της κοινωνικής λογιστικής και του κοινωνικού ελέγχου των Κοιν.Σ.Επ.

Β. τη μέτρηση της κοινωνικής απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ. (σχέση κόστους-οφέλους)

Γ. τη μέτρηση της καθαρής παρούσας αξίας των παροχών ως προς την καθαρή παρούσα αξία της επένδυσης των Κοιν.Σ.Επ.

Δ. τη χρήση του σε προγράμματα εξειδικευμένης κατάρτισης σε μέλη και εργαζόμενους στις Κοιν.Σ.Επ.

Ε. τη χρήση του σε προγράμματα εκπαίδευσης των μεντόρων και των συμβούλων κοινωνικής και αλληλέγγυας οικονομίας

ΣΤ. τη χρήση του για την ευαισθητοποίηση, ενημέρωση και πληροφόρηση των φορέων και του κοινού για θέματα που αφορούν την Κοινωνική Απόδοση των Κοιν.Σ.Επ.

Ο Οδηγός θα είναι προσβάσιμος από ΑΜΕΑ καθώς θα γίνει αναπαραγωγή του σε γραφές Braille ή Moon ή Daisy ή ομιλούντα βιβλία (talking books), ή οποιαδήποτε άλλη μέθοδο, που έχει σχεδιαστεί αποκλειστικά για να χρησιμοποιείται και ανταποκρίνεται στις ειδικές ανάγκες των ΑΜΕΑ. Αν πρόκειται για περιεχόμενο που θα αναρτηθεί σε ιστοσελίδα, θα παραχθεί σύμφωνα με τις «Οδηγίες για την Προσβασιμότητα του Περιεχομένου του Ιστού» που έχει εκδώσει Κοινοπραξία του Παγκόσμιου Ιστού (World Wide Web Consortium - W3C), στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας Προσβασιμότητας του Ιστού.

2. Παραδοτέα της Δράσης Α.1.5

Η ανά χειράς έκθεση της Δράσης Α.1.5 περιλαμβάνει τα ακόλουθα Παραδοτέα:

- Παραδοτέο Α': «Οδηγός για την Κοινωνική Λογιστική και τον Κοινωνικό Έλεγχο των Κοιν.Σ.Επ.»
- Παραδοτέο Β': Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ.

Αναφορικά με το Παραδοτέο Α': «Οδηγός της Κοινωνικής Λογιστικής και του Κοινωνικού Ελέγχου των Κοιν.Σ.Επ.», σημειώνεται ότι αυτός περιλαμβάνει τα εξής στάδια:

- **Στάδιο προετοιμασίας των Κοιν.Σ.Επ.:** Η Κοιν.Σ.Επ ενημερώνεται για το Σχέδιο της Κοινωνικής Λογιστικής, για τους πόρους που απαιτούνται για την υλοποίησή του και αποφασίζει κατόπιν για την πρώτη δοκιμαστική του λειτουργία.
- **Βήμα 1 Σχεδιασμός:** Στο πρώτο στάδιο υλοποίησης, η Κοιν.Σ.Επ διευκρινίζει την αποστολή, τους στόχους, τις δραστηριότητες, τη στρατηγική και τις αξίες του Σχεδίου της κοινωνικής λογιστικής,
- **Βήμα 2 Κοινωνική Λογιστική:** Σε αυτή τη φάση, αποφασίζεται η «έκταση» και το «επίκεντρο» των κοινωνικών λογαριασμών. Στο πλαίσιο αυτό προσδιορίζονται και συλλέγονται οι πληροφορίες που απαιτούνται για να συντάξει και να υποβάλει η Κοιν.Σ.Επ. την οικεία έκθεση κοινωνικής λογιστικής, η οποία περιλαμβάνει τόσο ποσοτικά όσο και ποιοτικά στοιχεία.
- **Βήμα 3 Υποβολή εκθέσεων και έλεγχος:** Οι πληροφορίες που συγκέντρωσε η Κοιν.Σ.Επ στο Βήμα 2 αποτυπώνονται σε ένα ενιαίο έγγραφο, το οποίο χρησιμεύει ως σχέδιο των κοινωνικών λογαριασμών. Οι πολίτες (ομάδες, οργανώσεις κλπ.) οι οποίοι ενδιαφέρονται για την λειτουργία της Κοιν.Σ.Επ. ελέγχουν και αναθεωρούν αυτό το έγγραφο για να υπάρχει η βεβαιότητα ότι η έκθεση κοινωνικής λογιστικής βασίζεται σε πληροφορίες που έχουν συγκεντρωθεί και ερμηνευτεί σωστά. Όταν η ομάδα είναι ικανοποιημένη με την έκθεση και τα πορίσματά της, η Κοιν.Σ.Επ παρουσιάζει την έκθεσή της στους εμπλεκόμενους και το ευρύτερο κοινό.

Αντίστοιχα, όσον αφορά το Παραδοτέο Β': «Οδηγός για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ.», σημειώνεται ότι αυτός περιλαμβάνει τα ακόλουθα στάδια:

- Επικοινωνία με τους συμμετέχοντες για να καθοριστεί η σημασία της κοινωνικής αξίας για αυτούς
- Κατανόηση του πώς δημιουργείται η αξία μέσα από μια ομάδα ενεργειών

- Καθορισμός των κατάλληλων δεικτών ή «τρόπων γνώσης» ότι έχει επέλθει (κοινωνική) αλλαγή
- Ορισμός χρηματοοικονομικών (υποκατάστατων) μεταβλητών σε αυτούς τους δείκτες
- Σύγκριση της οικονομικής αξίας της επελθούσας κοινωνικής αλλαγής με το οικονομικό κόστος δημιουργίας αυτών των αλλαγών.

Ειδικότερα, όσον αφορά το περιεχόμενο της παρούσας έκθεσης σημειώνεται ότι, το πρώτο κεφάλαιο αποσκοπεί στην αποσαφήνιση κάποιων βασικών εννοιών, οι οποίες είναι απαραίτητες για την καλύτερη κατανόηση του κειμένου.

Το δεύτερο κεφάλαιο αποτελεί το Παραδοτέο Α', όπου παρουσιάζονται αναλυτικά τα τέσσερα βασικά βήματα που πρέπει να ακολουθήσει μία Κοιν.Σ.Επ. προκειμένου να τηρήσει κοινωνικούς λογαριασμούς στα πλαίσια της Κοινωνικής Λογιστικής και του Κοινωνικού Ελέγχου.

Το τρίτο και τέταρτο κεφάλαια συναποτελούν το Παραδοτέο Β', όπου παρουσιάζονται αναλυτικά τα έξι στάδια για μία ολοκληρωμένη για τη μέτρηση της Κοινωνικής Απόδοσης των Κοιν.Σ.Επ. και πιο συγκεκριμένα υπό το πρίσμα της ανάλυσης της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης (Social Return on Investment – SROI).

Τέλος, η ανά χείρας έκθεση της Δράσης Α.1.5, ολοκληρώνεται με την παράθεση ορισμένων κοινών στοιχείων και για τα δύο επιμέρους Παραδοτέα, όπως είναι το Γλωσσάρι η Βιβλιογραφία και τέσσερα χρηστικά Παραρτήματα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α. ΑΠΟΣΑΦΗΝΙΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΕΝΝΟΙΩΝ

1. Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις (Κοιν.Σ.Επ.)

Οι Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις αποτελούν νομική μορφή για τις κοινωνικές επιχειρήσεις και θεσπίστηκαν με τον Ν. 4019/2011. Είναι αστικοί συνεταιρισμοί με κοινωνικό σκοπό και εμπορική ιδιότητα, και τα μέλη τους μπορεί να είναι είτε φυσικά πρόσωπα είτε φυσικά και νομικά πρόσωπα¹.

Οι Κοιν.Σ.Επ. είναι επιχειρήσεις, οι οποίες διοικούνται ισότιμα από τα μέλη τους και η λειτουργία τους βασίζεται στην επιδίωξη του συλλογικού οφέλους. Το κέρδος τους προκύπτει από δράσεις που εξυπηρετούν αποκλειστικά το κοινωνικό συμφέρον.

Κατηγορίες Κοιν.Σ.Επ.

Ανάλογα με τον ειδικότερο σκοπό τους, οι Κοιν.Σ.Επ. διακρίνονται σε:

Α) *Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Ένταξης*, οι οποίες έχουν ως στόχο την ένταξη στην οικονομική και κοινωνική ζωή των ατόμων από Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού² με την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον το 40% των εργαζομένων στις Επιχειρήσεις αυτές ανήκουν υποχρεωτικά στις προαναφερθείσες ομάδες. Αυτοδίκαια, στη συγκεκριμένη κατηγορία εμπίπτουν οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης Ευθύνης (Κοι.Σ.Π.Ε), οι οποίοι διέπονται από τις διατάξεις του Ν. 2716/1999 (άρθρο 12), αποτελούν την πρώτη θεσμοθετημένη μορφή κοινωνικών επιχειρήσεων ένταξης στην Ελλάδα και απευθύνονται σε άτομα με προβλήματα ψυχικής υγείας³.

Β) *Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Κοινωνικής Φροντίδας*, οι οποίες έχουν ως στόχο την παραγωγή και παροχή προϊόντων και υπηρεσιών κοινωνικού-προνοιακού χαρακτήρα σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού, όπως είναι οι ηλικιωμένοι, τα βρέφη, τα παιδιά με αναπηρία και άτομα με χρόνιες παθήσεις⁴.

Γ) *Κοινωνικές Συνεταιριστικές Επιχειρήσεις Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού*, οι οποίες έχουν ως στόχο την παραγωγή προϊόντων και την παροχή υπηρεσιών για την κάλυψη αναγκών συλλογικού χαρακτήρα⁵ προάγοντας το τοπικό και συλλογικό συμφέρον, την προώθηση της απασχόλησης, την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και την ενδυνάμωση της τοπικής ή περιφερειακής ανάπτυξης⁶.

¹ Ν. 4019/2011 άρθρο 2 §1.

² «Στις “Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού” ανήκουν οι ομάδες εκείνες του πληθυσμού που η ένταξή τους στην κοινωνική και οικονομική ζωή εμποδίζεται από σωματικά και ψυχικά αίτια ή λόγω παραβατικής συμπεριφοράς. Σε αυτές ανήκουν άτομα με αναπηρίες (σωματικές ή ψυχικές ή νοητικές ή αισθητηριακές), εξαρτημένα ή απεξαρτημένα από ουσίες, άτομα, οροθετικοί, φυλακισμένοι/αποφυλακισμένοι, ανήλικοι παραβάτες» (Ν. 4019/2011, άρθρο 1§4).

³ Αδάμ, Σ. (2014), *Οδηγός δημιουργίας Κοινωνικών Επιχειρήσεων*. Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ Ελλάδας, σελ.39.

⁴ Ν. 4019/2011 άρθρο 2 §2.

⁵ Όπως είναι ο πολιτισμός, το περιβάλλον, η οικολογία, η εκπαίδευση, οι παροχές κοινής ωφέλειας, η αξιοποίηση τοπικών προϊόντων, η διατήρηση παραδοσιακών δραστηριοτήτων και επαγγελμάτων κ.ά.

⁶ Ν. 4019/2011 άρθρο 2 §2.

Σύσταση και μέλη

Για τη σύσταση μίας Κοιν.Σ.Επ., απαιτούνται τουλάχιστον επτά πρόσωπα στην περίπτωση της Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης και τουλάχιστον πέντε πρόσωπα στην περίπτωση των άλλων δύο κατηγοριών (Φροντίδας και Συλλογικού Σκοπού)⁷. Δεν επιτρέπεται η συμμετοχή του ίδιου φυσικού προσώπου σε δύο Κοιν.Σ.Επ. με τον ίδιο σκοπό και έδρα στην ίδια περιφερειακή ενότητα. Επιπλέον, τα νομικά πρόσωπα δεν μπορούν να υπερβαίνουν το 1/3 των μελών και μόνο στην περίπτωση των Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης επιτρέπεται να συμμετέχουν Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, με την προϋπόθεση ότι έχουν την έγκριση του εποπτευόμενου φορέα και δεν είναι μέλη σε άλλη Κοιν.Σ.Επ. με τον ίδιο σκοπό που εδρεύει στην ίδια περιφερειακή ενότητα⁸.

Η είσοδος νέων μελών επιτρέπεται με την υποχρέωση να αγοράσουν τουλάχιστον μία συνεταιριστική μερίδα και υπάρχει η δυνατότητα μέχρι πέντε προαιρετικές. Το ποσό της συνεταιριστικής μερίδας ορίζεται ελεύθερα στο καταστατικό και είναι το ίδιο για όλα τα μέλη⁹, τα οποία έχουν μία ψήφο ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων που διαθέτουν. Τα μέλη της Κοιν.Σ.Επ. δεν έχουν καμία άλλη ευθύνη απέναντι στους δανειστές της παρά μόνο το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας (περιορισμένη ευθύνη).¹⁰ Η συνεταιριστική μερίδα μεταβιβάζεται μόνο σε νέο μέλος και εγκρίνεται από τη Διοικούσα Επιτροπή (ΔΕ) ή σε άλλο μέλος χωρίς έγκριση από τη ΔΕ.¹¹ Σε κάθε περίπτωση, πρέπει να ενημερώνεται το Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας.

Η διοίκηση της Κοιν.Σ.Επ. γίνεται από τη Γενική Συνέλευση (ΓΣ) των μελών και τη ΔΕ. Η ΓΣ των μελών συνέρχεται τακτικώς με σχετική απόφαση της ΔΕ μία τουλάχιστον φορά κάθε χρόνο. Η ΓΣ συνέρχεται εκτάκτως εφόσον υποβληθεί σχετικό αίτημα με συγκεκριμένο θέμα προς τη ΔΕ από το 1/3 των μελών ή με απόφαση της ΔΕ.¹² Η ΔΕ εκλέγεται από τη ΓΣ και αποτελείται τουλάχιστον από τρία μέλη. Η διάρκεια της θητείας των μελών της ΔΕ ορίζεται με το καταστατικό και δεν μπορεί να είναι μικρότερη των δύο και μεγαλύτερη των πέντε ετών. Η ΔΕ συνεδριάζει τακτικά, τουλάχιστον μία φορά το μήνα, ή όποτε κριθεί αναγκαίο από το 1/3 των μελών της.¹³

Διανομή κερδών

Στις Κοιν.Σ.Επ. προβλέπεται περιορισμένη διανομή κερδών ως εξής: Ποσοστό 5% διατίθεται για το σχηματισμό αποθεματικού και έως 35% διανέμεται στους/ις εργαζόμενους/ες της επιχείρησης ως κίνητρο παραγωγικότητας με βάση τα οριζόμενα

⁷ Ν. 4019/2011 άρθρο 3 §2.

⁸ Ν. 4019/2011 άρθρο 3 §3.

⁹ Ν. 4019/2011 άρθρο 3 §6.

¹⁰ Ν. 4019/2011 άρθρο 3 §8.

¹¹ Ν. 4019/2011 άρθρο 4 §3.

¹² Ν. 4019/2011 άρθρο 5 §1.

¹³ Ν. 4019/2011 άρθρο 6.

στο καταστατικό. Το υπόλοιπο διατίθεται για τις δραστηριότητες της επιχείρησης και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.¹⁴

Πόροι

Οι πόροι της εκάστοτε Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να προέρχονται από το κεφάλαιό της, δωρεές από τρίτους, έσοδα από την αξιοποίηση της περιουσίας της, έσοδα από την επιχειρηματική δραστηριότητά της, επιχορηγήσεις του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, την Ευρωπαϊκή Ένωση, διεθνείς ή εθνικούς οργανισμούς ή Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης Α΄ και Β΄ βαθμού, έσοδα από άλλα προγράμματα, κεφάλαιο από κληροδοτήματα, δωρεές και παραχωρήσεις της χρήσης περιουσιακών στοιχείων, καθώς και έσοδα από τις δραστηριότητές της με βάση ό,τι ορίζει το καταστατικό της¹⁵.

Οικονομικά κίνητρα

Οι Κοιν.Σ.Επ υπόκεινται σε φορολογία εισοδήματος για τα κέρδη τους και το ποσοστό των κερδών, που διανέμεται στους εργαζόμενους, οι οποίοι ανήκουν στις Ευάλωτες Ομάδες Πληθυσμού, υπόκειται σε παρακράτηση φόρου εισοδήματος, σύμφωνα με τον εκάστοτε ισχύοντα φορολογικό συντελεστή του πρώτου, μετά το αφορολόγητο ποσό κλιμακίου εισοδήματος.¹⁶ Οι εργαζόμενοι λαμβάνουν επίδομα πρόνοιας ή οποιαδήποτε άλλη παροχή και συνεχίζουν να εισπράττουν τις παροχές αυτές ταυτόχρονα με την αμοιβή τους.¹⁷

Οι Κοιν.Σ.Επ έχουν πρόσβαση στο υπό σύσταση Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας, μπορούν να εντάσσονται σε προγράμματα στήριξης της επιχειρηματικότητας, σε προγράμματα του Οργανισμού Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού (ΟΑΕΔ) για τη στήριξη της εργασίας και σε ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης και να συνάπτουν Προγραμματικές Συμβάσεις με το Δημόσιο, τον ευρύτερο δημόσιο τομέα και τους ΟΤΑ Α΄ και Β΄ βαθμού. Επιπλέον, κατά την έναρξη της λειτουργίας τους, έχουν τη δυνατότητα ένταξης σε συγχρηματοδοτούμενα ευρωπαϊκά προγράμματα, που υλοποιούνται από την Γ.Γ. Διαχείρισης Κοινοτικών και Άλλων Πόρων, τον ΟΑΕΔ και άλλους συναρμόδιους φορείς.

Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας

Με βάση το άρθρο 14 παρ. 1 του Ν.4019/2011, συνιστάται Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας, το οποίο είναι Δημόσιο Βιβλίο που τηρείται σε ηλεκτρονική μορφή. Τηρείται στο Τμήμα Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας της Διεύθυνσης Κοινωνικής Προστασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και η πρόσβαση σε αυτό γίνεται ατελώς από οποιονδήποτε ενδιαφερόμενο.

¹⁴ Ν. 4019/2011 άρθρο 7.

¹⁵ Ν. 4019/2011 άρθρο 8.

¹⁶ Ν. 4019/2011 άρθρο 10 §3.

¹⁷ Ν. 4019/2011 άρθρο 10 §1.

Το Γενικό Μητρώο Κοινωνικής Οικονομίας αποτελείται από εξής δύο επιμέρους μητρώα:

I. Μητρώο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας, στο οποίο εγγράφονται υποχρεωτικά : α) οι Κοιν.Σ.Επ. οι οποίες συστήνονται με βάση τον Ν.4019/2011 και β) οι Κοι.Σ.Π.Ε. του Ν. 2716/1999.

II. Ειδικό Μητρώο άλλων Φορέων Κοινωνικής Οικονομίας, στο οποίο εγγράφονται προαιρετικά οι υφιστάμενες νομικές μορφές, οι οποίες πληρούν σωρευτικά τα ειδικά κριτήρια που περιγράφονται στο άρθρο 14 § 1 του Ν. 4019/2011.

Έλεγχος και κυρώσεις

Οι υπάλληλοι της αρμόδιας υπηρεσίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης για την τήρηση του Γενικού Μητρώου Κοινωνικής Οικονομίας, καθώς και οι υπάλληλοι των Διευθύνσεων Ανωνύμων Εταιριών των Περιφερειών έχουν τη δυνατότητα να καλούν τους εκπροσώπους των Κοιν.Σ.Επ. να παρουσιάζουν έγγραφα και πληροφορίες, να διενεργούν ελέγχους σε έγγραφα και άλλα στοιχεία οποιασδήποτε μορφής, εκτός κι αν πρόκειται κατά προφανή λόγο για απόρρητα στοιχεία ή ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, και να προβαίνουν σε κατασχέσεις εγγράφων και ηλεκτρονικών μέσων αποθήκευσης, εφόσον είναι απαραίτητο για τον έλεγχο των παραβιάσεων.¹⁸

Με απόφαση του κατά τόπον αρμόδιου Περιφερειάρχη και μετά από εισήγηση της αρμόδιας Υπηρεσίας μπορεί να επιβληθεί πρόστιμο σε Κοιν.Σ.Επ. για παραβάσεις των διατάξεων του άρθρου 11 του Ν. 4019/2011. Τα ποσά των προστίμων αποτελούν δημόσιο έσοδο και όσα εισπράττονται αποδίδονται στο Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας.

Επιπροσθέτως, αν Κοιν.Σ.Επ., που είναι εγγεγραμμένη στο Μητρώο Κοινωνικής Επιχειρηματικότητας, παραβιάσει τις διατάξεις του Ν. 4019/2011, τότε ο εκάστοτε αρμόδιος Περιφερειάρχης μπορεί με αιτιολογημένη απόφασή του να επιβάλει κυρώσεις που προβλέπονται στο συγκεκριμένο νόμο ή να εισηγηθεί στον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης τη διαγραφή της από το Μητρώο.¹⁹

2. Κοινωνική Οικονομία

Η έννοια της Κοινωνικής Οικονομίας εμπεριέχει τις ακόλουθες αρχές:

- Δεν θέτει σαν προτεραιότητα το κέρδος αλλά την εξυπηρέτηση των αναγκών των μελών τη εκάστοτε συλλογικής πρωτοβουλίας, καθώς και της ευρύτερης κοινότητας.
- Προϋποθέτει αυτόνομη διοίκηση.
- Διέπεται από δημοκρατικές διαδικασίες στη λήψη των αποφάσεων, ανεξάρτητα από τη συνεισφορά των μελών στο κεφάλαιο.

¹⁸ Ν. 4019/2011 άρθρο 11 §1.

¹⁹ Ν. 4019/2011 άρθρο 11 §7.

- Στη διανομή των κερδών, δίνει προβάδισμα σε μέλη και εργαζόμενους/ες έναντι του κεφαλαίου.²⁰

Ο Ν. 4019/2011 ορίζει την Κοινωνική Οικονομία ως το σύνολο των κοινωνικών, επιχειρηματικών, παραγωγικών και κοινωνικών δραστηριοτήτων, τις οποίες αναλαμβάνουν νομικά πρόσωπα ή ενώσεις προσώπων με σκοπό το συλλογικό όφελος και την εξυπηρέτηση γενικότερων κοινωνικών συμφερόντων.

3. Κοινωνική Λογιστική και Κοινωνικός Έλεγχος

Η Κοινωνική Λογιστική στο πλαίσιο του κοινωνικού ελέγχου των κοινωνικών επιχειρήσεων, καταγράφει και αξιολογεί την κοινωνική συμπεριφορά των Κοιν.Σ.Επ. Με βάση αυτή τη διαδικασία, μία Κοιν.Σ.Επ. συλλέγει, αναλύει και ερμηνεύει περιγραφικές, ποσοτικές και ποιοτικές πληροφορίες, που συγκεντρώνονται με σκοπό να παράγουν έναν τρόπο μέτρησης της κοινωνικής, περιβαλλοντικής και οικονομικής επίδοσης και αντίκτυπου.

Παράλληλα, θεσπίζει ένα πλαίσιο για συνεχή παρακολούθηση, αξιολόγηση και λογοδοσία των Κοιν.Σ.Επ., στο εσωτερικό και το εξωτερικό τους περιβάλλον. Η περιγραφή της Κοινωνικής Λογιστικής των Κοιν.Σ.Επ. θα τους βοηθήσει να ελέγξουν την απόδοσή τους στους κοινωνικούς, περιβαλλοντικούς και οικονομικούς στόχους και να διασφαλίσει ότι λειτουργεί σύμφωνα με τις αξίες της.

Είναι ευθυγραμμισμένη με την εταιρική κοινωνική ευθύνη του ιδιωτικού τομέα.

Βασικά στοιχεία της κοινωνικής λογιστικής είναι τα εξής:

- Λαμβάνει υπόψη τις απόψεις των ατόμων και των ομάδων που είναι σημαντικές για τον οργανισμό.
- Συμπεριλαμβάνει όλες τις δραστηριότητες των Κοιν.Σ.Επ.
- Λειτουργεί συγκριτικά, εξετάζοντας τα αποτελέσματα σε σύγκριση με άλλους φορείς αλλά και εντός της ίδιας της Κοιν.Σ.Επ. διαχρονικά.
- Οι έλεγχοι πραγματοποιούνται κανονικά σε συνεχή βάση και σε τακτά χρονικά διαστήματα.
- Οι ακολουθούμενες διαδικασίες ελέγχονται και πιστοποιούνται από εξωτερικούς διαπιστευμένους φορείς
- Η λειτουργία και τα αποτελέσματα γνωστοποιούνται σε όλους και είναι άμεσα διαθέσιμα σε άλλους μέσα και έξω από τις Κοιν.Σ.Επ.

Κοινωνικός έλεγχος είναι η διαδικασία αναθεώρησης και επαλήθευσης των Κοινωνικών Λογαριασμών στο τέλος κάθε περιόδου κοινωνικής λογιστικής.

²⁰ Αδάμ, Σ. (2014), *Οδηγός δημιουργίας Κοινωνικών Επιχειρήσεων*. Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ Ελλάδα, σελ.13.

4. Κοινωνική αξία

Η κοινωνική αξία δημιουργείται όταν οι πόροι, οι εισροές, οι διαδικασίες ή οι πολιτικές είναι άμεσα συνδεδεμένες με την αύξηση της ωφελιμότητας για τα άτομα και το κοινωνικό σύνολο.

Η έννοια αυτή συνήθως χρησιμοποιείται για δύο ζητήματα:

- Τον αντίκτυπο στους ανθρώπους. Μπορεί να είναι χρηματοοικονομικός ή οικονομικός αντίκτυπος αλλά συνήθως είναι αντίκτυπος στην υγεία ή την ευημερία.
- Οικονομικά ή δημοσιονομικά οφέλη, κυρίως για την κυβέρνηση που προκύπτει ως αποτέλεσμα κοινωνικής αλλαγής.²¹

5. Κοινωνική Επιστροφή της Επένδυσης - Social Return on Investment (SROI)

Η Κοινωνική Επιστροφή της Επένδυσης - Social Return on Investment (SROI) είναι τύπος ανάλυσης κόστους-οφέλους. Βασίζεται στην έννοια της οικονομικής απόδοσης της επένδυσης και εκφράζει την επίδραση μιας δραστηριότητας στο περιβάλλον, τους ανθρώπους και την οικονομία. Χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση έργων και οργανισμών και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να προβλέψει πιθανές επιπτώσεις ενός έργου ή οργανισμού.

Η SROI επικεντρώνεται στην αξία παρά στα χρήματα. Καθορίζει τον αντίκτυπο μιας κοινωνικής επένδυσης, συγκρίνοντας την επένδυση με τη δημιουργούμενη και επιστρεφόμενη κοινωνική της αξία. Η μέτρηση της κοινωνικοοικονομικής αξίας στηρίζεται στις αρχές και στους κανόνες μέτρησης της οικονομικής αξίας με την ποσοτικοποίηση και ενσωμάτωση ορισμένων παραμέτρων της κοινωνικής αξίας.

²¹ Cox, J., Bowen, M., & Kempton, O. (May 2012). Social value: Understanding the wider value of public policy interventions, *New Economy Working Papers*, p.17 (διαθέσιμο στο http://neweconomymanchester.com/stories/1834-working_papers_archive)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β. ΟΔΗΓΟΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΥ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΟΔΟΥ ΤΩΝ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ (ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ Α').

1. Βασικές αρχές Κοινωνικής Λογιστικής και Ελέγχου (Social accounting and audit-SAA)

Η Κοινωνική Λογιστική στο πλαίσιο του Κοινωνικού Ελέγχου διέπεται από τις ακόλουθες βασικές αρχές:

➤ **Αποσαφήνιση σκοπού:** Γνωστοποίηση και άρθρωση της αποστολής, όλων των αξιών και των στόχων, καθώς και απόδειξη του τρόπου με τον οποίο λειτουργούν οι δραστηριότητες της Κοιν.Σ.Επ., προκειμένου να επιτευχθεί η επιθυμητή επίδοση και αντίκτυπος.

➤ **Προσδιορισμός αντικειμένου:** Απόφαση για το ποιες πτυχές θα καλυφθούν και ποιες όχι, καθώς και με ποιους εμπλεκόμενους θα διαβουλευτεί η Κοιν.Σ.Επ. κατά την περίοδο κοινωνικής λογιστικής.

➤ **Συμβολή εμπλεκομένων:** Εντοπισμός σχετικών εμπλεκομένων και διαβούλευση μαζί τους ως κεντρικό μέρος της διαδικασίας κοινωνικής λογιστικής.

➤ **Καθορισμός σημαντικότητας:** Καθορισμός των σχετικών πληροφοριών και των αποδεικτικών στοιχείων που πρέπει να συμπεριληφθούν στους κοινωνικούς λογαριασμούς, προκειμένου να δοθεί μία πραγματική και δίκαιη εικόνα της επίδοσης και του αντίκτυπου της Κοιν.Σ.Επ., για να μπορούν να βγουν λογικά συμπεράσματα.

➤ **Συγκρίσεις:** Να γίνουν οι κατάλληλες συγκρίσεις της επίδοσης και του αντίκτυπου με άλλες Κοιν.Σ.Επ. από έτος σε έτος, με τη χρήση στόχων, σημείων αναφοράς και εξωτερικών προτύπων.

➤ **Διαφάνεια:** Να παρουσιαστεί ο τρόπος με τον οποίο η Κοιν.Σ.Επ. θα αναφέρει και θα συζητήσει με τους εμπλεκόμενους τα ευρήματα των κοινωνικών λογαριασμών.

➤ **Επαλήθευση λογαριασμών:** Εξασφάλιση κατάλληλου ανεξάρτητου ελέγχου των κοινωνικών λογαριασμών.

➤ **Ενσωμάτωση της διαδικασίας:** Εξασφάλιση ενσωμάτωσης της διαδικασίας κοινωνικής λογιστικής και ελέγχου ως τακτική πρακτική του κύκλου ζωής της Κοιν.Σ.Επ.

2. Δυνητικά οφέλη Κοινωνικής Λογιστικής

Δυνητικά οφέλη από την Κοινωνική Λογιστική μπορούν να θεωρηθούν τα εξής:

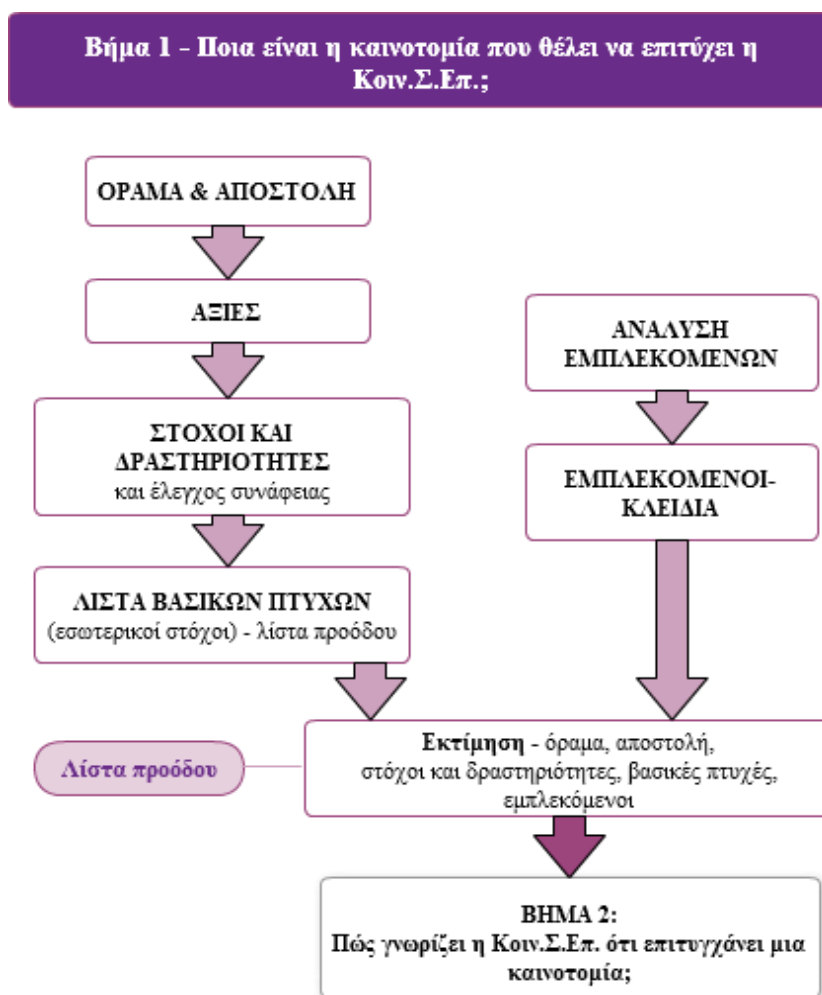
- Η κοινωνική λογοδοσία εξετάζει την κοινωνική, περιβαλλοντική και οικονομική απόδοση και τον αντίκτυπο μιας Κοιν.Σ.Επ.
- Οι πελάτες και οι χρήστες των υπηρεσιών, μπορούν να συμμετέχουν στον έλεγχο της κοινωνικής απόδοσης της Κοιν.Σ.Επ και ως εκ τούτου επηρεάζουν το σχεδιασμό και τους δείκτες μέτρησης της κοινωνικής απόδοσης.

- Η Κοινωνική Λογιστική μπορεί να συνεισφέρει στον στρατηγικό σχεδιασμό της Κοιν.Σ.Επ.
- Η τεκμηρίωση και η επαλήθευση των κοινωνικο-οικονομικών επιδόσεων της Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να βοηθήσει στην ενημέρωση των χρηματοδοτών/επενδυτών, την υποβολή εκθέσεων προς τους ενδιαφερόμενους και στην κατάρτιση των ετήσιων εκθέσεων.

3. Βήματα Κοινωνικής Λογιστικής και Κοινωνικού Ελέγχου

Η ανάλυση που ακολουθεί αποσκοπεί στον προσδιορισμό των βημάτων που πρέπει να ακολουθήσει η Κοιν.Σ.Επ., προκειμένου να υλοποιήσει με επιτυχία τις προβλεπόμενες βασικές λειτουργίες Κοινωνικής Λογιστικής και Ελέγχου²²:

3.1 Βήμα 1^ο: Ποια είναι η καινοτομία που θέλει να επιτύχει η Κοιν.Σ.Επ.;



Πηγή: Kay, A. (2011). *The new guide to Social Accounting and Audit*. Social Audit Network, p.28.

²² Η παρούσα ανάλυση είναι βασισμένη στον Οδηγό «The new guide to Social Accounting and Audit», ο οποίος εκδόθηκε από το Social Audit Network (<http://www.socialauditnetwork.org.uk>)

Το πρώτο βήμα στη διαδικασία της Κοινωνικής Λογιστικής θα βοηθήσει την εκάστοτε Κοιν.Σ.Επ. να εστιάσει στο έργο που προσπαθεί να επιτελέσει και σε όσους συνεργάζονται μαζί της προκειμένου να επιτύχει μία καινοτομία.

Αυτό το βήμα επιτρέπει στην Κοιν.Σ.Επ. να δημιουργήσει ένα «προσχέδιο» της επιχείρησης: Γιατί δημιουργήθηκε και ποιος είναι ο σκοπός της (όραμα και αποστολή); Τι σκοπεύει να επιτύχει (στόχοι); Τι κάνει (δραστηριότητες); Τι καθοδηγεί τον τρόπο που συμπεριφέρεται (αξίες); και ποιος την επηρεάζει ή επηρεάζεται από αυτή (εμπλεκόμενοι).

Το πρώτο βήμα περιλαμβάνει τα εξής:

1. Απόφαση και αποσαφήνιση του οράματος και της αποστολής της Κοιν.Σ.Επ.
2. Επιβεβαίωση των αξιών που την καθοδηγούν.
3. Διευκρίνιση των στόχων και των σχετικών δραστηριοτήτων της.
4. Διαβεβαίωση συμμόρφωσης με τις βασικές πτυχές καλής πρακτικής στο εσωτερικό των κοινωνικών επιχειρήσεων ή εθελοντικών οργανισμών.
5. Εξασφάλιση κατανόησης του ποιοι είναι οι εμπλεκόμενοι, αυτοί δηλαδή που την επηρεάζουν και επηρεάζονται από αυτή.
6. Εντοπισμός των εμπλεκόμενων-κλειδιά με τους οποίους θα διαβουλευτεί για την τήρηση κοινωνικών λογαριασμών.

Οι Κοιν.Σ.Επ. θα πρέπει να έχουν μια σειρά από έγγραφα που θα βοηθήσουν στη διαδικασία, συμπεριλαμβανομένων κυβερνητικών εγγράφων, ετησίων αναφορών, αναπτυξιακών και στρατηγικών επιχειρηματικών σχεδίων, προτάσεων χρηματοδότησης και ενημερωτικού υλικού.

3.1.1 Όραμα και αποστολή

Οι Κοιν.Σ.Επ. προσδιορίζουν την ουσία της στοχοθεσίας της Κοινωνικής Επιχείρησης στις δηλώσεις για το όραμα ή/και την αποστολή τους. Σε αυτό το σημείο επανεξετάζονται το όραμα και η αποστολή τους ή τίθεται τουλάχιστον ένα από τα δύο.

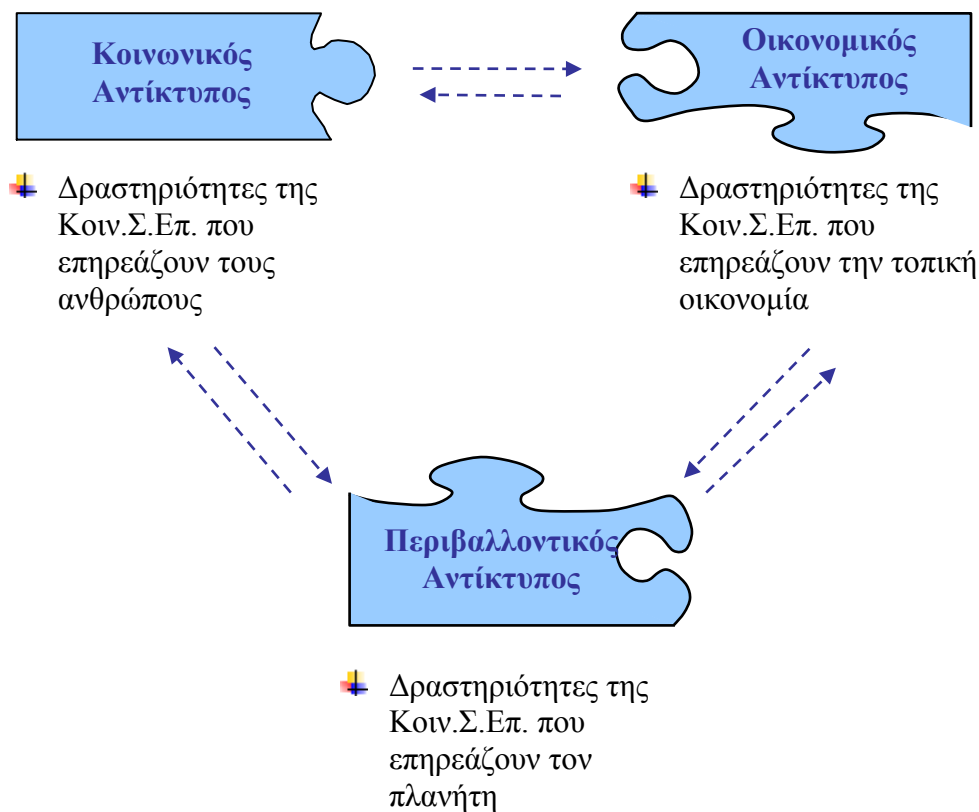
3.1.2 Αξίες

Οι αξίες είναι αυτό στο οποίο πιστεύει μία Κοιν.Σ.Επ., οι αρχές που υποστηρίζουν και καθοδηγούν το τι κάνει και πώς το κάνει. Πρέπει να έχουν εφαρμογή σε όλες τις πτυχές της προσέγγισης και συμπεριφοράς της και περιγράφουν το ήθος της.

3.1.3 Στόχοι και δραστηριότητες

Σε αυτό τον οδηγό γίνεται διάκριση ανάμεσα στους στόχους της Κοιν.Σ.Επ., που σχετίζονται με το τι κάνει προκειμένου να επηρεάσει τους ανθρώπους και το

κοινωνικό περιβάλλον (κοινωνικός αντίκτυπος), τον πλανήτη (περιβαλλοντικός αντίκτυπος) και την τοπική οικονομία (οικονομικός αντίκτυπος) ακολουθώντας σε γενικές γραμμές τις βασικές πτυχές της στοχοθεσίας της, που επίσημα αναφέρονται ως «εσωτερικοί στόχοι».



Πηγή: Χρυσάκης κ.ά., 2008, *Ανάπτυξη συστήματος κατηγοριοποίησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης και πιστοποίησης των δραστηριοτήτων που εντάσσονται στον τομέα της κοινωνικής-αλληλέγγυας οικονομίας στην Ελλάδα*, Δράση 3 στα πλαίσια του προγράμματος «Α.Σ. Κένταυρος», ΕΚΚΕ, Αθήνα.

Οι στόχοι της Κοιν.Σ.Επ. και οι σχετικές δραστηριότητες πρέπει να είναι σαφείς και συγκεκριμένοι. Μπορεί να διαφοροποιούνται από έτος σε έτος και πρέπει να διευκρινίζονται και επανατοποθετούνται σε κάθε κύκλο κοινωνικής λογιστικής.

Είναι πιθανό να έχουν ήδη εκφραστεί ξεκάθαρα το όραμα, η αποστολή, οι αξίες, οι στόχοι και οι δραστηριότητες της Κοιν.Σ.Επ., για παράδειγμα στο στρατηγικό σχέδιο. Ωστόσο, αξίζει να γίνει μια αναθεώρηση στην αρχή αυτού του βήματος προκειμένου να επιβεβαιωθεί ότι δεν έχει γίνει κάποια παράλειψη και πως όλοι όσοι σχετίζονται με την επιχείρηση γνωρίζουν τη θέση τους.

Η κοινωνική λογιστική δεν στοχεύει μόνο στην τεκμηρίωση αλλά και στη βελτίωση. Αυτό το βήμα δίνει την ευκαιρία στην Κοιν.Σ.Επ. να εντείνει το πού θα επικεντρωθεί. Είναι καλό να καταγραφούν οι στόχοι και πώς αυτοί επιτυγχάνονται (οι δραστηριότητες). Οι δραστηριότητες είναι ό,τι πραγματοποιείται σε καθημερινή βάση από την επιχείρηση προκειμένου επιτύχει τους στόχους που έχει θέσει. Εναλλακτικά,

μπορούν να καταγραφούν όλες οι δραστηριότητες και στη συνέχεια να ομαδοποιηθούν κάτω από έναν αριθμό στόχων.

Οι στόχοι και οι δραστηριότητες δεν είναι στατικές αλλά αλλάζουν σε σχέση με τις απόψεις των εμπλεκομένων και με τέτοιο τρόπο ώστε να αντικατοπτρίζουν την ανάπτυξη της επιχείρησης και το γενικό πλαίσιο στο οποίο λειτουργεί. Η σχετική δήλωση της Κοιν.Σ.Επ. θα πρέπει να περιλαμβάνει οτιδήποτε κάνει και να συνδέεται με την πρωταρχική της αποστολή και όραμα.

Κατανόηση αποστολής, στόχων και δραστηριοτήτων με όρους αντίκτυπου, αποτελεσμάτων και εκροών

Οι κοινωνικές επιχειρήσεις καλούνται όλο και περισσότερο να περιγράψουν τις εκροές και τα αποτελέσματά τους με σκοπό να επεξηγήσουν τον αντίκτυπό τους. Ο αντίκτυπος δείχνει πώς επιτυγχάνεται η αποστολή, τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν αν οι στόχοι συμβάλλουν ή όχι στον αντίκτυπο και οι εκροές επιβεβαιώνουν το πώς οι δραστηριότητες μιας επιχείρησης της επιτρέπουν να επιτύχει τους στόχους της. Συνεπώς, οι εκροές αποδεικνύουν ότι λαμβάνουν χώρα δραστηριότητες, οι οποίες επιτυγχάνουν τους στόχους και παράγουν αποτελέσματα, τα οποία με τη σειρά τους προκαλούν τον αντίκτυπο ο οποίος δείχνει ότι η αποστολή επιτυγχάνεται.

Όταν διευκρινίζονται οι στόχοι θα πρέπει να εξετάζονται οι κοινωνικές, περιβαλλοντικές και οικονομικές διαστάσεις. Έτσι, κάθε στόχος θα έχει αντίστοιχα αποτελέσματα και αντίκτυπο που σχετίζονται με τις αλλαγές που επηρεάζουν τους ανθρώπους, το περιβάλλον και την τοπική οικονομία.

Έλεγχος της αποστολής, των στόχων και των δραστηριοτήτων με τη χρήση του Χάρτη Επίπτωσης

Το new economics foundation (nef) ανέπτυξε έναν Χάρτη Επίπτωσης το 2005. Μια απλοποιημένη μορφή αυτού αποτελεί ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο για να διερευνηθεί ο τρόπος με τον οποίο σχετίζονται οι εκροές και τα αποτελέσματα με τις δραστηριότητες της Κοιν.Σ.Επ. και για να ελεγχθεί ότι οι δραστηριότητες βοηθούν στην επίτευξη των στόχων και τελικά στην αποστολή της.

Αυτή η σύνδεση με τα προηγούμενα (τους αρχικούς στόχους) είναι σημαντικό στοιχείο για την κατανόηση της κοινωνικής λογιστικής και του κοινωνικού ελέγχου. Οποιαδήποτε ενέργεια της Κοιν.Σ.Επ. γύρω από μια δραστηριότητα πρέπει να συμβάλλει και να συνδέεται με κάποιον στόχο. Παράλληλα, οι στόχοι πρέπει να συμβάλλουν και να σχετίζονται με την αποστολή.

Σημείωση: Για να ξεκαθαριστούν το όραμα, η αποστολή, οι αξίες, οι στόχοι και οι δραστηριότητες θα πρέπει:

- Να είναι η γλώσσα απλή ώστε να μπορούν όλοι να την κατανοούν
- Να αποφεύγεται η εξειδικευμένη φρασεολογία
- Το όραμα, η αποστολή, οι στόχοι και οι δραστηριότητες να μη ξεπερνούν τις δύο όψεις μιας σελίδας Α4
- Να εξασφαλιστεί, όσο είναι δυνατόν, ότι οι δραστηριότητες συνδέονται με τους στόχους της Κοιν.Σ.Επ. και τελικά με την αποστολή της
- Όταν εξετάζονται οι στόχοι, να υπάρχει η σκέψη ότι συχνά συνδέονται άμεσα με τα αποτελέσματα
- Ακόμα κι αν έχουν ήδη τεθεί οι στόχοι, να αναθεωρούνται τακτικά ώστε να παραμένουν σχετικοί
- Στη συμφωνία για τους στόχους της Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να ανακαλυφθούν στόχοι που δεν ήταν αμέσως προφανείς
- Για τη διάκριση ανάμεσα σε στόχους και δραστηριότητες, είναι βοηθητικό να τεθούν οι ερωτήσεις «Γιατί η επιχείρηση κάνει αυτό;» και «Ποιος είναι ο σκοπός που γίνεται αυτό;» ώστε να βρεθεί ο βαθύτερος στόχος.

3.1.4 Λίστα Βασικών Πτυχών

Η Λίστα Βασικών Πτυχών (Παράρτημα Ι) αναπτύχθηκε με σκοπό να βοηθήσει τις Κοιν.Σ.Επ. να δίνουν αναφορά για τις εσωτερικές τους λειτουργίες. Βασίζεται σε έξι βασικές πτυχές καλών πρακτικών:

- Ανθρώπινοι πόροι
- Καλή διοίκηση και υπευθυνότητα
- Πάγωμα των περιουσιακών στοιχείων και χρήση του πλεονάσματος
- Οικονομική βιωσιμότητα
- Περιβαλλοντική βιωσιμότητα και
- Οικονομικός αντίκτυπος

Η Κοινωνική Λογιστική απαιτεί από όλες τις Κοιν.Σ.Επ. να συμπληρώνουν αυτή τη λίστα και να τη συμπεριλαμβάνουν στους κοινωνικούς τους λογαριασμούς (σαν παράρτημα με παραπομπή σε αυτά στο κυρίως κείμενο της αναφοράς).

3.1.5 Ανάλυση εμπλεκομένων

Οι Κοιν.Σ.Επ. πρέπει να ενημερώνουν για τις δραστηριότητές τους όλους όσους επηρεάζονται από αυτές. Από την άλλη, πρέπει να δίνεται η ευκαιρία στους εμπλεκόμενους-κλειδιά τόσο να επηρεάζουν τον τρόπο που συμπεριφέρεται η κοινωνική επιχείρηση όσο και να κατανοούν τις ανταγωνιστικές της προτεραιότητες και απαιτήσεις.

Η ανάλυση της σχέσης της Κοιν.Σ.Επ. με του εμπλεκόμενους της θα αποτελέσει βοηθητικό εργαλείο στην κατανόηση του τι χρειάζεται να γνωρίζει για την επίδοση και τον αντίκτυπό της.

Για τον εντοπισμό των εμπλεκομένων, είναι χρήσιμα τα παρακάτω παραδείγματα ερωτήσεων:

- Ποιος εμπλέκεται στη λήψη αποφάσεων;
- Ποιος είναι υπεύθυνος για τις δραστηριότητες;
- Ποιος υποστηρίζει και χρηματοδοτεί;
- Ποιος ενδιαφέρεται για το έργο της Κοιν.Σ.Επ.;
- Ποιος αγοράζει από την Κοιν.Σ.Επ.; κτλ.

Χρειάζεται να δημιουργηθεί ένα διάγραμμα, το οποίο θα βοηθήσει στη χαρτογράφηση των εμπλεκομένων μέσω της ομαδοποίησής τους σε ποικίλες κατηγορίες. Μερικοί εμπλεκόμενοι μπορεί να εμφανίζονται σε περισσότερες από μία κατηγορίες ανάλογα με τις διαφορετικές σχέσεις που αναπτύσσουν με την Κοιν.Σ.Επ. Για παράδειγμα, το τοπικό συμβούλιο μπορεί να είναι παράλληλα χρηματοδότης, εργολάβος, συνεργάτης και πελάτης.

Η χαρτογράφηση των εμπλεκομένων αποδεικνύεται περισσότερο χρήσιμη όταν εξετάζεται και αναλύεται η σχέση με την Κοιν.Σ.Επ. και λιγότερο χρήσιμη όταν οι ομαδοποιήσεις των εμπλεκομένων καταγράφονται απλώς σε μορφή λίστας. Επιπλέον, η Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να ελέγξει ότι οι στόχοι που έχει δηλώσει είναι ολοκληρωμένοι ή να αντιληφθεί ότι πρέπει να προχωρήσει σε επέκταση των στόχων και των δραστηριοτήτων της.

Το επίπεδο και η φύση της συμβολής των εμπλεκομένων εξαρτάται από τον τύπο της Κοιν.Σ.Επ. Ο πιο πρακτικός τρόπος συμβολής είναι η διαβούλευση μαζί τους για τη σημασία, την καταλληλότητα και την προτεραιότητα των στόχων και των δραστηριοτήτων, για την καταλληλότητα των αξιών, καθώς και για τον αντίκτυπο ή την καινοτομία που έχει επιτύχει για αυτούς η Κοιν.Σ.Επ. Η διαβούλευση μπορεί, παράλληλα, να προσφέρει την ευκαιρία να εντοπιστεί και να κατανοηθεί κάποιος ακούσιος αντίκτυπος. Η χρήση της διαδικασίας του χάρτη επίπτωσης είναι ένας τρόπος συσχέτισης του αντίκτυπου και των ζητημάτων, που πιθανόν να ανακύψουν, με τους στόχους της Κοιν.Σ.Επ. και τον συνολικό σκοπό.

3.1.6 Εμπλεκόμενοι-κλειδιά

Ο χάρτης εμπλεκομένων πρέπει να προσδιορίζει όλους τους εμπλεκόμενους. Ωστόσο, είναι κρίσιμο να ληφθεί απόφαση για εκείνους που θα αποτελέσουν τους εμπλεκόμενους-κλειδιά και τους οποίους θα διαβουλευτεί διαχρονικά η Κοιν.Σ.Επ. έτσι ώστε να θεωρηθεί αξιόπιστη η διαδικασία κοινωνικής λογιστικής. Χρειάζεται να μελετηθεί ο χάρτης και να αποφασιστεί ποιος εμπλεκόμενος είναι κλειδί και ποιος όχι μέσα σε κάθε κατηγορία.

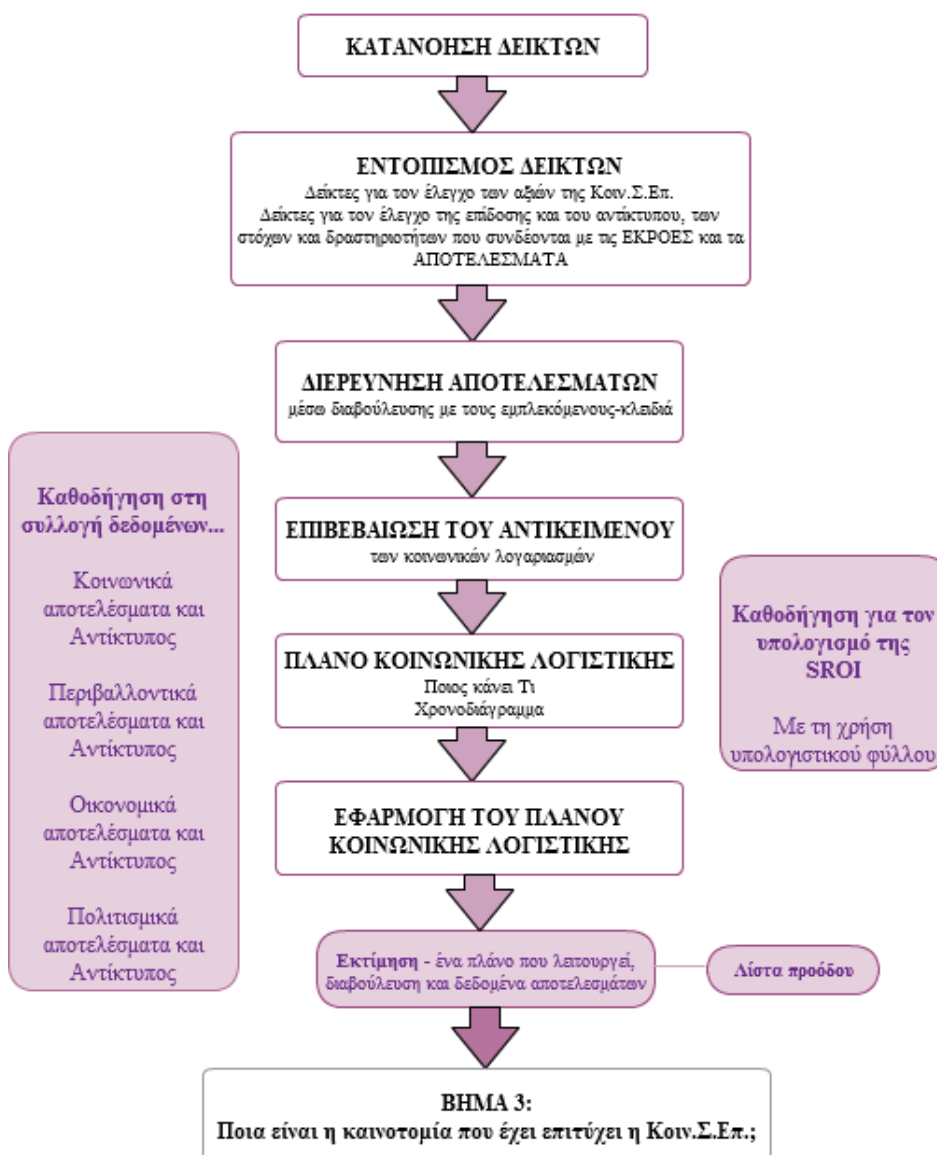
Η Κοιν.Σ.Επ. θα αναθεωρεί τον χάρτη εμπλεκομένων σε κάθε κύκλο κοινωνικής λογιστικής, καθώς όπως οι στόχοι και οι δραστηριότητες, έτσι και οι κατηγορίες εμπλεκομένων δεν είναι στατικές. Κάθε χρόνο μπορεί να συμβάλλουν διαφορετικές ομάδες εμπλεκομένων. Επιπλέον, όσοι θεωρούνται κλειδιά τη μία χρονιά

μπορεί να μην είναι την επόμενη. Κατά τη διαδικασία αποσαφήνισης στόχων και δραστηριοτήτων, συμφωνίας αξιών και εντοπισμού εμπλεκομένων, αποτελεί καλή πρακτική η εμπλοκή όσο το δυνατόν περισσότερων ατόμων.

3.2 Βήμα 2^ο: Πώς γνωρίζει η Κοιν.Σ.Επ. ότι επιτυγχάνει μια καινοτομία;

Το δεύτερο βήμα στηρίζεται στην καταγραφή και διατήρηση σχετικών πληροφοριών. Έχοντας ένα «προσχέδιο» από το πρώτο βήμα, τίθεται σε αυτό το σημείο το ερώτημα «Πώς γνωρίζει η Κοιν.Σ.Επ. ότι επιτυγχάνει αυτό που έχει ορίσει να κάνει;». Είναι κρίσιμο να συγκεντρωθούν όσο το δυνατόν πιο ουσιαστικές πληροφορίες.

Βήμα 2 - Πώς γνωρίζει η Κοιν.Σ.Επ. ότι επιτυγχάνει μια καινοτομία;



Πηγή: Kay, A. (2011). *The new guide to Social Accounting and Audit*. Social Audit Network, p.40.

Ποιες είναι οι βασικές πληροφορίες που είναι αναγκαίο να είναι σε θέση να αναφέρει ευκρινώς η Κοιν.Σ.Επ. για την επίδοση και τον αντίκτυπό της; Με ποιους τρόπους μπορούν να συγκεντρωθούν; Ποιες είναι οι εκροές και τα αποτελέσματα που προκύπτουν από όσα κάνει; Είναι σαφές το αντικείμενο της Κοιν.Σ.Επ.; Υπάρχει κάποιο σχέδιο;

Αυτό το βήμα παρέχει τις απαραίτητες πληροφορίες για την κλίμακα και την αξία του έργου της Κοιν.Σ.Επ. Επίσης, σε αυτό το σημείο οριστικοποιείται το αντικείμενο των κοινωνικών λογαριασμών και αποφασίζεται ο τρόπος διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους. Το βήμα περιλαμβάνει:

1. Ανάπτυξη της κατανόησης των εμπλεκομένων.
2. Εντοπισμός των σχετικών δεικτών για τον έλεγχο του αν ανταποκρίνεται στις αξίες της και εκτίμηση της επίδοσης και του αντίκτυπού της σε σχέση με τους στόχους και τις δραστηριότητές της με όρους εκροών και αποτελεσμάτων.
3. Διερεύνηση των αποτελεσμάτων μέσω διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους-κλειδιά.
4. Επιβεβαίωση του αντικειμένου των κοινωνικών λογαριασμών για την αποφυγή υπερβολών στους στόχους.
5. Εκπόνηση ενός σχεδίου κοινωνικής λογιστικής.
6. Εφαρμογή ενός σχεδίου κοινωνικής λογιστικής κατά τη διάρκεια της περιόδου κοινωνικής λογιστικής.

3.2.1 Κατανόηση δεικτών

Οι βασικοί παράγοντες που καθορίζουν τις αναγκαίες πληροφορίες για τους κοινωνικούς λογαριασμούς είναι:

- Ποιες πληροφορίες είναι σημαντικές και σχετικές με την Κοιν.Σ.Επ.;
- Ποιες πληροφορίες και απόψεις μπορούν ρεαλιστικά να συγκεντρωθούν με βάση τους διαθέσιμους πόρους;
- Πώς θα σχεδιαστεί η κοινωνική λογιστική της Κοιν.Σ.Επ.;

Όσο εξετάζονται οι παραπάνω ερωτήσεις, είναι καλό να διερευνηθεί εκ των προτέρων τι χρειάζεται να καταγραφεί στο σχέδιο κοινωνικών λογαριασμών. Ο στόχος είναι να παρουσιαστούν τρεις τύποι πληροφοριών:

- *Αφηγηματικές πληροφορίες*, οι οποίες περιγράφουν με σαφή τρόπο τι έχει συμβεί και θα υποστηριχθούν από...
- *Ποσοτικά δεδομένα*, τα οποία δίνουν μετρήσιμα στοιχεία και αριθμούς και...
- *Ποιοτικές πληροφορίες*, οι οποίες γνωστοποιούν όσα πιστεύουν οι εμπλεκόμενοι για την επίδοση και τον αντίκτυπο της Κοιν.Σ.Επ.

3.2.2 Εντοπισμός δεικτών

Δείκτες για τον έλεγχο των αξιών

Οι αξίες μίας Κοιν.Σ.Επ. έχουν μεγάλη σημασία καθώς την ξεχωρίζουν από ιδιωτικές επιχειρήσεις και από τον δημόσιο τομέα. Με την τήρηση κοινωνικών λογαριασμών η εκάστοτε Κοιν.Σ.Επ. θα διαπιστώσει κατά πόσο ανταποκρίνεται στις αξίες που έχει θέσει. Κάτι τέτοιο θα εξαρτηθεί από τις απόψεις των εμπλεκόμενων της.

Δείκτες για τον έλεγχο της επίδοσης και του αντίκτυπου

Στο πρώτο βήμα προσδιορίστηκαν οι στόχοι και οι σχετικές δραστηριότητες και χρησιμοποιήθηκε ένας απλός χάρτης επίπτωσης προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι αντικατοπτρίζουν αυτό που θέλει να επιτύχει η Κοιν.Σ.Επ. με όρους αποτελεσμάτων και αντίκτυπου. Σε αυτό το στάδιο, ο στόχος είναι να επεκταθεί αυτή η διαδικασία περαιτέρω και να καθοριστούν οι δείκτες που σχετίζονται με τις αναμενόμενες εκροές και αποτελέσματα.

Δείκτες εκροών

Οι δείκτες εκροών είναι κατά κύριο λόγο ποσοτικοί. Πρέπει να είναι συγκεκριμένοι, μετρήσιμοι, ρεαλιστικοί και χρονικά πλασιωμένοι. Επίσης, πρέπει να είναι μετρήσιμοι (π.χ. αριθμός ή επίπεδο ικανοποίησης), συγκρίσιμοι (π.χ. δείκτες που χρησιμοποιούν άλλες Κοιν.Σ.Επ.), ενημερωμένοι, να έχουν σημασία (π.χ. κάτι σημαντικό/σπουδαίο) και να γίνονται εύκολα κατανοητοί. Χρειάζεται προσπάθεια ώστε να επιλεγούν οι πιο σχετικοί δείκτες.

Είναι σύνηθες φαινόμενο, την πρώτη φορά που προετοιμάζονται οι κοινωνικοί λογαριασμοί, οι κοινωνικές επιχειρήσεις να παρασύρονται από τη γοητεία της διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους και να παραλείπουν να αναφέρουν με επάρκεια όλα όσα έχουν συμβεί, παρουσιάζοντας στοιχεία και αριθμούς. Είναι ουσιώδες να υπάρχει ισορροπία.

Στο Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών, οι δείκτες εκροών μπορούν να καταγραφούν σε μορφή λίστας ή να συμπεριληφθούν σε μια περιγραφή της δουλειάς που έχει γίνει.

Δείκτες αποτελεσμάτων

Για την κατανόηση των δεικτών αποτελεσμάτων, η Κοιν.Σ.Επ. πρέπει να είναι σε θέση να εκτιμήσει τι έχει συμβεί ως αποτέλεσμα των δράσεων της και την καινοτομία που έχει προσφέρει στους ανθρώπους και στους οργανισμούς με τους οποίους συνεργάζεται ή εργάζεται για αυτούς. Γενικά, οι δείκτες αποτελεσμάτων είναι περισσότερο ποιοτικοί και έως ένα βαθμό ανοικτοί σε ερμηνεία. Συνήθως, περιστρέφονται γύρω από το τι προσφέρουν οι Κοιν.Σ.Επ. στους ανθρώπους

(κοινωνικά), τον πλανήτη (περιβαλλοντικά) και στον τρόπο διαχείρισης των πόρων (οικονομικά) - και σε κάποιες περιπτώσεις στην εκάστοτε κοινωνία ή επικρατούσα κουλτούρα.

Οι δείκτες αποτελεσμάτων προσπαθούν να καταγράψουν την αλλαγή που παρατηρείται και αυτό συνήθως χρειάζεται την άμεση διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους.

3.2.3 Διερεύνηση αποτελεσμάτων μέσω διαβούλευσης με εμπλεκόμενους-κλειδιά

Ο έλεγχος των αξιών είναι μία ξεχωριστή άσκηση από την παρατήρηση της επίδοσης και του αντίκτυπου των στόχων και των δραστηριοτήτων της Κοιν.Σ.Επ. Ωστόσο, όταν ξεκινά η διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους για τα αποτελέσματα, μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα ίδια μέσα που χρησιμοποιήθηκαν και για τις αξίες, όπως για παράδειγμα ερωτηματολόγια, συνεντεύξεις, ομάδες εστίασης κτλ.

Έχοντας προσδιορίσει και συμφωνήσει για το ποιες πληροφορίες χρειάζεται να συγκεντρωθούν, θα πρέπει να αποφασιστεί ο καλύτερος τρόπος συλλογής τους. Μερικές από τις πληροφορίες μπορεί ήδη να υπάρχουν.

Η Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να επιθυμεί να διαβουλευτεί τακτικά με τους εμπλεκόμενους ως μέρος του κύκλου κοινωνικής λογιστικής, για αυτό και θα πρέπει να εξετάσει τον τρόπο ενσωμάτωσης της διαβούλευσης κοινωνικής λογιστικής με άλλες διαβουλεύσεις όπως είναι η προώθηση αγαθών ή η ικανοποίηση πελατών.

Οι τρόποι διαβούλευσης βασίζονται σε δοκιμασμένες μεθόδους της έρευνας καταναλωτών ή έρευνας αγοράς, της έρευνας κοινωνικών επιστημών και των τεχνικών κοινοτικής ή λαϊκής συμμετοχικής αξιολόγησης. Μία από τις υπάρχουσες προκλήσεις κοινωνικής λογιστικής είναι να βρεθούν αποτελεσματικοί, κατάλληλοι, προσίτοι και διασκεδαστικοί τρόποι διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους, που να τους παροτρύνουν να συμβάλλουν στη διαδικασία.

Οποιαδήποτε μέθοδος χρησιμοποιείται, είναι θεμελιώδες να τίθενται σωστά οι ερωτήσεις. Κάτι τέτοιο δεν είναι απλή υπόθεση. Καλό είναι να γίνεται προσπάθεια προσέγγισης του «πυρήνα» αυτού που επιχειρείται να επιτευχθεί και στη συνέχεια να τίθεται η ερώτηση, η οποία θα πρέπει να είναι εύκολα κατανοητή.

Οι Κοιν.Σ.Επ. ίσως ξεκινούν με την πρόθεση χρήσης μεθόδων διαβούλευσης πρόσωπο με πρόσωπο παρά με ερωτηματολόγια. Πρέπει, όμως, πρώτα να γίνει ξεκάθαρο τι επιθυμεί να γνωρίζει και μετά να αποφασίσει τον τρόπο διαβούλευσης με διαφορετικούς εμπλεκόμενους. Είτε οι ερωτήσεις τίθενται πρόσωπο με πρόσωπο είτε μέσω ερωτηματολογίων, μία κλειστού τύπου ερώτηση θα λάβει πιο ακριβή απάντηση από μία ανοικτού τύπου και θα είναι συνεπώς πιο εύκολη στην ανάλυση. Ωστόσο, χάνεται ο πλούτος της έκφρασης απόψεων, που είναι βέβαια δυσκολότερο να ερμηνευτεί.

Όταν λαμβάνεται απόφαση σχετικά με τον καλύτερο τρόπο διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους-κλειδιά, είναι απαραίτητο να επιτευχθεί ισορροπία ανάμεσα στο τι θα λειτουργούσε καλύτερα σε μεμονωμένες ομάδες εμπλεκόμενων και τι δυνατότητα υπάρχει από άποψη χρόνου και πόρων.

Τυπικά, χρησιμοποιούνται ερωτηματολόγια που αποτελούνται κυρίως από κλειστές ερωτήσεις αλλά δίνεται η επιλογή πρόσθεσης σχολίων.

Οι ίδιες ερωτήσεις είναι δυνατό να τεθούν με διαφορετικούς τρόπους ώστε να ανταποκρίνονται σε διαφορετικές ομάδες εμπλεκομένων. Θα πρέπει να βρεθούν οι πιο κατάλληλοι τρόποι σε σχέση με τους διαθέσιμους πόρους και εκείνοι που θα μεγιστοποιήσουν τα ποσοστά απόκρισης. Παραδείγματα μπορεί να αποτελούν:

- συζήτηση πρόσωπο με πρόσωπο με τοπικούς εμπλεκόμενους,
- ταχυδρομικώς και μετά τηλεφωνικώς με τους χρηματοδότες και μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου με τους συνεργάτες,
- μέσω διαδικτύου,
- σε συνάντηση με την Επιτροπή Διοίκησης,
- μέσω εσωτερικού ταχυδρομείου με το προσωπικό και τους εθελοντές.

Σε κάποιες περιπτώσεις αυτό μπορεί να γίνει μέσα στα πλαίσια της Κοιν.Σ.Επ., ενώ σε άλλες να χρειάζεται κάποιος εξωτερικός τρίτος που να είναι ανεξάρτητος και αμερόληπτος.

Άλλες πολύτιμες μέθοδοι διαβούλευσης είναι: συζητήσεις στις συνεδριάσεις του προσωπικού και της επιτροπής διοίκησης και συζητήσεις σε ομάδες εστίασης με συγκεκριμένες ομάδες εμπλεκομένων.

Το ζήτημα δεν είναι απλώς να επινοούνται οι «σωστές» ερωτήσεις αλλά να χρησιμοποιείται μια μέθοδος διαβούλευσης κατάλληλη για συγκεκριμένη ομάδα εμπλεκομένων.

Πολλοί οργανισμοί συμπεριλαμβάνουν στα ερωτηματολόγια ένα μέρος σχετικά με τις αξίες και τους στόχους, ως κομμάτι της διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους-κλειδιά. Αυτό τους επιτρέπει να εκφράσουν την άποψή τους για την Κοιν.Σ.Επ. συνολικά, μαζί με τις συγκεκριμένες πτυχές αλλαγής ανάλογα με τις δραστηριότητες που τους επηρεάζουν.

Ωστόσο, μπορεί να μην είναι απαραίτητη η διαβούλευση με όλους τους χρήστες, πελάτες κτλ. σχετικά με το μέρος των αξιών και των στόχων, καθώς μπορεί να γνωρίζουν και να κατανοούν την Κοιν.Σ.Επ. μόνο μέσα στα πλαίσια της τακτικής τους επαφής, από την πλευρά της εξυπηρέτησης.

Από τις καλύτερες ποιοτικές εκφράσεις γνώμης, που όμως δεν συλλαμβάνονται εύκολα, είναι τα αυθόρμητα σχόλια, που οι χρήστες ή δικαιούχοι των υπηρεσιών κάνουν τηλεφωνικά, σε μία περιστασιακή συνάντηση στο γραφείο ή σε άτυπες συνεδριάσεις. Συνήθως αυτά τα σχόλια ακούγονται, είναι καλοδεχούμενα αλλά μετά ξεχνιούνται. Μερικοί οργανισμοί, όμως, έχουν επινοήσει σύστημα για την καταγραφή τέτοιων εκφράσεων απόψεων σε ένα βιβλίο «μαγικών στιγμών». Ομοίως, πρέπει να τηρείται αρχείο παραπόνων και καλό είναι να υπάρχει μια σταθερή φόρμα για παράπονα (και ικανοποίηση).

Οι περισσότεροι οργανισμοί χρησιμοποιούν φύλλα έκφρασης γνώμης/αξιολόγησης και έντυπα αξιολόγησης, η ανάλυση των οποίων μπορεί να συμβάλλει στους κοινωνικούς λογαριασμούς.

Στην επινόηση κατάλληλων ερωτηματολογίων θεωρείται καλή πρακτική να δοκιμάζονται πριν αποσταλούν ευρύτερα, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί ότι λειτουργούν οι ερωτήσεις και ότι συγκεντρώθηκαν οι απαραίτητες πληροφορίες.

3.2.4 Επιβεβαίωση του αντικειμένου των κοινωνικών λογαριασμών

Στον καθορισμό του αντικειμένου στην κοινωνική λογιστική της Κοιν.Σ.Επ., υπάρχουν τρεις ουσιώδεις κατευθυντήριες γραμμές:

- Να σχεδιάζεται μόνο ό,τι είναι σίγουρο ότι μπορεί να φέρει σε πέρας ικανοποιητικά με βάση τους διαθέσιμους πόρους.
- Κατά τη συγγραφή των κοινωνικών λογαριασμών, να είναι ανοικτή και διαφανής σε σχέση με το λόγο που παραλείπονται κάποιες πτυχές του έργου της και που δεν διαβουλεύεται με κάποιους εμπλεκόμενους.
- Να επικεντρώνεται στην ουσία αυτού που κάνει. Αυτοί είναι οι βασικοί στόχοι και δραστηριότητες που χρειάζεται κυρίως να είναι ικανή να μετρήσει βάσει της επίδοσης και του αντίκτυπου.

Με βάση τα παραπάνω μπορεί να επιβεβαιωθεί το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών της Κοιν.Σ.Επ.

3.2.5 Πλάνο Κοινωνικής Λογιστικής

Προκειμένου να οριστικοποιηθεί το Πλάνο Κοινωνικής Λογιστικής της Κοιν.Σ.Επ., είναι απαραίτητο να έχουν καθοριστεί ποια δεδομένα πρέπει να συγκεντρωθούν (και πώς και από ποιους) και να έχει συμφωνηθεί με ποιους εμπλεκόμενους θα διαβουλευτεί (και σχετικά με τι, πότε, πώς και από ποιους).

Κατά τη λήψη της απόφασης για το ποιος θα διενεργήσει τη διαβούλευση, μπορεί να χρειαστεί βοήθεια από τρίτο άτομο, έξω από την Κοιν.Σ.Επ. Η αξιοπιστία των κοινωνικών λογαριασμών μπορεί να αμφισβητηθεί αν κάποια ευαίσθητη ανάλυση έχει γίνει εσωτερικά. Για παράδειγμα, η διευκόλυνση ομάδων εστίασης και η διεξαγωγή ορισμένων συνεντεύξεων ή η ανάλυση εμπιστευτικών ερωτηματολογίων προσωπικού μπορεί να απαιτεί κάποιο ανεξάρτητο άτομο για να εξασφαλιστεί αντικειμενικότητα και αμεροληψία.

Το Πλάνο Κοινωνικής Λογιστικής αποτελείται από τα ακόλουθα έγγραφα, τα οποία έχουν ολοκληρωθεί κατά τη διάρκεια του πρώτου και του δεύτερου βήματος:

- Δήλωση για το όραμα, την αποστολή, τις αξίες και τους στόχους και τις δραστηριότητες σε συνδυασμό με τον καθορισμό αυτών στα οποία θα επικεντρωθεί η Κοιν.Σ.Επ. σε αυτόν τον κύκλο κοινωνικής λογιστικής.
- Χάρτης εμπλεκομένων, που καθορίζει τους εμπλεκόμενους-κλειδιά με τους οποίους θα διαβουλευτεί η Κοιν.Σ.Επ. σε αυτό τον κύκλο.
- Έλεγχος των αξιών.
- Δείκτες για τον έλεγχο της επίδοσης και του αντίκτυπου.
- Το φύλλο διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους-κλειδιά.

3.2.6 Εφαρμογή του Πλάνου

Αφού έχει οριστικοποιηθεί το πλάνο, θα πρέπει να γνωστοποιηθεί σε όλους μέσα στην Κοιν.Σ.Επ. ώστε να μάθουν ποιος είναι ο ρόλος τους και πώς η δουλειά τους συμβάλλει στη διαδικασία κοινωνικής λογιστικής. Αυτό που ακολουθεί είναι η εφαρμογή του Πλάνου, που σημαίνει σχεδιασμός και έλεγχος των μεθόδων διαβούλευσης (ερωτηματολόγια κτλ), συλλογή πληροφοριών για τα δεδομένα των εκροών, καθώς και συστηματική διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους για τα αποτελέσματα, με τη χρήση των μεθόδων που αποφάσισε η Κοιν.Σ.Επ. παραπάνω.

Σημείωση: Κατά τη διαδικασία σχεδιασμού και χρονοδιαγράμματος:

- Να τεθούν μόνο ρεαλιστικοί στόχοι.
- Να μη μείνουν όλα για τελευταία στιγμή στο τέλος του έτους.
- Να είναι σίγουρο ότι τα συστήματα συλλογής δεδομένων είναι εγκαίρως έτοιμα και σε λειτουργία.
- Να είναι σίγουρο ότι τα δεδομένα επεξεργάζονται καθώς συλλέγονται (ώστε να μπορούν να τροφοδοτούνται στον τρέχοντα προγραμματισμό και αναθεώρηση της Κοιν.Σ.Επ.)
- Να διαμοιραστεί η διαβούλευση με διαφορετικούς εμπλεκόμενους μέσα στους μήνες και να διαβεβαιωθεί ότι τα ευρήματα θα είναι διαθέσιμα μέσα στην Κοιν.Σ.Επ. άμεσα.
- Να μην περιμένει η Κοιν.Σ.Επ. μέχρι το τέλος του έτους για να μάθει από και να ενεργήσει με βάση αυτά που έμαθε.

Κατευθυντήριες γραμμές στη συλλογή δεδομένων

Κάθε Κοιν.Σ.Επ. είναι διαφορετική και δεν είναι δυνατόν να προσαρμοστεί ο Οδηγός σε καθεμία από αυτές. Είναι, όμως, πιθανόν να εντοπίσουν όλες χρήσιμα στοιχεία.

A) Κοινωνικά αποτελέσματα και αντίκτυπος

Τα κοινωνικά αποτελέσματα βασίζονται στην επίδραση που έχει η Κοιν.Σ.Επ., ο τρόπος που οι δραστηριότητές της έχουν αλλάξει τη ζωή των ανθρώπων που συνεργάζονται μαζί της. Από αυτό φαίνεται ο αντίκτυπος που έχει στους ανθρώπους.

B) Περιβαλλοντικά αποτελέσματα και αντίκτυπος

Για πολλές Κοιν.Σ.Επ., η Λίστα Βασικών Πτυχών, μπορεί να βοηθήσει στην αναφορά, με απλή μορφή, για τα περιβαλλοντικά αποτελέσματα και αντίκτυπο.

Παρόλο που δεν υπάρχουν εμπλεκόμενοι που να αναζητούν ξεκάθαρα την υποστήριξη των περιβαλλοντικών συμφερόντων, πολλοί οργανισμοί θέλουν να έχουν τη δυνατότητα να δράσουν και να δείξουν ενδιαφέρον κάνοντας αειφόρο χρήση των

πόρων του πλανήτη. Όλο και σε μεγαλύτερο βαθμό, οι οργανισμοί προσδιορίζουν τη δέσμευσή τους για την υιοθέτηση περιβαλλοντικά ευαίσθητων πρακτικών σαν αξία ή σαν ένα συγκεκριμένο στόχο. Αυτή η δέσμευση γίνεται αργότερα αναπόσπαστο μέρος των Κοινωνικών τους Λογαριασμών. Πρέπει να εκφράζεται μέσα από περιβαλλοντική πολιτική ή πολιτικές, ή/και αναλαμβάνοντας έναν έλεγχο των τρεχουσών πρακτικών της Κοιν.Σ.Επ.

Μία βασική περιβαλλοντική πολιτική πρέπει να καλύπτει τις ακόλουθες πτυχές:

- Ενεργειακή χρήση: θέρμανση και φως
- Ενεργειακή χρήση: μεταφορά
- Κατανάλωση υλικών αγαθών
- Επαναχρησιμοποίηση υλικών αγαθών
- Ανακύκλωση υλικών αγαθών
- Διαχείριση απορριμμάτων.

Για τις Κοιν.Σ.Επ. που δεν έχουν προσδιορίσει συγκεκριμένα περιβαλλοντικά ζητήματα, το πλαίσιο της κοινωνικής λογιστικής απαιτεί να εμπεριέχεται μία αναφορά για περιβαλλοντικές πολιτικές και πρακτικές μέσα στο σχέδιο των κοινωνικών λογαριασμών ως μέρος της Λίστας Βασικών Πτυχών.

Για πολλές περιπτώσεις αυτό μπορεί απλώς να σημαίνει την υιοθέτηση προσεγγίσεων κοινής λογικής για τη μεταφορά, τη χρήση χαρτιού, την κατανάλωση ενέργειας, την επαναχρησιμοποίηση και την ανακύκλωση γενικά.

Η Λίστα Πράσινου Γραφείου (Παράρτημα II) είναι μια καλή αρχή. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί συλλογικά μέσα στην Κοιν.Σ.Επ. και να ολοκληρωθεί τακτικά. Θα υποδείξει μερικά ζητήματα τα οποία η Κοιν.Σ.Επ. εφαρμόζει και κάποια άλλα που χρειάζονται βελτίωση. Οι προτεινόμενες βελτιωτικές κινήσεις μπορεί να διαμορφώσουν τη βάση ενός πλάνου περιβαλλοντικής δράσης.

Η μέτρηση του αποτυπώματος άνθρακα σε μία περίπτωση είναι ένας τρόπος πρόσθεσης όλων των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα ώστε να φανεί η συνολική επίδοση. Υπάρχουν και άλλα «πλαίσια δεικτών» για τη μέτρηση της βιωσιμότητας, το καλύτερο από τα οποία τοποθετεί την επίδοση της Κοιν.Σ.Επ. στο παγκόσμιο πλαίσιο.

Γ) Οικονομικά αποτελέσματα και αντίκτυπος

Η Λίστα Βασικών Πτυχών απαιτεί την αναφορά οικονομικών αποτελεσμάτων και αντίκτυπου ως μέρος των κοινωνικών λογαριασμών.

Υπάρχει ένα επιχείρημα που υποστηρίζει ότι ο «οικονομικός αντίκτυπος» είναι στην πραγματικότητα κοινωνικός αντίκτυπος, καθώς επηρεάζει ανθρώπους. Αυτό γίνεται μέσω της παρακίνησης και υποστήριξης της τοπικής οικονομίας και πιο άμεσα ωφελώντας ανθρώπους λιγότερο ευκατάστατους στην κοινωνία, αντιμετωπίζοντας έτσι μερικές από τις οικονομικές (και συνεπώς κοινωνικές) ανισορροπίες. Ωστόσο, θεωρείται ότι οι Κοιν.Σ.Επ. έχουν κοινωνικό, περιβαλλοντικό και οικονομικό αντίκτυπο.

Ένα πλήρες σύνολο κοινωνικών λογαριασμών πρέπει να εξετάζει και να αναφέρει οικονομικό αντίκτυπο, κάτι που είναι αρκετά διακριτό από την οικονομική βιωσιμότητα της Κοιν.Σ.Επ., όπως αυτή εμφανίζεται στους ετήσιους λογαριασμούς και στον οικονομικό έλεγχο.

Οι οργανισμοί μπορούν να εξηγούν τον οικονομικό τους αντίκτυπο με τη χρήση πληροφοριών που έχουν ήδη συγκεντρωθεί και αναφερθεί, κυρίως στους οικονομικούς λογαριασμούς. Αυτά τα χρηματοοικονομικά ποσά ή μετέπειτα υπολογισμοί μπορούν να συμπεριληφθούν στους κοινωνικούς λογαριασμούς. Για παράδειγμα:

- Η Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να δημιουργεί θέσεις απασχόλησης, οι οποίες απομακρύνουν άτομα από το επίδομα ανεργίας και τους παρέχουν χρήματα, τα οποία μπορούν να ξοδέψουν στην τοπική οικονομία.
- Μπορεί να χρησιμοποιούνται εθελοντές και να αποδίδεται σε αυτούς ένα αποδεκτό, αλλά πλασματικό, ωρομίσθιο, το οποίο μπορεί να θεωρηθεί σαν συνεισφορά στην Κοιν.Σ.Επ. και στους δικαιούχους ή την ευρύτερη κοινωνία.
- Μπορεί να επενδύσει στην κατάρτιση προσωπικού και εθελοντών με δαπάνες της Κοιν.Σ.Επ., οι οποίες όμως μπορεί να θεωρηθούν σαν συμβολή στην ανάπτυξη δεξιοτήτων μέρους του ευρύτερου και συνεχούς εργατικού δυναμικού.
- Μπορεί να συνεργάζεται με άλλους για την ανάπτυξη μίας περιοχής μέσω οργανισμών ή έργων. Μπορεί να υπολογιστεί ένα χρηματοοικονομικό επενδυτικό ποσό και να δείξει ότι η επιχείρηση έχει συμβάλει στην «κυκλοφορία» του χρήματος στην περιοχή.
- Μπορεί να έχει μια πολιτική αγορών προς την κατεύθυνση των τοπικών προϊόντων, κάτι που βοηθάει την τοπική οικονομία και μπορεί να εκφραστεί ποσοτικά από τους λογαριασμούς της Κοιν.Σ.Επ. Αντίστοιχα, μπορεί να υπάρχει πολιτική αγοράς μόνο από άλλες κοινωνικές επιχειρήσεις ή από οργανώσεις δίκαιου εμπορίου. Αυτή η πληροφορία μπορεί να περιλαμβάνεται στους κοινωνικούς λογαριασμούς.
- Μπορεί να προσφέρει σε συγκεκριμένες ομάδες μία έκπτωση στις υπηρεσίες της, συμπεριλαμβάνοντας την οικονομική αξία αυτού.
- Μερικοί οργανισμοί προσφέρουν ένα ποσοστό από το πλεόνασμά τους σε ομάδες της τοπικής κοινότητας ή σε φιλανθρωπικά ιδρύματα.. Αυτή η πληροφορία θα πρέπει να περιλαμβάνεται στους κοινωνικούς λογαριασμούς.

Δ) Πολιτισμικά αποτελέσματα και αντίκτυπος

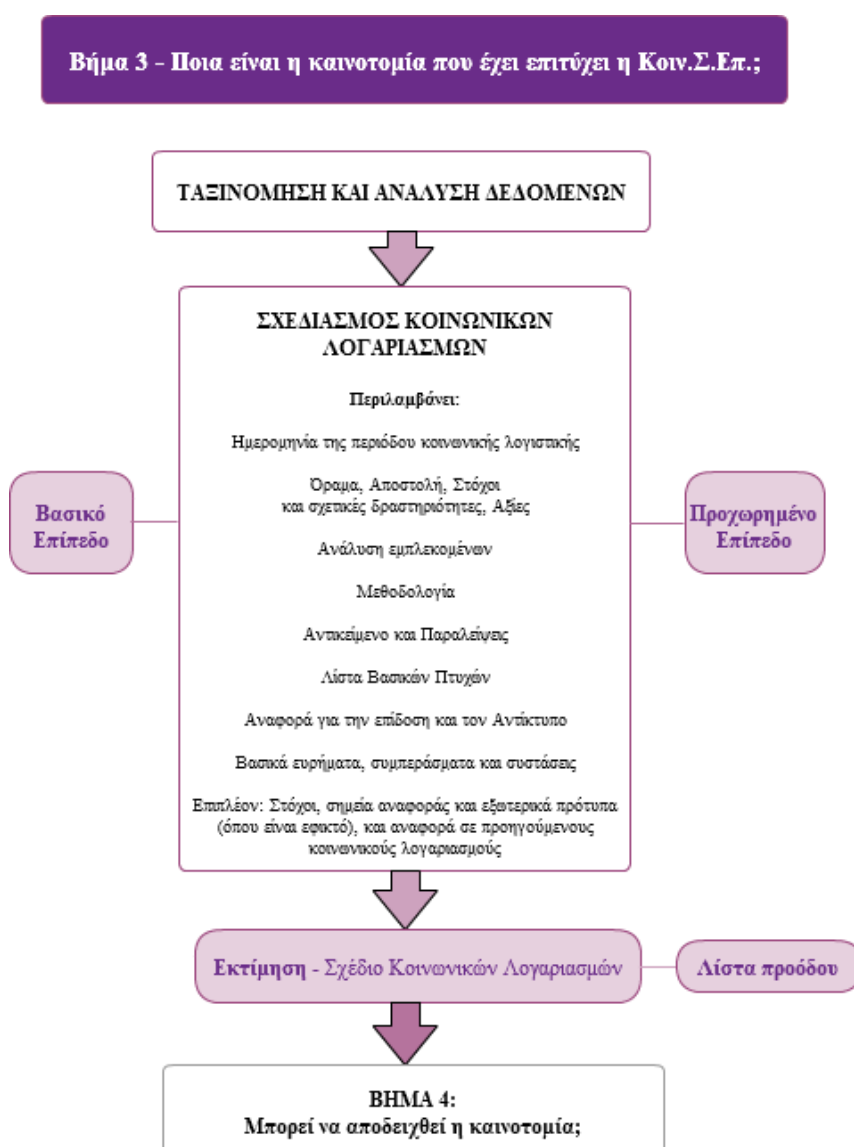
Μερικές Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να ενδιαφέρονται για τον αντίκτυπό τους πολιτισμικά, δηλαδή στα πρότυπα και τις αξίες της κοινωνίας. Οι άνθρωποι συμπεριφέρονται με βάση τις αξίες της κοινωνίας, την εκπαίδευση, τα αποτελέσματα της ιστορίας, τη θρησκεία κ.ά.

Ένας τομέας που ασχολείται με την ιδέα του πολιτισμού είναι το κοινωνικό κεφάλαιο. Το κοινωνικό κεφάλαιο επικεντρώνεται στη σχέση ανάμεσα σε άτομα και οργανισμούς και όχι μεμονωμένα σε άτομα και οργανισμούς. Ασχολείται με το πώς λειτουργεί η κοινωνία με βάση τα δίκτυα ανθρώπων και οργανισμών, τα κοινά

πρότυπα και τις κοινές αξίες, καθώς και τις σχέσεις αμοιβαίας εμπιστοσύνης που αναπτύσσονται.

3.3 Βήμα 3^ο: Ποια είναι η καινοτομία που έχει επιτύχει η Κοιν.Σ.Επ.;

Στο δεύτερο βήμα συλλέχθηκαν σχετικές και συγκεκριμένες πληροφορίες και πραγματοποιήθηκε διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους ώστε να ληφθούν οι απόψεις και οι γνώσεις τους. Το τρίτο βήμα επικεντρώνεται στην ανακοίνωση και παρουσίαση των πληροφοριών με τέτοιο τρόπο ώστε να γνωστοποιηθεί το έργο της Κοιν.Σ.Επ., το πόσο αποτελεσματική είναι και ποια καινοτομία έχει επιτύχει.



Πηγή: Kay, A. (2011). *The new guide to Social Accounting and Audit*. Social Audit Network, p.56.

Αυτό το βήμα προτρέπει να συγκεντρωθούν όλες οι πληροφορίες σε ένα πλήρες σύνολο Σχεδίου Κοινωνικών Λογαριασμών. Το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών θα περιγράφει λεπτομερώς τι έχει επιτευχθεί κατά την περίοδο

κοινωνικής λογιστικής, ποια είναι η επίδοση και ποιος ο αντίκτυπος της Κοιν.Σ.Επ. Αποτελείται από τα ακόλουθα:

1. Ταξινόμηση και ανάλυση δεδομένων
2. Σύνταξη Κοινωνικών Λογαριασμών.

Ο Οδηγός προτείνει τι πρέπει να εμπεριέχει ένα Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών και παρουσιάζει δύο επίπεδα αναφοράς, το Βασικό και το Προχωρημένο. Τα δύο επίπεδα εμφανίζουν τα ίδια στοιχεία με τη διαφορά τους να έγκειται το επίπεδο λεπτομέρειας.

3.3.1 Ταξινόμηση και ανάλυση δεδομένων

Κατά τη διάρκεια της περιόδου κοινωνικής λογιστικής θα έχει συγκεντρωθεί μία σημαντική ποσότητα πληροφοριών (γεγονότα και αριθμοί, καθώς και απόψεις των εμπλεκομένων), οι οποίες θα πρέπει να βγάλουν κάποιο νόημα προκειμένου να μπορούν να συμπεριληφθούν στο Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών. Επίσης, θα πρέπει να εξασφαλιστεί ότι όλοι μπορούν να έχουν πρόσβαση σε αυτές, οι οποίες μπορεί να έχουν συγκεντρωθεί με διαφορετικούς τρόπους και από διαφορετικούς ανθρώπους (τμήματα) μέσα στην Κοιν.Σ.Επ.

Οι πληροφορίες που εμπεριέχονται στο Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών οφείλουν να είναι:

- Ουσιαστικές (σχετικές και σημαντικές)
- Ακριβείς
- Συγκεντρωμένες με τη χρήση αποδεκτών μεθόδων
- Λογικά ερμηνευμένες.

Χρειάζεται να ταξινομηθούν και να αναλυθούν για κάθε τομέα στον οποίο γίνεται αναφορά (π.χ. όραμα, αποστολή, αξίες, στόχοι). Οι βασικοί τύποι πληροφοριών που θα ταξινομηθούν και θα αναλυθούν είναι: αφηγηματικές πληροφορίες, ποσοτικά δεδομένα και ποιοτικά δεδομένα.

3.3.2 Σχεδιασμός Κοινωνικών Λογαριασμών

Σε αυτό το σημείο μπορούν να συνδυαστούν όλες οι προαναφερθείσες πληροφορίες μέσα στο Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών.

Η κοινωνική λογιστική και ο κοινωνικός έλεγχος παρέχουν ένα συνολικό πλαίσιο μέσα στο οποίο χρησιμοποιούνται διαφορετικά εργαλεία για την εκτίμηση της επίδοσης και του αντίκτυπου της Κοιν.Σ.Επ.

Η συγγραφή των κοινωνικών λογαριασμών μπορεί να αποδειχθεί αποθαρρυντική και απαιτητική διαδικασία από πλευράς πόρων. Ωστόσο, καλό είναι να γράφονται μέρη των κοινωνικών λογαριασμών μέσα στο έτος παρά να μένουν όλα για το τέλος της περιόδου κοινωνικής λογιστικής.

Αναγνωρίζονται δύο επίπεδα αναφοράς:

- Βασικό Επίπεδο
- Προχωρημένο Επίπεδο.

Είναι δυνατό να ξεκινήσει μία Κοιν.Σ.Επ. με το Βασικό Επίπεδο και να συνεχίσει στο Προχωρημένο Επίπεδο το επόμενο έτος. Βέβαια, υπάρχουν στοιχεία που πρέπει να συμπεριληφθούν στο Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών ανεξάρτητα από το επίπεδο που έχει επιλεγεί. Αυτά τα στοιχεία είναι τα εξής:

Ημερομηνία (ή χρονική περίοδος): Καθορισμός των ημερομηνιών της περιόδου κοινωνικής λογιστικής που καλύπτει το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών.

Όραμα, Αποστολή, Στόχοι και σχετικές Δραστηριότητες και Αξίες: Αυτά μπορούν να δηλωθούν με ξεκάθαρο τρόπο στο Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών εξηγώντας το πότε προσδιορίστηκαν και από ποιόν, καθώς και πώς αναμένεται το έργο της Κοιν.Σ.Επ. (οι δραστηριότητές της) να επιτύχει την αλλαγή που έχει ορίσει στην αποστολή και στους στόχους της. Χρειάζεται αναφορά στις εκροές, τα αποτελέσματα, τον αντίκτυπο, καθώς και στους σχετικούς δείκτες.

Ανάλυση εμπλεκομένων: Ένας χάρτης ή μία λίστα εμπλεκομένων που προσδιορίζει τους βασικούς εμπλεκόμενους μίας Κοιν.Σ.Επ. και υπογραμμίζει εκείνες τις ομάδες εμπλεκομένων με τις οποίες έχει διαβουλευτεί στο Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών, αναφέροντας πώς και γιατί έχουν επιλεγεί, καθώς και γιατί άλλοι έχουν παραλειφθεί.

Μεθοδολογία: Το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών πρέπει να περιγράφει με λεπτομέρειες τις μεθόδους που χρησιμοποιήθηκαν για τη συλλογή και επεξεργασία των πληροφοριών, καθώς και το πόσο επιτυχημένες ήταν. Αυτό θα αναφέρεται στις εκροές, τα αποτελέσματα και τους δείκτες, καθώς και στα δεδομένα που έχουν συλλεχθεί σε αυτούς που έχουν διαβουλευτεί με την Κοιν.Σ.Επ.· στον τρόπο που έχει γίνει η διαβούλευση· στα θέματα της διαβούλευσης με σαφή επεξήγηση, η οποία θα δείχνει ότι ήταν αντιπροσωπευτική για την ομάδα εμπλεκομένων. Επίσης, θα πρέπει να επεξηγούνται όλοι οι υπολογισμοί που έχουν γίνει για τη μέτρηση της επίδοσης και του αντίκτυπου, συμπεριλαμβανομένων και όλων των υποθέσεων.

Αντικείμενο και Παραλείψεις: Το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών πρέπει να εξηγήσει τους στόχους στους οποίους επικεντρώνονται οι λογαριασμοί, καθώς και όλες τις παραλείψεις. Οι παραλείψεις μπορεί να εμπεριέχουν στόχους που δεν εξετάστηκαν για τον οποιονδήποτε λόγο και για τους οποίους δεν υπήρξε διαβούλευση με κανέναν εμπλεκόμενο-κλειδί.

Λίστα Βασικών Πτυχών: Μια ολοκληρωμένη λίστα με κατάλληλα συνημμένα πρέπει να διαμορφώνει μέρος του Σχεδίου Κοινωνικών Λογαριασμών, συνήθως ως παράρτημα. Η λίστα καλύπτει ζητήματα της Κοιν.Σ.Επ. σχετικά με τους ανθρώπινους

πόρους, την καλή της διοίκηση, το πάγωμα των περιουσιακών της στοιχείων, την οικονομική της βιωσιμότητα, την περιβαλλοντική της πολιτική και πρακτική, καθώς και τον τοπικό χρηματοοικονομικό και οικονομικό της αντίκτυπο.

Αναφορά: Οι κοινωνικοί λογαριασμοί πρέπει να αναφέρουν την επίδοση της Κοιν.Σ.Επ. σε σχέση με τις αξίες και τους στόχους που έχει θέσει, όπως και τον αντίκτυπο αυτής της επίδοσης. Με κάθε στόχο πρέπει να συνοψίζονται οι εκροές, να αναλύονται και να ερμηνεύονται τα αποτελέσματα και να επεξηγείται ο αντίκτυπος. Δε χρειάζεται αναφορά για κάθε δραστηριότητα. Σε αυτό το στάδιο μπορεί να γίνει μνεία στα ευρήματα από άλλες αναφορές και έγγραφα που έχουν προετοιμαστεί κατά διάρκεια της περιόδου κοινωνικής λογιστικής.

Βασικά ευρήματα, συμπεράσματα και συστάσεις: Πρέπει να υπάρχει μία ενότητα που να συνοψίζει τα βασικά ευρήματα, που θα οδηγήσουν στα συμπεράσματα για την επίδοση και τον αντίκτυπο κάθε στόχου της Κοιν.Σ.Επ., καθώς και συνολικά. Αυτό θα συνδεθεί με συστάσεις για το τι μπορεί να θέλει να αλλάξει η Κοιν.Σ.Επ. μελλοντικά.

Συμπληρωματικά και όποτε είναι εφικτό, μπορεί να υπάρχουν:

Στόχοι, Σημεία αναφοράς και Εξωτερικά πρότυπα: Αυτά τα στοιχεία μπορούν να χρησιμοποιηθούν στους κοινωνικούς λογαριασμούς όταν είναι διαθέσιμα. Μπορεί να αποτελούν δεδομένα από προηγούμενους κοινωνικούς λογαριασμούς ή σύγκριση με άλλη Κοιν.Σ.Επ. ή στόχοι που έχουν τεθεί από την ίδια ή εμπεριέχονται σε συμβόλαια ή αιτήσεις χρηματοδότησης.

Προγενέστεροι Κοινωνικοί Λογαριασμοί: Λεπτομέρειες από προγενέστερους κοινωνικούς λογαριασμούς πρέπει να σημειώνονται και οι ενέργειες της Κοιν.Σ.Επ. για να παρακολουθήσει ζητήματα και δράσεις που προκύπτουν πρέπει να αναφέρονται.

Όταν σχεδιάζεται ένα σύνολο Κοινωνικών Λογαριασμών είναι σημαντικό να συμπεριλαμβάνονται στο κυρίως μέρος της αναφοράς οι πληροφορίες για τις οποίες υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία.

A) Κατανόηση του Βασικού και Προχωρημένου Επιπέδου στη σύνταξη κοινωνικών λογαριασμών

Βασικό Επίπεδο: Αν έχει αποφασιστεί να γραφτεί το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών με βάση το Βασικό Επίπεδο, οι ενότητες θα πρέπει να παραμείνουν απλές. Σε αυτό το επίπεδο είναι αποδεκτό να γίνεται αναφορά σε περιορισμένο κατά προτεραιότητα αριθμό στόχων της Κοιν.Σ.Επ.

Η βασική διαφορά από το Προχωρημένο Επίπεδο έγκειται στο ότι η ενότητα για την επίδοση και τον αντίκτυπο της Κοιν.Σ.Επ., θα είναι πολύ πιο σύντομη στο Βασικό Επίπεδο. Θα επικεντρωθεί στην καταγραφή εκροών, βασικών αποτελεσμάτων

και επεξήγησης κάνοντας σχόλια πάνω στον αντίκτυπο που έχει η Κοιν.Σ.Επ. Τα βασικά αποτελέσματα και σημεία θα δοκιμαστούν κατά τον κοινωνικό έλεγχο.

Προχωρημένο Επίπεδο: Στο Προχωρημένο Επίπεδο αναμένεται αναφορά για όλους τους στόχους της Κοιν.Σ.Επ. και παράλληλα περισσότερη εστίαση στην ερμηνεία των ευρημάτων. Ωστόσο, χρειάζεται προσοχή ώστε να μην χαθεί η ουσία μέσα στις λεπτομέρειες και να μουν όσο το δυνατόν περισσότερες πληροφορίες στα παραρτήματα.

B) Σημεία που χρειάζονται προσοχή στη σύνταξη κοινωνικών λογαριασμών

Η κοινωνική λογιστική μπορεί να αποκαλύψει προβλήματα και ζητήματα που είναι ευαίσθητα για την Κοιν.Σ.Επ. και τα οποία, αν δημοσιευτούν ευρέως, ίσως προκαλέσουν σοβαρές δυσκολίες. Βασική αρχή της κοινωνικής λογιστικής είναι η διαφάνεια, η οποία θέτει ένα δίλημμα γύρω από τη διαχείριση ευαίσθητων πληροφοριών. Γενικά, τέτοια θέματα πρέπει να αναφέρονται στο Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών, το οποίο παραδίδεται στην Επιτροπή Κοινωνικού Ελέγχου, συνήθως με την επεξήγηση του γενικού πλαισίου και με πληροφορίες σχετικά με τις ενέργειες που έχουν γίνει για την αντιμετώπισή τους. Η Επιτροπή μπορεί τότε να προτείνει τρόπους αντιμετώπισης των ζητημάτων στην Κοινωνική Αναφορά.

Το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών θα υποστηριχθεί από πρόσθετες πληροφορίες, συνήθως ως παράρτημα. Επιπλέον, αν η Κοιν.Σ.Επ. έχει τηρήσει κοινωνικούς λογαριασμούς τα προηγούμενα έτη, θα πρέπει να προσκομίσει όλες τις πληροφορίες που σχετίζονται με προηγούμενο έλεγχο.

Συνήθως, ορίζονται Κοινωνικοί Λογιστές, οι οποίοι αναλαμβάνουν το συντονισμό της σύνταξης του Σχεδίου Κοινωνικών Λογαριασμών. Ενίοτε, όταν δεν υπάρχουν οι κατάλληλες δεξιότητες μέσα σε μία Κοιν.Σ.Επ., ανατίθεται η σύνταξη σε εξωτερικό τρίτο. Σε τέτοιες περιπτώσεις, είναι σημαντικό να παραμένει η κυριότητα των Κοινωνικών Λογαριασμών και η ευθύνη όσων εμπεριέχονται στην Κοιν.Σ.Επ. και όχι στον συγγραφέα.

Οι αναφορές δε χρειάζεται να είναι μακροσκελείς. Πρέπει να φαίνεται η ουσία και να περιλαμβάνονται οι πληροφορίες που είναι σχετικές και σημαντικές. Λεπτομέρειες μπορούν να μουν στα παραρτήματα.

Βασικά Επίπεδα και Προχωρημένα Επίπεδα για το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών

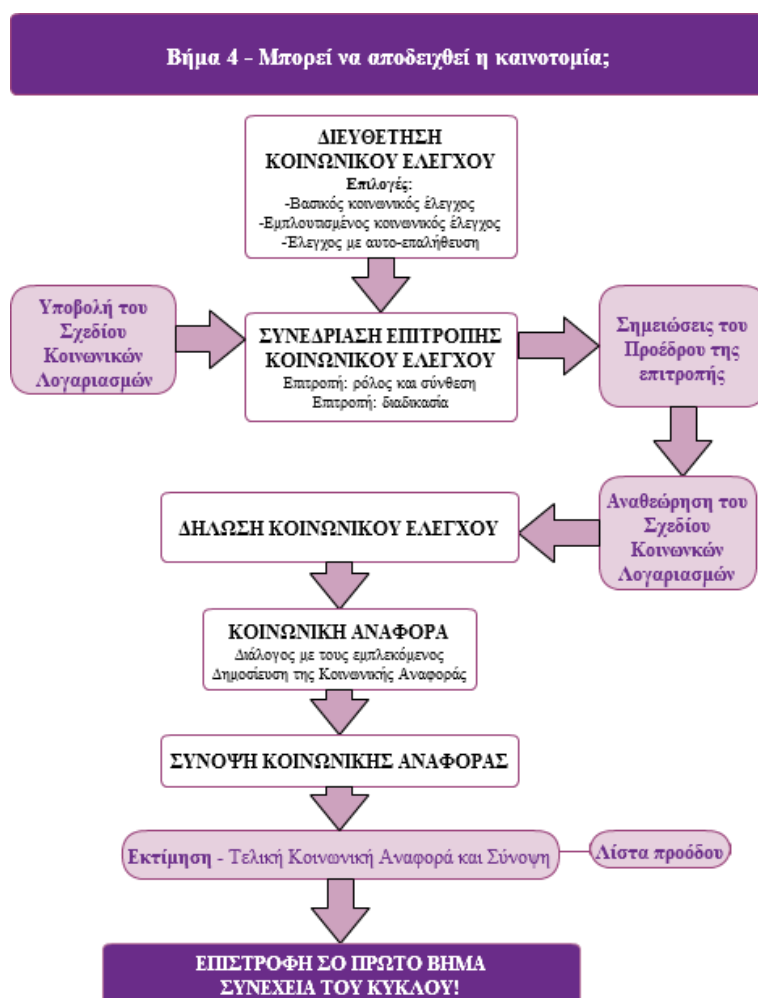
Ενότητα στο Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών	Προσδοκίες από το Βασικό Επίπεδο Σχεδίου Κοινωνικών Λογαριασμών	Προσδοκίες από το Προχωρημένο Επίπεδο Σχεδίου Κοινωνικών Λογαριασμών
Εισαγωγή	Σύντομη παράγραφος που να συνδυάζει τις τρεις ενότητες	Λόγοι για κοινωνικούς λογαριασμούς - Κοινωνικοί λογιστές
Πληροφορίες ιστορικού		Σύνοψη της Κοιν.Σ.Επ. και περιοχή που εδρεύει
Προγενέστεροι Κοινωνικοί Λογαριασμοί και Έλεγχος		Σύντομη περιγραφή προηγούμενων αποτελεσμάτων και θεμάτων
Όραμα, Αποστολή, Στόχοι και Δραστηριότητες και Αξίες	Η Κοιν.Σ.Επ. οφείλει να δηλώνει σαφώς αυτά τα στοιχεία και να εξηγεί πότε το όραμα, η αποστολή, οι αξίες, οι στόχοι και οι δραστηριότητες ορίστηκαν και από ποιον. Αυτή η ενότητα πρέπει να δείξει τον τρόπο που το έργο της αναμένεται να επιτύχει την αλλαγή (αντίκτυπος) που όρισε στην αποστολή και τους στόχους της.	Η Κοιν.Σ.Επ. οφείλει να δηλώνει σαφώς αυτά τα στοιχεία και να εξηγεί πότε το όραμα, η αποστολή, οι αξίες, οι στόχοι και οι δραστηριότητες ορίστηκαν και από ποιον. Αυτή η ενότητα πρέπει να δείξει τον τρόπο που το έργο της αναμένεται να επιτύχει την αλλαγή (αντίκτυπος) που όρισε στην αποστολή και τους στόχους της.
Ανάλυση Εμπλεκομένων		
Αντικείμενο Κοινωνικών Λογαριασμών		
Μεθοδολογία	Αυτή η ενότητα πρέπει να περιγράφει συνοπτικά τι έκανε η Κοιν.Σ.Επ. και πώς, καθώς και τα αποτελέσματα. Κάτι τέτοιο μπορεί να έχει τη μορφή λίστας.	Τι πληροφορίες έχουν συλλεχθεί, με ποιους έχει διαβουλευτεί η Κοιν.Σ.Επ. και πώς, οποιοσδήποτε υπολογισμός έχει γίνει και αποτελεσματικότητα μεθόδων που έχουν χρησιμοποιηθεί
Αναφορά για την επίδοση και τον αντίκτυπο	Αναφορά για τις αξίες της Κοιν.Σ.Επ. Για κάθε περιορισμένο κατά προτεραιότητα αριθμό στόχων. Μόνο καταγραφή εκροών, συνοπτική ανάλυση και ερμηνεία αποτελεσμάτων και ερμηνεία και επεξήγηση του αντίκτυπου.	Αναφορά για τις αξίες της Κοιν.Σ.Επ. Σύνοψη των εκροών για κάθε στόχο, ανάλυση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων και ερμηνεία και επεξήγηση του αντίκτυπου της Κοιν.Σ.Επ.
Απόψεις άλλων εμπλεκομένων	Δεν είναι απαραίτητο	Συμπεριλαμβάνεται οποιαδήποτε άλλη πληροφορία συλλέγεται από εμπλεκόμενους

Λίστα Βασικών Πτυχών	Η αναφορά πάνω στις Βασικές Πτυχές με τη χρήση λίστας πρέπει να υποβάλλεται σαν μέρος των κοινωνικών λογαριασμών. Η λίστα καλύπτει την προσέγγιση της Κοιν.Σ.Επ. για τους ανθρώπινους πόρους, την καλή της διοίκηση, το πάγωμα των περιουσιακών της στοιχείων, την οικονομική της βιωσιμότητα, την περιβαλλοντική της πολιτική και πρακτική, καθώς και τον τοπικό χρηματοοικονομικό και οικονομικό της αντίκτυπο. Μπορεί να είναι σε παράρτημα με αναφορά στην έκθεση	Η αναφορά πάνω στις Βασικές Πτυχές με τη χρήση λίστας πρέπει να υποβάλλεται σαν μέρος των κοινωνικών λογαριασμών. Η λίστα καλύπτει την προσέγγιση της Κοιν.Σ.Επ. για τους ανθρώπινους πόρους, την καλή της διοίκηση, το πάγωμα των περιουσιακών της στοιχείων, την οικονομική της βιωσιμότητα, την περιβαλλοντική της πολιτική και πρακτική, καθώς και τον τοπικό χρηματοοικονομικό και οικονομικό της αντίκτυπο. Μπορεί να είναι σε παράρτημα με αναφορά στην έκθεση
Συμμόρφωση	Καταγραφή κανονισμών με τους οποίους συμμορφώνεται η Κοιν.Σ.Επ. και προετοιμασία επίδειξής τους	Καταγραφή κανονισμών με τους οποίους συμμορφώνεται η Κοιν.Σ.Επ. και προετοιμασία επίδειξής τους
Ζητήματα για δράση και επιτεύγματα	Οι κοινωνικοί λογαριασμοί έχουν αποκαλύψει θέματα τα οποία πρέπει να αντιμετωπίσει η Κοιν.Σ.Επ., καθώς και επιτεύγματα τα οποία πρέπει να γιορτάσει. Αυτά πρέπει να καταγραφούν συνοπτικά σε αυτή την ενότητα.	Οι κοινωνικοί λογαριασμοί έχουν αποκαλύψει θέματα τα οποία πρέπει να αντιμετωπίσει η Κοιν.Σ.Επ., καθώς και επιτεύγματα τα οποία πρέπει να γιορτάσει. Αυτά πρέπει να καταγραφούν συνοπτικά σε αυτή την ενότητα.
Πλάνα για διάλογο με εμπλεκόμενους	Δεν είναι απαραίτητο	Περιγραφή του τρόπου χρήσης των κοινωνικών λογαριασμών και ανακοίνωσης στους εμπλεκόμενους
Πλάνα για τον επόμενο Κύκλο Κοινωνικής Λογιστικής	Δεν είναι απαραίτητο	Αναλυτικό πλάνο για τον επόμενο κύκλο κοινωνικής λογιστικής
Παραρτήματα	Καταγραφή συμπληρωματικών αποδεικτικών στοιχείων, τα οποία να είναι διαθέσιμα στην επιτροπή κοινωνικού ελέγχου	Να είναι διαθέσιμες όλες οι συμπληρωματικές πληροφορίες στην επιτροπή κοινωνικού ελέγχου

3.4 Βήμα 4^ο: Μπορεί να αποδειχθεί η καινοτομία;

Το τέταρτο και τελευταίο βήμα βασίζεται στην επαλήθευση. Ο καθένας μπορεί να γράψει οτιδήποτε για την εκάστοτε Κοιν.Σ.Επ. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της κοινωνικής λογιστικής και του ελέγχου είναι ότι το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών ελέγχεται ανεξάρτητα ώστε να εξασφαλιστεί πως όσα έχουν γραφτεί είναι αληθινά και ότι υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία που τα επιβεβαιώνουν.

Αυτό το βήμα περιγράφει την ανεξάρτητη και αυστηρή επαλήθευση του Σχεδίου Κοινωνικών Λογαριασμών. Περιλαμβάνεται η υποβολή τους σε μία Επιτροπή Κοινωνικού Ελέγχου, η οποία διενεργεί τον έλεγχο επιτρέποντας τη μετατροπή του Σχεδίου Κοινωνικών Λογαριασμών σε μία Κοινωνική Αναφορά.



Πηγή: Kay, A. (2011). *The new guide to Social Accounting and Audit*. Social Audit Network, p.66.

Εμπεριέχονται τα ακόλουθα:

1. Διευθέτηση του κοινωνικού ελέγχου έτσι ώστε να ταιριάζει στις ανάγκες και τον προϋπολογισμό της Κοιν.Σ.Επ.
2. Υποβολή του Σχεδίου Κοινωνικών Λογαριασμών για κοινωνικό έλεγχο σε μία συνάντηση της Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου.
3. Αναθεωρήσεις και λήψη της Δήλωσης Κοινωνικού Ελέγχου.
4. Μετατροπή του αναθεωρημένου Σχεδίου Κοινωνικών Λογαριασμών στην ελεγμένη Κοινωνική Αναφορά, η οποία ανατροφοδοτείται στους εμπλεκόμενους.
5. Έκδοση της Κοινωνικής Αναφοράς συνήθως με τη μορφή σύνοψης.

Η ελεγμένη Κοινωνική Αναφορά αποδεικνύει ότι όσα έχουν καταγραφεί βασίζονται σε πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν σωστά και ερμηνεύτηκαν λογικά. Οι πληροφορίες αυτές είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν με πολλούς τρόπους, όπως για παράδειγμα για τη συγγραφή αναφοράς για τους χρηματοδότες, για την έναρξη διαλόγου με εμπλεκόμενους, για τη συγγραφή μίας λεπτομερούς ετήσιας αναφοράς κ.ά.

3.4.1 Διευθέτηση του κοινωνικού ελέγχου

Το πρώτο βήμα στη διευθέτηση του κοινωνικού ελέγχου είναι η προσέγγιση ενός εγκεκριμένου από το Δίκτυο Κοινωνικού Ελέγχου (SAN) Κοινωνικού Ελεγκτή. Ο Κοινωνικός Ελεγκτής θα συνεργαστεί με την Κοιν.Σ.Επ. για την οργάνωση της Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου, τη συνεδρίαση της Επιτροπής, καθώς και για όσα συμβαίνουν μετά τη συνεδρίαση. Χρειάζεται συζήτηση μαζί του για το τι θα ήθελε και τι θα ήταν κατάλληλο για την Κοιν.Σ.Επ.

Επιπροσθέτως, η Κοιν.Σ.Επ. πρέπει να υποδείξει στον Κοινωνικό Ελεγκτή σε ποιο επίπεδο έχει γραφτεί το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών – Βασικό ή Προχωρημένο. Η διαδικασία ελέγχου είναι ακριβώς η ίδια για κάθε επίπεδο αλλά στη Δήλωση θα φαίνεται αν πρόκειται για Βασικό ή Προχωρημένο Επίπεδο.

Υπάρχουν τρεις επιλογές στον έλεγχο του Σχεδίου Κοινωνικών Λογαριασμών, έτσι ώστε να καθίσταται προσιτός για τις περισσότερες Κοιν.Σ.Επ. Οι επιλογές είναι οι εξής:

1^η Επιλογή – Βασικός κοινωνικός έλεγχος

Αυτή η επιλογή περιλαμβάνει το σύνολο του Σχεδίου Κοινωνικών Λογαριασμών που έχει αποσταλεί στα μέλη της Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου. Τα μέλη της Επιτροπής διαβάζουν το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών και συνεδριάζουν μέσα σε μία μέρα για να βοηθήσουν στη διαδικασία του ελέγχου. Ο Κοινωνικός Ελεγκτής προετοιμάζεται για τη συνεδρίαση μαζί με την Κοιν.Σ.Επ., καλεί σε συνεδρίαση, προεδρεύει, καταγράφει λεπτομερώς τις σημειώσεις από τη συνεδρίαση, διαπραγματεύεται οποιαδήποτε αναθεώρηση και όταν υπάρχει ικανοποίηση από τις

αναθεωρήσεις, εκδίδει τη Δήλωση Κοινωνικού Ελέγχου εκ μέρους της Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου. Συνήθως είναι το μοναδικό μέλος της Επιτροπής που πληρώνεται και η συνήθης αποζημίωση είναι για τρεις ημέρες με βάση τις ημερήσιες αποζημιώσεις που ορίζει το SAN.

2^η Επιλογή – Εμπλουτισμένος βασικός κοινωνικός έλεγχος

Για μεγαλύτερες και πιο περίπλοκες Κοιν.Σ.Επ., ο Κοινωνικός Ελεγκτής μπορεί να χρειάζεται περισσότερο χρόνο πριν από τη συνεδρίαση της Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου για την κατανόηση των διαδικασιών κοινωνικής λογιστικής και τη διενέργεια μίας πιο εκτεταμένης διαδρομής κοινωνικού ελέγχου. Όπου αυτό συμφωνηθεί, το SAN συνιστά επιπλέον αποζημίωση μέχρι μιάμιση μέρα πέρα από την αποζημίωση του βασικού ελέγχου.

3^η Επιλογή – Έλεγχος με αυτο-επαλήθευση

Αυτή η επιλογή περιλαμβάνει τη συμπλήρωση της λίστας της Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου εσωτερικά και στη συνέχεια τη συζήτησή της με τον Κοινωνικό Ελεγκτή που έχει διαβάσει το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών. Σε αυτή τη συνεδρίαση, ο Κοινωνικός Ελεγκτής θα αναλάβει μία διαδρομή ελέγχου των αποδεικτικών στοιχείων και μπορεί να διαπραγματευτεί με την Κοιν.Σ.Επ. για ορισμένες αλλαγές στη συμπληρωμένη Λίστα Επαλήθευσης της Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου (Παράρτημα ΙΙΙ). Θα εκδοθεί μία τροποποιημένη Δήλωση Κοινωνικού Ελέγχου. Η αμοιβή του Κοινωνικού Ελεγκτή για την επιλογή αυτή βασίζεται σε αποζημίωση για εργασία μιάμιση ημέρας (ανάγνωση κοινωνικών λογαριασμών, συνεδρίαση με την Κοιν.Σ.Επ., αναθεώρηση της λίστας επαλήθευσης και έκδοση της Δήλωσης Κοινωνικού Ελέγχου).

Μερικές Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να επιλέξουν απλώς να συμπληρώσουν τη Λίστα Επαλήθευσης της Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου χωρίς τη συμβολή Κοινωνικού Ελεγκτή.

3.4.2 Συνεδρίαση Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου

Ρόλος και σύνθεση της Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου

Ο ρόλος της Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου δεν είναι να αξιολογήσει το έργο της Κοιν.Σ.Επ. αλλά να εξασφαλίσει ότι:

- το υλικό που παρουσιάζεται στο Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών βασίζεται σε πληροφορίες που έχουν συγκεντρωθεί σωστά και έχουν ερμηνευτεί και παρουσιαστεί με λογικό τρόπο.
- το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών δεν έχει παραλείψει κάτι σημαντικό ή ουσιαστικό για τους κοινωνικούς λογαριασμούς.

Με άλλα λόγια, η Επιτροπή απλώς κρίνει την ποιότητα του Σχεδίου Κοινωνικών Λογαριασμών σαν έναν ειλικρινή και πιστευτό λογαριασμό του έργου, της επίδοσης και του αντίκτυπου της Κοιν.Σ.Επ. Η ίδια και οι εμπλεκόμενοί της θα κρίνουν σχετικά με την αξία και τη χρησιμότητα των δράσεών της.

Η Επιτροπή Κοινωνικού Ελέγχου αποτελείται από τον Κοινωνικό Ελεγκτή, ο οποίος προεδρεύει, και από δύο έως πέντε άλλα άτομα που ορίζει η Κοιν.Σ.Επ. Τα υπόλοιπα μέλη της Επιτροπής πρέπει να είναι άτομα που δεν έχουν κάποιο έννομο συμφέρον ούτε στενή σχέση μαζί της. Επιπλέον, πρέπει να είναι άτομα που η γνώμη τους έχει αξία και το σεβασμό της Κοιν.Σ.Επ. και που παράλληλα θα είναι σεβαστή και αξιόπιστη για τον υπόλοιπο κόσμο, καθώς και άτομα που κατανοούν τον τομέα ή την τοποθεσία όπου λειτουργεί η Κοιν.Σ.Επ. Αν έχει συμπεριληφθεί υπολογισμός της SROI, θα ήταν χρήσιμο να υπάρχει κάποιος σχετικός επαγγελματίας ως μέλος της Επιτροπής.

Η αξιοπιστία του ελέγχου εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα ονόματα που συνδέονται με τη Δήλωση Κοινωνικού Ελέγχου όταν αυτή εκδοθεί. Τα μέλη της Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου λειτουργούν με ατομική, προσωπική ιδιότητα αλλά είναι σύνηθες να αναφέρουν στη Δήλωση Κοινωνικού Ελέγχου τον οργανισμό για τον οποίο εργάστηκαν.

Τα μέλη της Επιτροπής δεσμεύονται να διαβάσουν το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών και τα συνημμένα πριν από τη συνεδρίαση της Επιτροπής και να παραβρεθούν στη συνεδρίαση. Το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών θα πρέπει να έχει δοθεί στα μέλη της Επιτροπής τουλάχιστον επτά μέρες πριν από τη συνεδρίαση.

Διαδικασία Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου

Ο Κοινωνικός Ελεγκτής θα καλέσει σε συνεδρίαση αποστέλλοντας το χρονοδιάγραμμα και ενημερωτικό πακέτο σε όσους έχουν συμφωνήσει να είναι μέλη της Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου. Η Κοιν.Σ.Επ. θα πρέπει τότε να αποστείλει το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών και να δώσει χρόνο στην Επιτροπή να το διαβάσει και να προετοιμάσει τη συνεδρίαση.

Συνήθως οι συνεδριάσεις διεξάγονται στις εγκαταστάσεις της Κοιν.Σ.Επ., την οποία θα εκπροσωπήσουν οι Κοινωνικοί Λογιστές και ο γενικός διευθυντής και ιδανικά κάποιος από το Διοικητικό Συμβούλιο ή την Επιτροπή Διοίκησης.

Κάτω από την καθοδήγηση του Κοινωνικού Ελεγκτή, η συνεδρίαση θα εξετάσει μία προς μία τις σελίδες του Σχεδίου Κοινωνικών Λογαριασμών, προκειμένου να εξασφαλιστεί ότι συμβαδίζει με τις αρχές της κοινωνικής λογιστικής και του κοινωνικού ελέγχου. Θα διαβεβαιώσει ότι η οποιαδήποτε παράλειψη έχει επεξηγηθεί επαρκώς και θα ελέγξει ότι οι ερμηνείες που δίνονται είναι δίκαιες και τα συμπεράσματα λογικά.

Τα μέλη της Επιτροπής θα οργανώσουν μία Διαδρομή Κοινωνικού Ελέγχου για να δείξουν ότι το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών βασίζεται σε δεδομένα και

αποδεικτικά στοιχεία που πράγματι υπάρχουν και έχουν συγκεντρωθεί και επεξεργαστεί σωστά.

Στο τέλος της συνεδρίασης, η Επιτροπή ελέγχει τη Λίστα Επαλήθευσης της Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου ώστε να εξασφαλίσει ότι έχουν εξεταστεί όλες οι πτυχές και για να βοηθήσει τον Πρόεδρο να συνοψίσει τα βασικά σημεία που είναι απαραίτητο να τονιστούν.

Μετά τη συνεδρίαση, ο Κοινωνικός Ελεγκτής έχει την αρμοδιότητα να καταγράψει τις σημειώσεις, οι οποίες προσδιορίζουν αλλαγές που απαιτεί η Επιτροπή να γίνουν στο Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών. Οι σημειώσεις αυτές αφορούν τρεις βασικές ενότητες:

- ένα σύντομο σημείωμα των συνολικών σχολίων που έκαναν οι εκπρόσωποι της Κοιν.Σ.Επ. και τα μέλη της Επιτροπής στην αρχή της συνεδρίασης,
- μία αναφορά πάνω σε όλες τις ερωτήσεις της Λίστας Επαλήθευσης της Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου και
- σχόλια για κάθε σελίδα, τα οποία θα προσδιορίσουν με ακρίβεια τις αλλαγές που απαιτεί η Επιτροπή να γίνουν στο Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών.

Στις σημειώσεις της συνεδρίασης της Επιτροπής, ο Κοινωνικός Ελεγκτής θα υποδείξει τις απαιτούμενες αλλαγές που συμφωνήθηκαν, προτάσεις για τη βελτίωση της αναφοράς και συστάσεις για μελλοντικούς κοινωνικούς λογαριασμούς. Αφού γνωστοποιήσει τις σημειώσεις της Επιτροπής και γίνουν οι αλλαγές με βάση οποιαδήποτε σχόλια της Κοιν.Σ.Επ. ή μελών της Επιτροπής, πρέπει να αναθεωρηθεί το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών.

Η Κοιν.Σ.Επ. θα υποβάλει την αναθεωρημένη εκδοχή στον Κοινωνικό Ελεγκτή, ο οποίος θα την εξετάσει και μετά θα εκδώσει μία Δήλωση Κοινωνικού Ελέγχου. Το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών θα μετατραπεί έτσι σε Κοινωνική Αναφορά.

3.4.3 Δήλωση Κοινωνικού Ελέγχου

Η Δήλωση Κοινωνικού Ελέγχου προσδιορίζει τα σημαντικότερα ζητήματα που πρέπει να ληφθούν υπόψη σε έναν μελλοντικό κύκλο κοινωνικής λογιστικής. Αυτό εφιστά την προσοχή σε παραλείψεις ή αποτυχημένη μεθοδολογία, στα οποία η επόμενη Επιτροπή Κοινωνικού Ελέγχου θα περιμένει να δει να γίνεται λόγος στους επόμενους κοινωνικούς λογαριασμούς.

Η παραπομπή στη Δήλωση Κοινωνικού Ελέγχου καθιστά σαφές ότι οι σημειώσεις της συνεδρίασης της Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου διαμορφώνουν μέρος της διαδικασίας κοινωνικής λογιστικής και ελέγχου και μπορούν να παρουσιαστούν μαζί με την πλήρη Κοινωνική Αναφορά, ύστερα από συνεννόηση με την Κοιν.Σ.Επ. Αυτό εξασφαλίζει ότι όλοι οι εμπλεκόμενοι μπορούν να έχουν πρόσβαση στην πλήρη Κοινωνική Αναφορά και όχι απλώς σε μία σύντομη εκδοχή της.

Ο Πρόεδρος αποστέλλει ένα εκτυπωμένο αντίγραφο και ένα ηλεκτρονικό αντίγραφο της Δήλωσης Κοινωνικού Ελέγχου στην Κοιν.Σ.Επ. και ηλεκτρονικά αντίγραφα στα υπόλοιπα μέλη της Επιτροπής.

3.4.4 Κοινωνική Αναφορά

Διάλογος με εμπλεκόμενους

Η τελική Κοινωνική Αναφορά θα υπογραμμίσει κάποια σημαντικά ευρήματα για την επίδοση και τον αντίκτυπο της Κοιν.Σ.Επ. στους εμπλεκόμενους. Ο στόχος είναι να επανεξεταστούν αυτά τα ευρήματα συνολικά και να διασφαλιστεί ότι λαμβάνονται υπόψη και αντιμετωπίζονται. Ο μηχανισμός που θα αναλάβει να διεκπεραιώσει κάτι τέτοιο, μπορεί να περιλαμβάνει τη σύσταση ενός διαλόγου με ορισμένες ομάδες εμπλεκομένων, στις περιπτώσεις που αυτά τα ζητήματα απαιτούν συζήτηση, διαπραγμάτευση ή διαμεσολάβηση αν πρόκειται να επιλυθούν.

Επίσης, είναι σημαντικό να επανεξεταστούν οι μέθοδοι κοινωνικής λογιστικής που έχουν χρησιμοποιηθεί.

Τα περιεχόμενα της Κοινωνικής Αναφοράς θα αποτελούν επίσης μια πλούσια πηγή πληροφοριών στην επικοινωνία με ποικίλους εμπλεκόμενους. Πιο συγκεκριμένα, θα είναι χρήσιμα στο σχεδιασμό καινούριων προτάσεων ή στην υποβολή αιτήσεων για χρηματοδότηση, στην υποβολή προσφοράς για συμβόλαια, στην ανάπτυξη ενημερωτικού υλικού και στην προετοιμασία παρουσιάσεων και ετήσιων αναφορών. Παράλληλα, θα έχουν ήδη χρησιμοποιηθεί οι πληροφορίες από την κοινωνική λογιστική για την καλύτερη διοίκηση της Κοιν.Σ.Επ., ώστε να οργανωθούν καλύτερα τα μελλοντικά στρατηγικά και επιχειρηματικά της σχέδια.

Δημοσίευση ή Γνωστοποίηση της Κοινωνικής Αναφοράς

Είναι βασική αρχή να γνωστοποιούνται όλα τα ευρήματα της Κοινωνικής Αναφοράς τουλάχιστον σε όλους τους εμπλεκόμενους-κλειδιά και είναι συνήθης πρακτική να γνωστοποιούνται σε ένα ευρύτερο κοινό.

Υπάρχουν και περιστάσεις όπου ορισμένα ευρήματα πρέπει να παραμένουν εμπιστευτικά για ορισμένους λόγους. Η απόφαση για το αν θα αποκρύψει η Κοιν.Σ.Επ. αυτές τις πληροφορίες είναι στη δικαιοδοσία του Διοικητικού Συμβουλίου ή της Επιτροπής Διοίκησης, θα πρέπει να είναι τεκμηριωμένη και να μπορεί να επεξηγηθεί στην Επιτροπή Κοινωνικού Ελέγχου κατά τον επόμενο κύκλο κοινωνικής λογιστικής.

Είναι εξίσου σημαντικό να ληφθούν επείγοντα μέτρα για την αντιμετώπιση αυτών των εμπιστευτικών και ευαίσθητων ζητημάτων, ώστε στην επόμενη Κοινωνική Αναφορά να παρατίθεται πως έχουν αντιμετωπιστεί ικανοποιητικά.

Όπως προαναφέρθηκε, η πλήρης Κοινωνική Αναφορά μαζί με τις σημειώσεις της συνεδρίασης της Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου, υπό κανονικές συνθήκες, θα είναι διαθέσιμη σε οποιονδήποτε εμπλεκόμενο.

Σε ορισμένες περιπτώσεις, η Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να θέλει να παρουσιάσει τις πληροφορίες με διαφορετική μορφή ανάλογα με τους διαφορετικούς εμπλεκόμενους, προκειμένου να τονίσει τις πληροφορίες εκείνες που αφορούν περισσότερο μια συγκεκριμένη ομάδα εμπλεκομένων. Για παράδειγμα, ένας χρηματοδότης ή επενδυτής μπορεί να ενδιαφέρεται περισσότερο για την «αξία σε χρήματα», ενώ κάποιος άλλος να ενδιαφέρονται για την εκπαίδευση. Η Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να επιθυμεί να τονίσει κάποια ενότητα ανάλογα με την εκάστοτε περίπτωση.

Υπάρχουν πολλοί τρόποι γνωστοποίησης των ευρημάτων πέρα από μία συνοπτική Κοινωνική Αναφορά, όπως μέσω της ιστοσελίδας της Κοιν.Σ.Επ., μέσα από ενημερωτικό δελτίο, μέσω παρουσιάσεων, μέσω ειδικού φυλλαδίου κτλ.

3.4.4 Συνοπτικές Κοινωνικές Αναφορές

Δεν υπάρχει προκαθορισμένη μορφή δημοσίευσης της ελεγμένης Κοινωνικής Αναφοράς. Άλλοι δημοσιεύουν την πλήρη εκδοχή της ενώ άλλοι προετοιμάζουν μία συνοπτική εκδοχή.

Μπορεί να είναι εφικτό για την Επιτροπή Κοινωνικού Ελέγχου να εγκρίνει μία σύνοψη της Κοινωνικής Αναφοράς και να διαπραγματευτεί για αυτό το λόγο με τον Κοινωνικό Ελεγκτή. Ωστόσο, η συνιστώμενη πρακτική για μία συνοπτική εκδοχή της Κοινωνικής Αναφοράς είναι η εξής:

- Να παραθέτει με ακρίβεια τα βασικά ευρήματα.
- Να περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με το πώς σχεδιάζει να δράσει (ή έχει ήδη δράσει) η Κοιν.Σ.Επ. πάνω σε ζητήματα που προκύπτουν.
- Να δείχνει σαφώς ότι είναι κάτι παραπάνω από μία σύνοψη βασισμένη στην πλήρη, ελεγμένη Κοινωνική Αναφορά και να δίνει πληροφορίες σχετικά με την πρόσβαση στην Κοινωνική Αναφορά και τις σημειώσεις του Κοινωνικού Ελέγχου.
- Να περιλαμβάνει ένα αντίγραφο της υπογεγραμμένης Δήλωσης Κοινωνικού Ελέγχου, συμπεριλαμβάνοντας τις βασικές παραπομπές στη δήλωση.

Προτείνεται, επίσης, σαν καλή πρακτική, η αποστολή ενός αντιγράφου της συνοπτικής εκδοχής στα μέλη της Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου που επαλήθευσαν τους κοινωνικούς λογαριασμούς.

Κατά την διανομή εγγράφων στην Επιτροπή Κοινωνικού Ελέγχου του επόμενου έτους, είναι βοηθητικό να συμπεριληφθεί οποιαδήποτε συνοπτική εκδοχή της Κοινωνικής Αναφοράς στο νέο Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών μαζί με τις σημειώσεις της συνεδρίασης της επιτροπής του προηγούμενου έτους.

4. Ασκήσεις

- Η παρακάτω άσκηση μπορεί να βοηθήσει στην ανακάλυψη στόχων που η Κοιν.Σ.Επ. δε γνώριζε ότι είχε και στον εντοπισμό δραστηριοτήτων που δεν είναι πια σχετικές ή απαραίτητες:

Στόχος			
Δραστηριότητα	Εκροή	Αποτέλεσμα	Αντίκτυπος
Σχετίζεται με...	Σχετίζεται με...	Συνδέεται με τον αρχικό στόχο της Κοιν.Σ.Επ.	Συνδέεται με τη συνολική αποστολή

- Άσκηση: Χάρτης Επίπτωσης

Στόχος:			
1 Να καταγραφεί ένας από τους στόχους...			
2 Να καταγραφεί μία από τις δραστηριότητες και μετά να συμπληρωθούν τα κουτιά που σχετίζονται με τις εκροές, τα αποτελέσματα και τον πιθανό αντίκτυπο... μετά να επαναληφθούν τα ίδια βήματα για άλλη δραστηριότητα...			
Δραστηριότητα	Εκροές	Αποτελέσματα	Αντίκτυπος
Σχετίζεται με...	Σχετίζεται με...	Συνδέεται με τον αρχικό στόχο της Κοιν.Σ.Επ.	Συνδέεται με τη συνολική αποστολή

- Να καταγραφούν σε λίστα όλοι οι εμπλεκόμενοι με βάση τις κατηγορίες της πρώτης στήλης. Μπορούν να αλλάξουν οι κατηγορίες ανάλογα με τις ανάγκες της Κοιν.Σ.Επ. Να καταγραφούν όλοι οι εμπλεκόμενοι που θεωρούνται κλειδιά στην αριστερή στήλη και όλοι οι υπόλοιποι στη δεξιά.

Εμπλεκόμενοι-κλειδιά	Άλλοι εμπλεκόμενοι
Διοίκηση	
Η κοινότητα καταστατικού της Κοιν.Σ.Επ.	
Ευρύτερη κοινότητα	
Ρυθμιστικοί φορείς	
Χρηματοδότες και επενδυτές	
Οργανώσεις εταίροι	
Αγοραστές/χρήστες των υπηρεσιών/προϊόντων	
Εργαζόμενοι	

Είναι χρήσιμο να φαίνεται πόσοι άνθρωποι ή οργανισμοί μπορεί να αποτελούν κάθε υποομάδα. Αν δεν υπάρχει η δυνατότητα ονομασίας κάθε εμπλεκόμενου μπορεί να γραφτεί ο αριθμός των εμπλεκόμενων κάθε ομάδας έτσι ώστε να υπάρχει μια ιδέα για την απαιτούμενη ποσότητα διαβούλευσης.

Όταν θα εξετάζεται το αντικείμενο των κοινωνικών λογαριασμών θα πρέπει να επιλεγούν οι εμπλεκόμενοι με τους οποίους θα διαβουλευτεί η Κοιν.Σ.Επ. σε αυτόν τον κύκλο κοινωνικής λογιστικής.

- Να καταγραφούν οι αξίες της Κοιν.Σ.Επ. στην πρώτη στήλη. Να εξεταστεί τι πληροφορίες χρειάζονται για να εκτιμηθεί τηρούνται ή όχι οι αξίες αυτές και να συμπεριληφθεί αυτό στη στήλη «Δείκτες». Στη συνέχεια να εξεταστεί πώς θα αποκτηθούν αυτές οι πληροφορίες και σε ποιον χρειάζεται να τεθούν ερωτήσεις για να αποκτηθούν οι πληροφορίες και να καταγραφεί αυτό στη στήλη «Πηγή Δεδομένων».

Αξία	Δείκτες	Πηγή δεδομένων

- Στους παρακάτω πίνακες να καταγραφούν οι στόχοι της Κοιν.Σ.Επ. και μετά οι σχετικές δραστηριότητες στην πρώτη στήλη. Στη συνέχεια, να δημιουργηθεί μια λίστα με τις αναμενόμενες εκροές στη δεύτερη στήλη ακολουθούμενη από δείκτες εκροών και την πηγή των δεικτών (πού και πώς συγκεντρώθηκαν οι πληροφορίες). Αμέσως μετά να καταγραφούν τα αναμενόμενα αποτελέσματα από τη δραστηριότητα ακολουθούμενα από τους δείκτες των αποτελεσμάτων και την πηγή των πληροφοριών.

Στόχος Κοιν.Σ.Επ.:						
Δραστηριότητα	Αναμενόμενες Εκροές	Δείκτες εκροών	Πηγή	Αναμενόμενα Αποτελέσματα	Δείκτες Αποτελεσμάτων	Πηγή

- Να καταγραφούν σε μορφή λίστας όλοι οι εμπλεκόμενοι-κλειδιά. Να καταγραφούν τα ζητήματα που χρειάζεται να καλυφθούν με κάθε ομάδα εμπλεκόμενων και μετά να εξεταστεί ποια είναι η πιο κατάλληλη μέθοδος διαβούλευσης για κάθε ομάδα. Να εξεταστεί επίσης ποια μπορεί να είναι η καλύτερη χρονική περίοδος διαβούλευσης. Τέλος, να αποφασιστεί ποιος θα είναι υπεύθυνος για κάθε διαβούλευση και να επιβεβαιωθεί πότε θα πραγματοποιηθεί.

Ομάδα εμπλεκόμενων-κλειδιά	Θέματα και ερωτήσεις που θα τεθούν σε κάθε ομάδα εμπλεκόμενων	Μέθοδος διαβούλευσης	Πότε θα πραγματοποιηθεί η διαβούλευση	Ποιος είναι υπεύθυνος για τη διαβούλευση

5. Συμπεράσματα

Η Κοινωνική Λογιστική μπορεί να γίνει πραγματικά αποτελεσματική όταν διεξάγεται τακτικά και όταν ενσωματώνεται στον τρόπο με τον οποίο η Κοιν.Σ.Επ. διαχειρίζεται τις επαφές της. Χρησιμοποιώντας τα ευρήματα, μπορεί να βελτιώνει συνεχώς την επίδοσή της και να εντοπίζει την καινοτομία που επιτυγχάνει.

Η παρακάτω λίστα ερωτήσεων παρέχεται για τον έλεγχο της προόδου κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της Κοινωνικής Λογιστικής και του κοινωνικού ελέγχου:

Λίστα ερωτήσεων προόδου	Έλεγχος
Βήμα 1: Ποια είναι η καινοτομία που θέλει να κάνει η Κοιν.Σ.Επ.	
Έχουν συμφωνηθεί το όραμα και η αποστολή της Κοιν.Σ.Επ.;	
Έχουν εντοπιστεί οι αξίες που ασπάζεται η Κοιν.Σ.Επ.;	
Υπάρχει ένας αριθμός στόχων της Κοιν.Σ.Επ. και οι αντίστοιχες δραστηριότητες;	
Υπάρχει κατανόηση μέσα στα πλαίσια της Κοιν.Σ.Επ. για την αποστολή, τους στόχους και τις δραστηριότητες με όρους εκροών και αποτελεσμάτων; Συνδέονται με τους αρχικούς στόχους και την αποστολή;	
Έχουν ελεγχθεί κάποιες από τις δραστηριότητες με τη χρήση του χάρτη επίπτωσης;	
Έχει ολοκληρωθεί η Λίστα Βασικών Πτυχών της Κοιν.Σ.Επ.;	
Έχει αναλυθεί η σχέση της Κοιν.Σ.Επ. με τους εμπλεκόμενους;	
Έχουν εντοπιστεί οι εμπλεκόμενοι-κλειδιά;	
Βήμα 2: Πώς γνωρίζει η Κοιν.Σ.Επ. ότι κάνει μια καινοτομία;	
Κατανοεί καλύτερα η Κοιν.Σ.Επ. τους δείκτες;	
Έχουν προσδιοριστεί βασικοί δείκτες για τον έλεγχο των αξιών;	
Έχει αποδειχθεί ποιες εκροές και αποτελέσματα σχετίζονται με κάθε δραστηριότητα;	
Υπάρχει μια καλή ιδέα για τους δείκτες εκροών;	
Είναι σαφές ποιες είναι οι απαιτούμενες πληροφορίες για τα αποτελέσματα;	
Υπάρχει μια σαφή ιδέα για το ποιον θα διαβουλευτεί η Κοιν.Σ.Επ., πάνω σε ποια θέματα, με ποιον τρόπο και πότε;	
Έχουν επινοηθεί μέθοδοι διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους που είναι κατάλληλοι και τίθενται οι «σωστές» ερωτήσεις;	
Έχει επιβεβαιωθεί το αντικείμενο των κοινωνικών λογαριασμών;	
Έχει γραφτεί ένα Πλάνο Κοινωνικής Λογιστικής και είναι ξεκάθαρο ποιος θα κάνει τι και πότε;	
Έχουν δοκιμαστεί οι μέθοδοι διαβούλευσης και έχουν εφαρμοστεί στους εμπλεκόμενους-κλειδιά;	
Έχει αντιμετωπιστεί ο αντίκτυπος της Κοιν.Σ.Επ. στο περιβάλλον, την τοπική οικονομία και πιθανόν την τοπική κουλτούρα;	
Έχει εφαρμοστεί το Πλάνο, να έχουν συγκεντρωθεί δηλαδή οι σχετικές πληροφορίες και να έχει γίνει διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους-κλειδιά;	

Έχουν συνταχθεί και αναλυθεί τα δεδομένα κατά την πορεία της ανάλυσης;	
Ενημερώνονται όλοι μέσα στην Κοιν.Σ.Επ. για την πρόοδο της κοινωνικής λογιστικής;	
Έχει αποφασιστεί να γίνει και υπολογισμός της SROI;	
Βήμα 3: Ποια είναι η καινοτομία που κάνει η Κοιν.Σ.Επ.;	
Έχουν ταξινομηθεί όλα τα διαθέσιμα δεδομένα που προσδιορίζονται στο Πλάνο Κοινωνική Λογιστικής και σύμφωνα με το αντικείμενο των κοινωνικών λογαριασμών;	
Έχουν αναλυθεί και ερμηνευτεί τα δεδομένα;	
Έχει γραφτεί το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών;	
Βήμα 4: Μπορεί να αποδειχθεί η καινοτομία;	
Έχει αναλάβει η Κοιν.Σ.Επ. κοινωνικό έλεγχο;	
Έχει μετατραπεί το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών σε Κοινωνική Αναφορά;	
Έχει εκδοθεί Δήλωση Κοινωνικού Ελέγχου της Κοιν.Σ.Επ.;	
Έχουν δημοσιευτεί τα βασικά ευρήματα της Κοινωνικής Αναφοράς;	
Υπάρχουν περαιτέρω βλέψεις για τη συνέχεια και προτάσεις για πιθανές βελτιώσεις για τον επόμενο κύκλο κοινωνικής λογιστικής και ελέγχου;	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ. ΟΔΗΓΟΣ ΜΕΤΡΗΣΗΣ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ (ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ Β').

1. Βασικές αρχές της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης - Social Return on Investment (SROI)

Η μέτρηση της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης (SROI) στηρίζεται στις εξής βασικές αρχές:

➤ **Ενημέρωση για το τι μετράται και με ποιο τρόπο μετράται και αποτιμάται μέσω της συμβολής εμπλεκόμενων.** Είναι απαραίτητο να προσδιοριστούν οι εμπλεκόμενοι και να πραγματοποιηθεί διαβούλευση μαζί τους κατά τη διάρκεια της ανάλυσης, έτσι ώστε η κοινωνική αξία να ενημερώνεται από εκείνους που επηρεάζουν ή επηρεάζονται από την εκάστοτε δραστηριότητα.

➤ **Προσδιορισμός του τρόπου δημιουργίας των αλλαγών και αξιολόγησή τους μέσω συγκέντρωσης αποδεικτικών στοιχείων,** αναγνωρίζοντας θετικές και αρνητικές, καθώς και εκούσιες ή ακούσιες αλλαγές. Η αξία δημιουργείται για ή από τους εμπλεκόμενους σαν αποτέλεσμα των διαφορετικών αλλαγών. Οι αλλαγές αποτελούν κοινωνικά, οικονομικά ή περιβαλλοντικά αποτελέσματα της δραστηριότητας των Κοιν.Σ.Επ. και πρέπει να μετρώνται με σκοπό να αποδεικνύεται ότι έχει επέλθει η αλλαγή.

➤ **Χρήση οικονομικών υποκατάστατων** έτσι ώστε να μπορεί να αναγνωριστεί η αξία των αποτελεσμάτων, καθώς πολλά από αυτά δεν είναι εμπορικά ανταλλάξιμα και ως εκ τούτου δε μπορεί να αναγνωριστεί η αξία τους.

➤ **Καθορισμός των πληροφοριών και των αποδεικτικών στοιχείων που πρέπει να περιλαμβάνονται στους λογαριασμούς για να σχηματιστεί μια πραγματική και δίκαιη εικόνα, που θα οδηγήσει τους εμπλεκόμενους σε λογικά συμπεράσματα για τον αντίκτυπο.** Είναι απαραίτητο να εκτιμηθεί αν θα λάμβανε κάποιος διαφορετική απόφαση με την απουσία κάποιας πληροφορίας.

➤ **Διεκδίκηση μόνο της αξίας για τη δημιουργία της οποίας ευθύνονται οι οργανισμοί.** Είναι αναγκαίο να προσδιοριστούν τάσεις και σημεία αναφοράς προκειμένου να αξιολογηθεί η αλλαγή που προκάλεσε κάποια δραστηριότητα σε σχέση με άλλους παράγοντες και να ληφθεί υπόψη η συμβολή άλλων ατόμων ή οργανισμών.

➤ **Επίδειξη της βάσης πάνω στην οποία η ανάλυση μπορεί να θεωρηθεί ακριβής και ειλικρινής, και απόδειξη ότι αυτό θα αναφερθεί και θα συζητηθεί με τους εμπλεκόμενους.** Πρέπει να παρέχεται επεξήγηση και να καταγράφονται οι αποφάσεις που σχετίζονται με εμπλεκόμενους, αποτελέσματα, δείκτες, πηγές και μεθόδους συλλογής πληροφοριών, σενάρια των αλλαγών και ανακοίνωση των αποτελεσμάτων σε εμπλεκόμενους.

➤ **Εξασφάλιση της κατάλληλης ανεξάρτητης επαλήθευσης των αποτελεσμάτων, καθώς η υποκειμενικότητα στην ανάλυση είναι αναπόφευκτη.**

2. Δυνητικά οφέλη της μέτρησης της Κοινωνικής Απόδοσης

Δυνητικά οφέλη από την μέτρηση της κοινωνικής απόδοσης είναι τα εξής:

- Τριπλό τελικό κριτήριο – παρέχει μια συνεκτική προσέγγιση της αξίας από την οικονομική, περιβαλλοντική και κοινωνική πλευρά.
- Υπευθυνότητα/ αξιοπιστία – δίνοντας και τους αριθμούς και την επεξήγηση τους, η διαδικασία SROI παρέχει διαφάνεια στη δημιουργία της κοινωνικής αξίας.
- Αλλαγή διαχείρισης – όταν χρησιμοποιείται για σκοπούς σχεδιασμού/ προγραμματισμού, τα στοιχεία που επισημαίνονται στην ανάλυση μπορεί να παρέχουν σημαντική πληροφόρηση επί της αποτελεσματικότητας των τρεχουσών ενεργειών, των αδύνατων σημείων και πού προέκυψαν απρόβλεπτα αλλά ευεργετικά αποτελέσματα.
- Αποδοτικότητα/ αποτελεσματικότητα ως προς το κόστος και χρόνο – με επίκεντρο τα κρίσιμα αποτελέσματα. Η SROI μπορεί να είναι ένας αποτελεσματικός -ως προς το κόστος και το χρόνο- τρόπος ενημέρωσης σχετικά με την αλλαγή που δημιουργεί μια Κοιν.Σ.Επ.
- Λόγος/ αναλογία – ο λόγος SROI είναι ένας απλός και ξεκάθαρος δείκτης της αξίας που δημιουργεί μια Κοιν.Σ.Επ. για τα εμπλεκόμενα μέρη του.

3. Στάδια διαδικασίας της SROI

Η ανάλυση που ακολουθεί αποσκοπεί στον προσδιορισμό των βημάτων που πρέπει να ακολουθήσει η Κοιν.Σ.Επ., προκειμένου να υλοποιήσει με επιτυχία τις προβλεπόμενες βασικές λειτουργίες για τη μέτρηση της κοινωνικής της απόδοσης με τη μέθοδο της Κοινωνικής Επιστροφής της Επένδυσης - Social Return on Investment (SROI)²³.

3.1 Στάδιο 1: Προσδιορισμός αντικειμένου και εντοπισμός εμπλεκομένων

Προτού ξεκινήσει η ανάλυση της SROI, πρέπει να είναι ξεκάθαρο τι πρόκειται να μετρηθεί και πώς, καθώς και γιατί διεξάγεται η διαδικασία μέτρησης.

Σε περίπτωση που διεξάγεται μία αξιολογητική ανάλυση της SROI, συνιστάται η οργάνωση μιας ομάδας σχεδιασμού. Κερδίζοντας την υποστήριξη της διαχείρισης σε αυτό το πρώιμο στάδιο, μπορεί να αυξήσει τη διαθεσιμότητα των πόρων για την υλοποίηση της ανάλυσης και συνεπώς να επιτρέψει την επέκταση του αντικειμένου της.

²³ Η παρούσα ανάλυση είναι βασισμένη στον Οδηγό : «A guide to Social Return on Investment (SROI)», ο οποίος παρέχεται από το SROI Network (<http://www.thesroinetwork.org>).

3.1.1 Οριοθέτηση αντικειμένου

Σκοπός της ανάλυσης SROI είναι να οριοθετήσει ρητά αυτό που εξετάζεται, το οποίο είναι συνήθως αποτέλεσμα διαπραγματεύσεων σχετικά με το τι είναι εφικτό να μετρηθεί και τι θα ήθελε η εκάστοτε Κοιν.Σ.Επ. να βελτιώσει ή να επικοινωνήσει. Πρέπει να είναι απόλυτα σαφής ο λόγος διεξαγωγής της ανάλυσης, οι διαθέσιμοι πόροι, καθώς και οι προτεραιότητες που θα τεθούν για τη μέτρηση.

Προκειμένου να προσδιοριστεί το αντικείμενο, είναι αναγκαίο να ληφθούν υπόψη τα παρακάτω ζητήματα:

α) Σκοπός

Ποιος είναι ο σκοπός της ανάλυσης SROI; Γιατί να αρχίσει τώρα η διαδικασία; Υπάρχουν συγκεκριμένα κίνητρα, όπως κάποιο στρατηγικό σχέδιο ή χρηματοδοτικές απαιτήσεις;

β) Αποδέκτης

Για ποιον γίνεται η ανάλυση; Με αυτό τον τρόπο μπορεί να γίνει μια αρχική εκτίμηση για τον τρόπο επικοινωνίας με τους αποδέκτες.

γ) Ιστορικό

Εξέταση του σκοπού και των στόχων της Κοιν.Σ.Επ., καθώς και του τρόπου που προσπαθεί να πραγματοποιήσει μία καινοτομία. Είναι κρίσιμο να γίνουν ξεκάθαροι οι στόχοι των δραστηριοτήτων στους οποίους επικεντρώνεται, το τι ακριβώς προσφέρουν και το τι ελπίζει ότι θα επιτευχθεί μέσα από τις δραστηριότητες.

δ) Πόροι

Ποιοι είναι οι πόροι, όπως χρόνος απασχόλησης προσωπικού ή χρήματα, που απαιτούνται; Είναι διαθέσιμοι;

ε) Ποιος θα διεκπεραιώσει το έργο;

Διαθέτει το προσωπικό της Κοιν.Σ.Επ. τις κατάλληλες δεξιότητες για να αναλάβει την ανάλυση SROI ή θα χρειαστεί εξωτερική βοήθεια; Γενικά, χρειάζονται δεξιότητες και εμπειρία πάνω σε ζητήματα οικονομικά, λογιστικής, αξιολόγησης και συμβολής εμπλεκομένων.

στ) Το εύρος των δραστηριοτήτων στις οποίες θα επικεντρωθεί η Κοιν.Σ.Επ.

Θα αναλυθούν όλες οι δραστηριότητες ή επιλεκτικά κάποιες από αυτές; Είναι δυνατό να τεθούν προτεραιότητες ή να διαχωριστούν οι δραστηριότητες ανάλογα με την πηγή χρηματοδότησης. Επίσης, θα πρέπει να περιγράφεται σαφώς και με πολύ συγκεκριμένο τρόπο η δραστηριότητα που πρόκειται να μετρηθεί. Μία δραστηριότητα όπως είναι η «συνεργασία με νέους», θα ήταν καλό να γίνει πιο συγκεκριμένη και να επαναδιατυπωθεί για παράδειγμα ως «παροχή συμβουλευτικής υποστήριξης σε νέους».

ζ) Η χρονική περίοδος της παρέμβασης

Η χρονική περίοδος διεκπεραίωσης μίας ανάλυσης SROI μπορεί να ποικίλει. Ωστόσο, συνήθως είναι ετήσια, έτσι ώστε να υπάρχει αντιστοιχία με τις ετήσιες οικονομικές χρονικές κλίμακες.

η) Η ανάλυση αποτελεί πρόβλεψη ή αξιολόγηση;

Αν πρόκειται για μία πρώτη προσπάθεια σύνταξης SROI αναφοράς, ίσως θα ήταν λιγότερο χρονοβόρα η προετοιμασία μίας πρόβλεψης παρά η διεξαγωγή μιας αξιολογητικής ανάλυσης SROI, εκτός κι αν είναι διαθέσιμα τα ορθά δεδομένα αποτελεσμάτων. Η πρόβλεψη θα θέσει ένα πλαίσιο μέτρησης πάνω στο οποίο θα μπορεί να στηριχθεί μία μελλοντική αξιολογητική ανάλυση SROI.

Σημείωση: Είναι κρίσιμο να τηρείται από την αρχή ουσιαστική καταγραφή και τεκμηρίωση, τόσο του σχεδιασμού και της προόδου, όσο και των αποφάσεων και των υποθέσεων που λαμβάνονται καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

Θεωρείται καλή πρακτική η αναπροσαρμογή του αντικειμένου της Κοιν.Σ.Επ. κάθε φορά που προστίθενται νέες πληροφορίες. Πιο συγκεκριμένα, αφού εξεταστεί ο αριθμός και ο τύπος των εμπλεκόμενων, συνιστάται μια αναθεώρηση του αντικειμένου. Αυτή η διαδικασία θα καθορίσει τους απαιτούμενους πόρους και μπορεί παράλληλα να σημαίνει την εκκίνηση με λιγότερες δραστηριότητες.

3.1.2 Εντοπισμός εμπλεκόμενων

Λίστα πιθανών εμπλεκόμενων

Μετά την οριοθέτηση του αντικειμένου, το επόμενο βήμα που ακολουθεί είναι ο εντοπισμός και η συμβολή εμπλεκόμενων. Εμπλεκόμενοι είναι άτομα ή ομάδες που βιώνουν κάποια αλλαγή, θετική ή αρνητική, ως αποτέλεσμα της υπό ανάλυση δραστηριότητας. Πρωταρχικό μέλημα της ανάλυσης SROI είναι να ανακαλύψει πόση κοινωνική αξία δημιουργείται ή καταστρέφεται και από ποιον.

Ο εντοπισμός των εμπλεκόμενων μπορεί να πραγματοποιηθεί με τη δημιουργία λίστας, η οποία θα εμπεριέχει εκείνους οι οποίοι μπορεί να επηρεάσουν ή να επηρεαστούν από τις δραστηριότητες της Κοιν.Σ.Επ., ανεξάρτητα από το αν η αλλαγή ή το αποτέλεσμα είναι θετικό ή αρνητικό, εκούσιο ή ακούσιο.

Αποφασίζοντας ποιοι εμπλεκόμενοι είναι κατάλληλοι

Σε αυτό το στάδιο χρειάζεται να γίνει κατανοητό ποιοι εμπλεκόμενοι βιώνουν ουσιαστικές αλλαγές ως αποτέλεσμα των δραστηριοτήτων της εκάστοτε Κοιν.Σ.Επ. και με βάση αυτό να αποφασιστεί ποιοι από αυτούς σχετίζονται με το αντικείμενό της.

Αν και υπάρχει η τάση επικέντρωσης κυρίως σε εκούσια θετικά αποτελέσματα, είναι σημαντικό να τονιστεί ότι η ανάλυση SROI έχει να κάνει τόσο με εκούσια και ακούσια όσο και θετικά και αρνητικά αποτελέσματα.

Μερικά από τα ακούσια αποτελέσματα μπορεί να είναι θετικά και κάποια άλλα αρνητικά. Θέτοντας ένα παράδειγμα για την πρώτη περίπτωση, μία τοπική πρωτοβουλία οικονομικής ανάπτυξης αναλαμβάνει μια αξιολογητική ανάλυση SROI και καταλήγει σε θετικά αποτελέσματα που είναι πέρα από το πλαίσιο κάλυψης μιας θέσης εργασίας. Πιο συγκεκριμένα, όσοι έχουν παιδιά έχουν τη δυνατότητα να γίνουν καλύτεροι γονείς, καθώς έχοντας απασχόληση βελτιώνουν παράλληλα την ψυχική

τους υγεία και τον τρόπο ζωής τους. Από την άλλη πλευρά, θέτοντας παράδειγμα για τη δεύτερη περίπτωση, μία φιλανθρωπική οργάνωση στην Αγγλία οργανώνει ταξίδια με αεροπλάνο στην Ελλάδα για νέους που προέρχονται από μη προνομιούχες οικογένειες, για να περάσουν τις καλοκαιρινές τους διακοπές και να αποκτήσουν παράλληλα μια εκπαιδευτική εμπειρία. Πέρα από τα θετικά αποτελέσματα, οι εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα από τις πτήσεις αποτελούν μια ακούσια αρνητική συνέπεια.

Επιπροσθέτως, ένας τύπος ακούσιας αλλαγής προκαλείται όταν μια δραστηριότητα μετατοπίζει τη δραστηριότητα κάποιου άλλου. Για παράδειγμα, η μείωση της εγκληματικότητας σε μία περιοχή μπορεί να μετατοπίσει την εγκληματική δραστηριότητα σε μία άλλη. Σε αυτή την περίπτωση, οι κάτοικοι της γειτονικής περιοχής θα πρέπει να θεωρηθούν εμπλεκόμενοι και να ακολουθήσει παράλληλα αναθεώρηση του αντικειμένου της Κοιν.Σ.Επ.

Σημείωση: Αν η ανάλυση βασίζεται σε πρόβλεψη τότε ίσως είναι πιο δύσκολο να εκτιμηθούν οι πιθανές ακούσιες συνέπειες. Ωστόσο, είναι βοηθητικό να χρησιμοποιηθούν οι προηγούμενες εμπειρίες ατόμων σε αντίστοιχες δραστηριότητες ώστε να εντοπιστούν ακούσια αποτελέσματα.

Είναι πολύ σημαντικό η αλλαγή που βιώνουν οι εμπλεκόμενοι να σχετίζεται με τη δραστηριότητα που έχει θέσει ως αντικείμενό της η Κοιν.Σ.Επ. Για παράδειγμα, αν πραγματοποιείται ανάλυση SROI ενός έργου, χρειάζεται προσοχή ώστε να μη συμπεριληφθούν εμπλεκόμενοι των οποίων τα αποτελέσματα αποτελούν έκβαση άλλου έργου.

Επιπλέον, όταν προσδιορίζονται ομάδες εμπλεκομένων υπάρχει συνήθως η εντύπωση ότι έχουν τόσα κοινά χαρακτηριστικά ώστε να σχηματιστεί μια ομάδα. Ωστόσο, τα μέλη αυτών των ομάδων μπορεί να έχουν διαφορετικές ανάγκες και να βιώνουν διαφορετικά αποτελέσματα ανάλογα με την ηλικία, το εισόδημα ή άλλους παράγοντες. Αν οι διαφορές κρίνονται ουσιαστικές, καλό είναι να διακριθούν οι εμπλεκόμενοι σε υποομάδες.

3.1.3 Απόφαση του τρόπου συμβολής των εμπλεκομένων

Μέθοδοι συμβολής εμπλεκομένων

Η συγκέντρωση πληροφοριών από εμπλεκόμενους μπορεί να αποδειχθεί περίπλοκη υπόθεση. Ο καλύτερος τρόπος κινητοποίησής τους μπορεί να διαπιστωθεί ρωτώντας το προσωπικό που εργάζεται μαζί τους. Πιθανές μέθοδοι συμβολής εμπλεκομένων είναι οι εξής:

- Η συγκέντρωση όλων των εμπλεκομένων ρωτώντας τους απευθείας.

- Η οργάνωση σεμιναρίου με ανεπίσημες συζητήσεις και η καταγραφή των απαντήσεων σε πίνακα.
- Η συμπλήρωση από τους εμπλεκόμενους κάποιας φόρμας κατά τη διάρκεια τακτικών προγραμματισμένων συναντήσεων.
- Καλώντας εκπροσώπους από τις ομάδες εμπλεκομένων-κλειδιά και θέτοντάς τους ερωτήσεις.
- Αποστέλλοντας μία σύντομη ηλεκτρονική φόρμα από τις ομάδες εμπλεκομένων-κλειδιά προς τους εκπροσώπους.
- Η διοργάνωση κοινωνικής εκδήλωσης ζητώντας από μέλη του προσωπικού να περιπλανηθούν στο χώρο και να συνομιλήσουν με τους εμπλεκόμενους.
- Οι συνεντεύξεις πρόσωπο με πρόσωπο.

Ιδανικά, οι πληροφορίες θα έπρεπε να συγκεντρωθούν απευθείας από τους εμπλεκόμενους αλλά λόγω έλλειψης χρόνου ή πόρων, κάποιες από αυτές μπορεί να βασίζονται σε προϋπάρχουσα έρευνα. Όπου είναι εφικτό, αυτές οι προϋπάρχουσες πηγές μπορεί να προέρχονται από απαντήσεις των εμπλεκομένων. Επίσης, υπάρχουν εμπλεκόμενοι των οποίων η συμβολή δεν είναι εφικτή, όπως είναι για παράδειγμα οι μελλοντικές γενιές. Σε αυτή την περίπτωση χρειάζεται να εντοπιστούν άτομα που θα μιλήσουν εκ μέρους τους.

Σημείωση: Πριν από τις συναντήσεις πρέπει να εξετάζονται οι εισροές, οι εκροές και τα αποτελέσματα κάθε εμπλεκομένου, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η εποικοδομητική χρήση του χρόνου.

Παράλληλα, είναι πρακτικό να μπορούν να πραγματοποιηθούν συναντήσεις κατά τη διάρκεια ήδη προγραμματισμένων συγκεντρώσεων, όπως είναι οι δημόσιες συγκεντρώσεις ή οι συνεδρίες κατάρτισης. Επιπλέον, όπου ζητείται από άτομα να διαθέσουν το χρόνο τους χωρίς προφανή οφέλη για αυτούς, είναι σημαντικό να παρέχονται κίνητρα όπως γεύματα, έξοδα ταξιδιού ή κουπόνια για να αυξηθούν τα ποσοστά προσέλευσης.

Σε αυτό το αρχικό στάδιο δεν υπάρχει λόγος χρήσης μεγάλου δείγματος που να είναι στατιστικά αντιπροσωπευτικό. Η έρευνα μπορεί να σταματήσει όταν εύλογα αναμένεται ότι έχουν καλυφθεί τα βασικά σημεία.

Τέλος, είναι απαραίτητος ο προνοητικός σχεδιασμός με τη συλλογή δεδομένων για αρκετά στάδια χωρίς να είναι αναγκαία η επικοινωνία με τους εμπλεκόμενους για κάθε στάδιο ξεχωριστά.

3.2 Στάδιο 2: Χαρτογράφηση της επίπτωσης

Το στάδιο αυτό εστιάζει στην κατασκευή ενός *χάρτη επίπτωσης* (Παράρτημα IV), ο οποίος ενημερώνεται από τη συμβολή των εμπλεκομένων και έχει κεντρική σημασία για την ανάλυση SROI. Αναλύει τον τρόπο με τον οποίο οι υπό ανάλυση δραστηριότητες χρησιμοποιούν συγκεκριμένους πόρους (εισροές) για να παραδώσουν

δραστηριότητες (εκροές), οι οποίες καταλήγουν σε αποτελέσματα για τους εμπλεκόμενους. Η σχέση ανάμεσα σε εισροές, εκροές και αποτελέσματα αναφέρεται ως «θεωρία αλλαγής» ή λογικό μοντέλο.

Με τη συμβολή των εμπλεκόμενων στην κατασκευή του χάρτη επίπτωσης εξασφαλίζεται ότι τα αποτελέσματα που αφορούν όσους επηρεάζονται άμεσα θα μετρηθούν και θα εκτιμηθούν.

3.2.1 Ξεκινώντας με τον χάρτη επίπτωσης

Η δημιουργία του χάρτη επίπτωσης μπορεί να πραγματοποιηθεί με τη χρήση των προγραμμάτων Excel ή Word.

Στο πάνω τμήμα του χάρτη καταγράφονται οι πληροφορίες της Κοιν.Σ.Επ. και το αντικείμενο της ανάλυσης. Πιο συγκεκριμένα, συμπεριλαμβάνονται η επωνυμία της Κοιν.Σ.Επ., ο σκοπός της, καθώς και το αντικείμενό της, που αναφέρεται στις δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση. Ακριβώς από κάτω, οι δύο πρώτες στήλες τιτλοφορούνται ως «εμπλεκόμενοι» και «εκούσιες ή ακούσιες αλλαγές» αντίστοιχα και βασίζονται στην ανάλυση που προηγήθηκε σχετικά με τους τρόπους συμβολής των εμπλεκόμενων. Η τελευταία στήλη του χάρτη επίπτωσης χρησιμοποιείται για την καταγραφή ζητημάτων που θα ακολουθήσουν στην πορεία και γενικά ο χάρτης συμπληρώνεται βήμα-βήμα.

Σημείωση: Την πρώτη φορά διεξαγωγής του χάρτη επίπτωσης, μπορεί να είναι ευκολότερο να γίνουν όλες οι ασκήσεις γύρω από τις εισροές, εκροές και αποτελέσματα που σχετίζονται με έναν εμπλεκόμενο και μετά να επαναληφθούν στον επόμενο.

3.2.2 Εντοπισμός εισροών

Η επόμενη στήλη του χάρτη επίπτωσης αφορά στις εισροές. Η επένδυση, στη SROI, αναφέρεται στην οικονομική αξία των εισροών. Η εκάστοτε Κοιν.Σ.Επ. πρέπει να είναι σε θέση να προσδιορίσει τη συμβολή των εμπλεκόμενων προκειμένου να γίνει εφικτή η δραστηριότητα - αυτή είναι η εισροή τους.

Η αξία των οικονομικών εισροών, ιδιαίτερα στην περίπτωση μιας μεμονωμένης επιχορήγησης ή ενός συμβολαίου, είναι συνήθως εύκολο να αποδειχθεί. Ωστόσο, είναι σημαντικό να περιλαμβάνεται το συνολικό κόστος παροχής των υπηρεσιών. Σε κάποιες περιπτώσεις παρουσιάζονται συνεισφορές που περιλαμβάνουν μη χρηματικά αντικείμενα, τα οποία πρέπει να εκτιμηθούν.

Χρειάζεται προσοχή ώστε όλες οι εισροές που καταγράφονται να χρησιμοποιούνται στην παροχή της δραστηριότητας. Ο οργανισμός μπορεί να μη χρησιμοποιήσει όλη τη χρηματοδότηση για μια δραστηριότητα. Αυτό το «πλεόνασμα» σχετίζεται με το ποσό της χρηματοδότησης που δεν ήταν απαραίτητο για την περάτωση της δραστηριότητας. Σε αυτή την περίπτωση είτε συμπεριλαμβάνεται η πρόσθετη κοινωνική αξία που θα είχε παραχθεί αν είχε δαπανηθεί το πλεόνασμα είτε θα πρέπει να μειωθεί η αξία της εισροής με βάση το ποσό του πλεονάσματος.

3.2.3 Αποτίμηση εισροών

Κατά τη συμπλήρωση του χάρτη επίπτωσης μπορεί να χρειαστεί να προσδιοριστούν μη νομισματικές εισροές, όπως είναι ο χρόνος εθελοντικής εργασίας. Αν η έκταση της δραστηριότητας δε συμβαδίζει με τις εισροές, τότε χρειάζεται να τεθεί μία αξία για αυτές. Με αυτό τον τρόπο θα εξασφαλιστεί η διαφάνεια σε σχέση με το συνολικό κόστος παροχής υπηρεσιών.

Υπάρχουν δύο βασικοί τύποι μη νομισματικών εισροών που σχετίζονται γενικά με τη SROI: ο χρόνος εθελοντικής εργασίας και οι συνεισφορές σε αγαθά και υπηρεσίες σε είδος. Η πρώτη περίπτωση μπορεί να αποδειχθεί πιο δύσκολη.

Οι ώρες που διαθέτουν οι εθελοντές έχουν συνήθως αξία που ισοδυναμεί με τη μέση ωριαία αμοιβή για τον τύπο εργασίας τους. Αυτή η αξία είναι ανεξάρτητη με το αν παρέχονται χρήματα στον εθελοντή και απλώς προσδίδεται στην εισροή, η οποία μπορεί να προστεθεί με άλλες εισροές.

Οι εισροές των εθελοντών μπορεί να περιλαμβάνουν μια κατανομή των γενικών εξόδων, η οποία θα προέκυπτε αν υπήρχε πρόσληψη. Κάτι τέτοιο θα κάλυπτε την Εθνική Ασφαλιστική και τις συνταξιοδοτικές εισφορές και παράλληλα το κόστος ηλεκτροδότησης κ.ά.

Προβλεπτική SROI

Αν η ανάλυση SROI πραγματοποιείται με πρόβλεψη, η ποσότητα των εισροών που απαιτούνται θα βασίζεται στα ακόλουθα:

- την εμπειρία της Κοιν.Σ.Επ.
- δεδομένα από προηγούμενα έτη (αν υπάρχουν) ή/και
- έρευνα βασισμένη στην εμπειρία άλλων ατόμων για τα επίπεδα εισροών που μπορεί να χρειάζονται.

Αξιολογητική SROI

Αν η ανάλυση γίνεται με αξιολόγηση, οι πληροφορίες θα ληφθούν από το σύστημα διαχείρισης της Κοιν.Σ.Επ., όπως είναι η καταγραφή για το πόσες ώρες ή μέρες αφιέρωσαν οι εθελοντές. Αν αυτή η πληροφορία δεν είναι διαθέσιμη, τότε μπορεί να χρησιμοποιηθεί μία εκτίμηση, η οποία θα αποτελέσει σημείο δράσης για το μέλλον.

3.2.4 Αποσαφήνιση εκροών

Οι εκροές είναι η ποσοτική σύνοψη μιας δραστηριότητας. Οι Κοιν.Σ.Επ. μπορούν να εξετάσουν τη λίστα των εμπλεκομένων περιγράφοντας τα αποτελέσματα στα οποία καταλήγει η εκάστοτε δραστηριότητα.

Μερικές φορές το ίδιο αποτέλεσμα επαναλαμβάνεται για αρκετούς εμπλεκόμενους αλλά δεν υπολογίζεται στις εκτιμήσεις, ώστε να αποφεύγεται το ρίσκο διπλού υπολογισμού. Στις περιπτώσεις που οι εμπλεκόμενοι διαθέτουν το χρόνο τους, το αποτέλεσμα μπορεί να περιγραφεί με τον ίδιο τρόπο που περιγράφονται οι εισροές, με την καταγραφή δηλαδή του αριθμού των ωρών.

3.2.5 Περιγραφή αποτελεσμάτων

Αποτελέσματα για τους εμπλεκόμενους

Η SROI είναι ένα εργαλείο μέτρησης που βασίζεται σε αποτελέσματα. Η μέτρηση των αποτελεσμάτων είναι ο μοναδικός τρόπος επιβεβαίωσης του ότι υφίστανται αλλαγές οι εμπλεκόμενοι. Χρειάζεται, όμως, προσοχή ώστε να μη συγχέονται οι έννοιες εκροή και αποτέλεσμα. Για παράδειγμα, αν ο στόχος ενός προγράμματος κατάρτισης είναι να βρει απασχόληση σε κάποια άτομα, η ολοκλήρωση της εκπαίδευσης αποτελεί εκροή ενώ η εύρεση απασχόλησης είναι το αποτέλεσμα.

Σε αυτό το σημείο θα πρέπει να έχουν οριοθετηθεί να αναμενόμενα εκούσια ή ακούσια αποτελέσματα, τα οποία θα επιβεβαιωθούν με τη βοήθεια των εμπλεκομένων. Η περιγραφή των επιδράσεων μπορεί να γίνει με διαφορετικό τρόπο και παράλληλα να χρειαστεί να προστεθούν κι άλλοι εμπλεκόμενοι. Επομένως, η στήλη όπου περιγράφονται τα αποτελέσματα μπορεί να συμπληρωθεί αφού ολοκληρωθεί η συνομιλία με τους εμπλεκόμενους.

Συσχετισμός αποτελεσμάτων με τον σωστό εμπλεκόμενο

Είναι σημαντικό να μην καταγραφούν αποτελέσματα για κάποιον εμπλεκόμενο, που σχετίζονται παράλληλα με αλλαγές που συνέβησαν σε κάποιον άλλο. Για παράδειγμα, αν στο βήμα σχετικά με την απόφαση του τρόπου συμβολής των εμπλεκομένων έχει καταγραφεί ως εκούσια αλλαγή για τον χρηματοδότη η «αυξημένη ένταξη προσφύγων», πρέπει να αναγνωριστεί ότι στην πραγματικότητα αποτελεί αποτέλεσμα για τους πρόσφυγες. Αν αυτό καταγραφεί και ως αποτέλεσμα για τον χρηματοδότη, θα θεωρηθεί διπλή καταμέτρηση.

Εκφράζοντας άποψη πάνω στα αποτελέσματα

Για να ληφθεί απόφαση σχετικά με τα αποτελέσματα, είναι αναγκαίο να εξεταστούν κι άλλοι παράγοντες, όπως είναι οι στόχοι της Κοιν.Σ.Επ., αλλά και οι απόψεις των εμπλεκομένων. Η τελευταία είναι κρίσιμη αλλά δεν αρκεί για την τελική απόφαση γύρω από τα σημαντικότερα αποτελέσματα.

Ενδιάμεσα αποτελέσματα

Σε μερικές περιπτώσεις χρειάζονται χρόνια προκειμένου να λάβει χώρα ένα αποτέλεσμα. Ωστόσο, είναι πιθανό να παρατηρούνται αισθητές αλλαγές κατά τη διάρκεια. Αυτές οι αλλαγές χαρακτηρίζονται ως *ενδιάμεσα αποτελέσματα* ή *αλυσίδα γεγονότων*.

Όταν εντοπίζεται ένα αποτέλεσμα, πρέπει να αποφασιστεί αν είναι εντελώς καινούριο ή μέρος μιας προϋπάρχουσας αλυσίδας γεγονότων.

Στην εξερεύνηση μιας αλυσίδας γεγονότων, μπορεί να παρατηρηθούν διαφορετικές αλυσίδες για διαφορετικές ομάδες ατόμων μέσα στην ίδια ομάδα εμπλεκόμενων. Στις περιπτώσεις που συμβαίνει αυτό, οι διαφορές μπορεί να είναι ουσιαστικές και να χρειάζεται να διαχωριστεί η ομάδα σε περισσότερα τμήματα.

Σε αυτό το σημείο είναι χρήσιμο να γίνει ένας έλεγχος του χάρτη επίπτωσης ώστε να επιβεβαιωθεί ότι περιλαμβάνει μόνο απτά αποτελέσματα και παράλληλα να γίνουν οι κατάλληλες αναθεωρήσεις ώστε να προστεθούν ουσιαστικά στοιχεία που ίσως έχουν παραλειφθεί ή να αφαιρεθούν όσα είναι περιττά. Αν αποκλειστούν κάποια αποτελέσματα, θα πρέπει να τεκμηριωθεί στην αναφορά SROI ο λόγος που αποκλείστηκαν και στη συνέχεια να ακολουθήσει η μέτρηση.

3.3 Στάδιο 3: Στοιχειοθέτηση επιπτώσεων και απόδοση αξίας

Αυτό το στάδιο αποσκοπεί στην ανάπτυξη δεικτών και στη χρήση τους για τη συλλογή αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με τα αποτελέσματα που προκύπτουν.

3.3.1 Ανάπτυξη δεικτών των επιπτώσεων

Οι δείκτες είναι τρόποι γνωστοποίησης της επελθούσας αλλαγής. Στην SROI εφαρμόζονται στα αποτελέσματα σαν να είναι τα μέτρα της αλλαγής που ενδιαφέρουν την εκάστοτε Κοιν.Σ.Επ. Το επόμενο στάδιο στην ανάπτυξη του χάρτη επίπτωσης είναι η αποσαφήνιση ενός ή περισσότερων δεικτών για κάθε αποτέλεσμα.

Η πιο χρήσιμη βοήθεια για τον εντοπισμό δεικτών προέρχεται συνήθως από τους εμπλεκόμενους, αν ερωτηθούν πώς γνωρίζουν ότι έχει επέλθει αλλαγή για αυτούς.

Για παράδειγμα, αν το αποτέλεσμα ήταν η αύξηση της αυτοπεποίθησης, θα έπρεπε να ερωτηθούν εκείνα τα άτομα των οποίων η αυτοπεποίθηση αυξήθηκε για το ποια ήταν τα αποτελέσματα αυτής της αύξησης ή τι σημαίνει για αυτούς αυτοπεποίθηση. Με αυτό τον τρόπο είναι πιθανότερο να βρεθεί κάτι μετρήσιμο. Μια απάντηση όπως «Πριν (τη δραστηριότητα) δεν έβγαينا καθόλου, αλλά τώρα παίρνω το λεωφορείο για να πάω να συναντήσω τους φίλους μου», οδηγεί σε έναν δείκτη της αυτοπεποίθησης που μπορεί να είναι είτε ότι ο κόσμος βγαίνει περισσότερο έξω είτε ότι περνούν περισσότερο χρόνο με άλλους ανθρώπους.

Ισορροπία ανάμεσα σε υποκειμενικούς και αντικειμενικούς δείκτες

Μερικές φορές χρειάζεται να χρησιμοποιηθούν περισσότεροι από έναν δείκτες. Καλό είναι να γίνει μια μίξη υποκειμενικών και αντικειμενικών δεικτών που θα αλληλοσυμπληρώνονται, καθώς και να ακολουθήσει έλεγχος μαζί με τους εμπλεκόμενους.

Ακολουθεί ένα παράδειγμα από μία υπηρεσία ψυχικής υγείας:

Παράδειγμα: Επιλογή δεικτών	
Αποτέλεσμα	Δείκτης
Μειωμένη κοινωνική απομόνωση	• Αν οι συμμετέχοντες λαμβάνουν μέρος σε νέες δραστηριότητες • Αν οι συμμετέχοντες αναφέρουν ότι έχουν περισσότερους φίλους • Επίπεδο κοινωνικών δεξιοτήτων που ανέφεραν οι συμμετέχοντες • Αν οι συμμετέχοντες έχουν πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες, που δεν είχαν χρησιμοποιήσει στο παρελθόν, όπως είναι τα μέσα μαζικής μεταφοράς
Μειωμένος στιγματισμός ατόμων με προβλήματα ψυχικής υγείας	• Αριθμός δραστηριοτήτων των συμμετεχόντων έξω από τις υπηρεσίες ψυχικής υγείας • Αριθμός περιστατικών διάκρισης που αναφέρονται από τους συμμετέχοντες • Συμβολή της τοπικής κοινότητας στις δραστηριότητες του οργανισμού • Αλλαγή στην αντιμετώπιση μέσα στην τοπική κοινότητα

Έλεγχος των δεικτών

Οι δείκτες δεν πρέπει απλώς να είναι μετρήσιμοι αλλά να μπορούν να μετρηθούν μέσα στα όρια του αντικειμένου και των πόρων που έχει θέσει η εκάστοτε Κοιν.Σ.Επ.

Στην προβλεπτική αναφορά SROI, απαιτείται έλεγχος για το ότι μπορούν να μετρηθούν λογικά οι δείκτες στο μέλλον. Στην αξιολογητική ανάλυση SROI, αν δεν υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες για τα αποτελέσματα που έχουν προκύψει, θα πρέπει να ελεγχθεί το κόστος συλλογής πληροφοριών. Κάτι τέτοιο μπορεί να έχει υψηλό κόστος, καθώς μπορεί να περιλαμβάνει άτομα που δεν εμπλέκονται πλέον με την Κοιν.Σ.Επ.

Μπορεί να υπάρχουν περιπτώσεις όπου εμπλεκόμενοι επιτυγχάνουν το επιθυμητό αποτέλεσμα όταν έχει πια σταματήσει η συνεργασία τους. Για αυτό το λόγο πρέπει να διατηρείται επαφή με τους εμπλεκόμενους, η οποία μπορεί να γίνει μέσω ταχυδρομικών και τηλεφωνικών ερευνών σε ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα. Μπορεί,

επίσης, να χρειαστεί η παροχή χρηματικού κινήτρου προκειμένου να απαντήσουν οι εμπλεκόμενοι.

Αποτελεί σύνθημα λάθος να παρερμηνεύεται η έννοια του μετρήσιμου. Βασική αρχή της SROI είναι να μετράει και να εκτιμάει όσα έχουν σημασία. Δυνατότητα μέτρησης σημαίνει περισσότερο το να εκφράζεται ο δείκτης αποτελέσματος με όρους που είναι μετρήσιμοι, παρά να είναι εύκολα μετρήσιμος. Αν το αποτέλεσμα είναι σημαντικό, πρέπει να βρεθεί τρόπος να μετρηθεί.

3.3.2 Συλλογή δεδομένων των επιπτώσεων

Σε αυτό το σημείο χρειάζεται να συγκεντρωθούν δεδομένα σχετικά με τους δείκτες, τα οποία μπορεί να προέρχονται από ήδη υπάρχουσες πηγές (εσωτερικές ή εξωτερικές) ή να χρειάζονται νέα.

Σε μια προβλεπτική ανάλυση SROI χρησιμοποιούνται προϋπάρχοντα δεδομένα, όπου είναι διαθέσιμα. Αν αυτή η δραστηριότητα έχει επαναληφθεί στο παρελθόν, η εκτίμηση μπορεί να βασιστεί σε προηγούμενη εμπειρία αλλά αν πρόκειται για πρώτη φορά, θα βασιστεί σε έρευνα ή την εμπειρία άλλων ατόμων σε αντίστοιχες δραστηριότητες. Η αναζήτηση πληροφοριών μπορεί να γίνει από:

- Οργανώσεις, κυβερνητικές υπηρεσίες, επιχειρήσεις έρευνας αγοράς, συμβουλευτικές εταιρίες, οργανισμούς - εταίρους και
- Δημοσιευμένες έρευνες από πανεπιστήμια, κυβερνητικές υπηρεσίες και ερευνητικούς οργανισμούς.

Σημαντικό μέρος της προβλεπτικής ανάλυσης SROI είναι η αλλαγή του τρόπου συλλογής πληροφοριών, έτσι ώστε να υπάρχουν οι σωστές πληροφορίες για να διεξαχθεί αργότερα μία αξιολογητική μελέτη SROI. Στην περίπτωση της αξιολογητικής ανάλυσης, γίνεται χρήση και ανασκόπηση δεδομένων που η Κοιν.Σ.Επ. ήδη συλλέγει και ό,τι υπάρχει διαθέσιμο από άλλες πηγές.

Νέα δεδομένα προέρχονται κυρίως από άτομα που εμπλέκονται άμεσα στη δημιουργία κοινωνικής αξίας (για παράδειγμα συμμετέχοντες στο έργο ή υπάλληλοι) και τα οποία θα συγκεντρωθούν από την Κοιν.Σ.Επ.

Οι *τεχνικές* που χρησιμοποιούνται περισσότερο στην *πρωτογενή συλλογή δεδομένων* περιλαμβάνουν:

- Συνεντεύξεις πρόσωπο με πρόσωπο
- Τήρηση αρχείου
- Ομάδες εστίασης
- Σεμινάρια
- Ερωτηματολόγια

Μια συνήθης ερώτηση που τίθεται είναι πόσο μεγάλο πρέπει να είναι το δείγμα των πελατών. Ωστόσο, δεν υπάρχει συγκεκριμένος κανόνας. Για παράδειγμα, αν

υπάρχει συνεργασία με είκοσι νέα άτομα, θα πρέπει να γίνει συζήτηση με όλους. Αν υπάρχει συνεργασία με χίλια άτομα, τότε χρειάζεται αντιπροσωπευτικό δείγμα και στατιστικοί έλεγχοι για να στηριχθούν τα επιχειρήματα. Αν κάτι τέτοιο δεν είναι εφικτό, συνιστάται ένα μέγεθος δείγματος το οποίο φαίνεται βάσιμο και μέσα στα όρια του προϋπολογισμού.

Η εύρεση σχετικών δεδομένων μπορεί να αποδειχθεί δύσκολη, για αυτό το λόγο καλό είναι να χρησιμοποιηθούν οι καλύτερες διαθέσιμες πληροφορίες ή να γίνουν υποθέσεις ή εκτιμήσεις. Δεν υπάρχει λόγος ανησυχίας αν δεν επιτευχθεί η συλλογή όλων των στοιχείων. Μπορεί, μάλιστα, να χρειαστεί επιστροφή στο πρώτο στάδιο προκειμένου να επαναπροσδιοριστεί το αντικείμενο μέχρι να είναι διαθέσιμοι περισσότεροι πόροι και να το επιτρέπουν οι προτεραιότητες που έχει θέσει η Κοιν.Σ.Επ.

Ο παρακάτω πίνακας δίνει μερικά παραδείγματα συλλογής δεδομένων αποτελεσμάτων για ένα πρόγραμμα επαγγελματικής αποκατάστασης μιας τοπικής κοινωνίας.

Εμπλεκόμενος	Αποτέλεσμα	Δείκτης	Συλλογή Δεδομένων
Άνεργος	Απόκτηση και διατήρηση απασχόλησης	Αν θα εργάζεται 12 μήνες μετά	Ετήσια ταχυδρομική έρευνα των εμπλεκομένων και τηλεφωνική παρακολούθηση
Συμμετέχων με σωματική αναπηρία	Μείωση κοινωνικής απομόνωσης	Συχνότητα κοινωνικής επαφής με φίλους	Συγκεντρώθηκαν συστηματικά σε εξαμηνιαία ανασκόπηση ανάμεσα σε πελάτη και εργαζόμενο
Νέο άτομο	Βελτιωμένη συμπεριφορά	Αριθμός και τύπος σχολικών αποβολών	Αναφορά από δάσκαλο
Τοπική αρχή	Αύξηση ανακύκλωσης	Ποσότητα αποβλήτων που καταλήγουν σε χωματερή	Παρακολούθηση της αλλαγής στην ποσότητα αποβλήτων
Τοπική κοινότητα	Μείωση φόβου εγκληματικότητας	Αριθμός κατοίκων που αναφέρουν αίσθηση μεγαλύτερης ασφάλειας	Χαρτογράφηση της εγκληματικότητας από το γραφείο της κοινότητας

Σημείωση: Σε μερικές περιπτώσεις διαπιστώνεται ότι υπάρχει κάποιος δείκτης που δεν υπάρχει τρόπος να μετρηθεί ή χρειάζεται να αναπτυχθούν νέες μέθοδοι. Υπήρχε η κοινή λογική ότι η εμπιστοσύνη, η αυτοεκτίμηση και άλλα βιωματικά αποτελέσματα δεν ήταν δυνατόν να μετρηθούν. Ωστόσο, υπάρχουν πολλές τεχνικές μέτρησης μιας σειράς από αποτελέσματα ευημερίας, οι οποίες είναι ευρέως αναγνωρισμένες από την κυβέρνηση και τα φιλανθρωπικά ιδρύματα. Είναι βοηθητικό να γίνει αναζήτηση πάνω στο τι έχει ήδη γίνει σε αυτό τον τομέα και πού μπορεί να χρησιμοποιηθεί ή να υιοθετηθεί για τους σκοπούς της Κοιν.Σ.Επ. ή να εξεταστεί πιθανή συνεργασία με άλλους προκειμένου να αναπτυχθούν νέοι τρόποι μέτρησης των αποτελεσμάτων.

Στην περίπτωση της αλυσίδας γεγονότων, χρειάζεται προσοχή ώστε να μη γίνει διπλή μέτρηση. Για παράδειγμα: δέκα άτομα θέλουν να κερδίσουν μια θέση εργασίας μέσω εκπαίδευσης. Όλοι κερδίζουν προσόντα. Όμως, μόνο πέντε κερδίζουν μια θέση εργασίας. Όταν έρθει η ώρα να εκτιμηθεί το αποτέλεσμα για αυτούς τους πέντε, εκτιμώντας παράλληλα τα προσόντα και την απασχόληση, υπάρχει διπλή μέτρηση της αξίας της εκπαίδευσης.

3.3.3 Καθορισμός του χρόνου διάρκειας των αποτελεσμάτων

Ανάλογα με τη δραστηριότητα, η επίδραση κάποιων αποτελεσμάτων έχει μεγαλύτερη διάρκεια από κάποια άλλα. Για παράδειγμα, όταν δίνεται βοήθεια σε κάποιον για να ξεκινήσει μια επιχείρηση, είναι λογικό αυτή η επιχείρηση να έχει κάποια διάρκεια μετά την παρέμβαση.

Όπου υπάρχει η πεποίθηση ότι ένα αποτέλεσμα θα έχει διάρκεια και μετά την ολοκλήρωση της δραστηριότητας, θα συνεχίζει να παράγει αξία. Το χρονοδιάγραμμα που χρησιμοποιείται είναι ο αριθμός των ετών που αναμένεται να διαρκέσει το όφελος μετά την παρέμβαση. Αυτό αναφέρεται ως *διάρκεια του αποτελέσματος* ή *περίοδος του οφέλους*.

Χρειάζεται να γίνεται μία εκτίμηση για τη διάρκεια κάθε αποτελέσματος. Ιδανικά, κάτι τέτοιο μπορεί να καθοριστεί ρωτώντας τους αποδέκτες της δραστηριότητας σχετικά με το πόσο διήρκεσε η παρέμβαση για αυτούς. Ωστόσο, αν η πληροφορία αυτή δεν είναι διαθέσιμη, μπορεί να χρησιμοποιηθεί άλλη έρευνα για παρόμοια ομάδα ώστε να γίνει μία πρόβλεψη για την περίοδο του οφέλους, όπως είναι η πιθανότητα πρώην παραβάτες να υποτροπιάσουν και να εμφανίσουν ξανά παραβατική συμπεριφορά ή άτομα με απασχόληση να χάσουν τη δουλειά τους.

Είναι σημαντικό να χρησιμοποιηθούν δεδομένα που είναι όσο το δυνατόν πιο κοντά στην υπό εξέταση παρέμβαση ώστε να μην υπάρχει κατεύθυνση προς λανθασμένες γενικεύσεις. Στον τομέα αυτό εντοπίζεται τάση για υπερεκτίμηση της περίπτωσης και κίνδυνος να χαθεί η αξιοπιστία.

Μερικές φορές ένα αποτέλεσμα παρατηρείται όσο διαρκεί η παρέμβαση. Σε άλλες περιπτώσεις η διάρκεια μπορεί να φτάσει τα 10 ή ακόμα και τα 15 χρόνια. Για παράδειγμα, μία παρέμβαση στην ανατροφή παιδιών που προέρχονται από

υποβαθμισμένες περιοχές μπορεί να εμφανίσει αποτελέσματα που θα διαρκέσουν μέχρι την ενήλικη ζωή τους. Όσο μεγαλύτερη είναι η διάρκεια, τόσο αυξάνεται η πιθανότητα το αποτέλεσμα να επηρεάζεται και από άλλους παράγοντες και παράλληλα να μειώνεται η αξιοπιστία του ισχυρισμού ότι εξαρτάται από την Κοιν.Σ.Επ.

Στην περίπτωση των επενδυτικών σχεδίων είναι ουσιαστική η διάκριση ανάμεσα στη διάρκεια του οφέλους και στο προσδόκιμο ζωής του αγαθού. Για παράδειγμα, ένα καινούριο κτήριο μπορεί να διατηρηθεί 20 χρόνια και κάθε χρόνο να δημιουργούνται επιπλέον προνόμια με διάρκεια ετών.

Είναι απαραίτητη η καταγραφή της λογικής που ακολουθήθηκε προκειμένου να καθοριστεί η περίοδος του οφέλους για κάθε αποτέλεσμα. Αυτή η πληροφορία θα πρέπει να συμπεριληφθεί στην αναφορά SROI.

3.3.4 Απόδοση αξίας στις επιπτώσεις

Όπου υπάρχουν ποσοτικά δεδομένα για τους δείκτες αποτελέσματος, το επόμενο βήμα είναι να δοθεί σε κάθε αποτέλεσμα μια οικονομική αξία. Η προσδιοριζόμενη αξία αναφέρεται στο αποτέλεσμα και όχι στο δείκτη. Μετά από αυτό θα είναι δυνατόν να συμπληρωθούν οι στήλες του χάρτη επίπτωσης που σχετίζονται με τα χρηματοοικονομικά υποκατάστατα, καταγράφοντας πληροφορίες για την αξία και τις πηγές τους.

Τι είναι εκτίμηση;

Η διαδικασία της εκτίμησης αναφέρεται συχνά ως νομισματοποίηση, καθώς απονέμεται μια νομισματική αξία σε πράγματα που δεν έχουν εμπορεύσιμη τιμή. Όλες οι τιμές που χρησιμοποιούνται στην καθημερινότητα είναι προσεγγίσεις - «υποκατάστατα» - της αξίας που κερδίζει ή χάνει ο αγοραστής και ο πωλητής κατά τη συναλλαγή. Η αξία μεταβάλλεται ανάλογα με τους διαφορετικούς ανθρώπους σε διαφορετικές καταστάσεις.

Για παράδειγμα, για ένα λίτρο γάλακτος υπάρχει συγκεκριμένη συμφωνία και συνοχή ως προς την τιμή. Σε άλλες περιπτώσεις, όμως, όπως είναι ένα σπίτι, το φάσμα των πιθανών τιμών είναι ευρύτερο. Επιπλέον, υπάρχει η περίπτωση ενός νέου προϊόντος, το οποίο δεν έχει πουληθεί ποτέ ξανά και που μπορεί να μην υπάρχει σύγκριση.

Η αξία, λοιπόν, είναι τελικά υποκειμενική. Οι αγορές έχουν αναπτυχθεί, σε μεγάλο βαθμό, με σκοπό να μεσολαβούν στις διαφορετικές υποκειμενικές αντιλήψεις των ανθρώπων σχετικά με την αξία των πραγμάτων. Σε μερικές περιπτώσεις είναι πιο προφανής ο σκοπός από άλλες. Ωστόσο, ακόμα και όπου είναι σταθερές οι τιμές και έχουν την όψη της «αντικειμενικής» ή «πραγματικής» αξίας, δεν είναι κάτι που ισχύει στην πραγματικότητα.

Επιστρέφοντας στο παράδειγμα του σπιτιού, η αξία του μπορεί να μεταβληθεί ανάλογα και με το πού απευθύνεται κανείς. Αν κάποιος πουλάει ένα σπίτι, έχει μια

αίσθηση του τι είναι προετοιμασμένος να δεχτεί με βάση την αξία που έχει για εκείνον. Από την άλλη πλευρά, αν κάποιος θέλει να αγοράσει ένα σπίτι, έχει τη δική του άποψη σχετικά με το τι είναι διατεθειμένος να πληρώσει. Αυτό που κάνει η αγορά είναι να φέρνει σε επαφή ανθρώπους των οποίων οι εκτιμήσεις συμπίπτουν. Αυτή η «σύμπτωση» λέγεται «ανακάλυψη τιμών», η οποία δεν αποκαλύπτει κάποια «πραγματική» ή «βασική» αξία, αλλά συνταιριάζει ανθρώπους που μπορεί να συμφωνούν σε γενικές γραμμές πάνω στην αξία κάποιου πράγματος.

Η εκτίμηση της κοινωνικής αξίας είναι περίπου το ίδιο, με τη διαφορά ότι τα αγαθά δεν είναι εμπορικά ανταλλάξιμα και συνεπώς δεν υπάρχει διαδικασία «ανακάλυψης τιμών». Βέβαια, αυτό δε σημαίνει ότι αυτά τα κοινωνικά «αγαθά» δεν έχουν κάποια αξία για τους ανθρώπους. Αν θέλει κάποιος να πουλήσει ένα σπίτι αλλά δεν υπάρχουν αγοραστές, δεν παύει να έχει αξία για εκείνον. Ομοίως, αν ένας δήμος δημιουργήσει ένα πάρκο για τους κατοίκους, θα έχει κάποια αξία για τον καθένα. Το γεγονός ότι κάτι παρέχεται δωρεάν δεν αναιρεί το γεγονός.

Στην ανάλυση SROI χρησιμοποιούνται οικονομικά υποκατάστατα προκειμένου να υπολογιστεί η κοινωνική αξία των μη εμπορικά ανταλλάξιμων αγαθών για τους διαφορετικούς εμπλεκόμενους. Όπως δύο άτομα θα διαφωνούσαν πάνω στην αξία ενός εμπορεύσιμου αγαθού, έτσι διαφορετικοί εμπλεκόμενοι θα έχουν διαφορετικές αντιλήψεις γύρω από την αξία διαφορετικών πραγμάτων. Με τον υπολογισμό της αξίας μέσω οικονομικών υποκατάστατων και συνδυάζοντας αυτές τις εκτιμήσεις, υπολογίζεται η συνολική κοινωνική αξία που δημιουργείται από την παρέμβαση.

Υποκατάστατα που είναι εύκολο να βρεθούν

Μερικές φορές η νομισματοποίηση μπορεί να είναι αρκετά απλή διαδικασία - για παράδειγμα όπου σχετίζεται με εξοικονόμηση κόστους. Αυτό μπορεί να συμβαίνει όταν κάποιος ενδιαφέρεται για την αξία της βελτιωμένης υγείας από κρατική άποψη. Δεν καταλήγει πάντα σε πραγματική εξοικονόμηση κόστους καθώς η κλίμακα της παρέμβασης μπορεί είναι πολύ μικρή για να επηρεάσει σημαντικά το κόστος, αλλά εξακολουθεί να έχει αξία.

Η άλλη όψη της εξοικονόμησης κόστους είναι μία αύξηση στο εισόδημα. Προφανή παραδείγματα αποτελούν η αύξηση στο εισόδημα των ανθρώπων μέσω του μισθού και της πολιτείας μέσω αύξησης των φόρων. Ωστόσο, χρειάζεται κι εδώ προσοχή για πιθανή διπλή μέτρηση. Για παράδειγμα, αν κάποιος καλύψει μια θέση απασχόλησης, αυξάνεται το εισόδημά του και ταυτόχρονα η πολιτεία λαμβάνει αυξημένους φόρους. Σε αυτή την περίπτωση, η αύξηση του εισοδήματος θα πρέπει να καταγραφεί μετά την αφαίρεση των φόρων.

Ωστόσο, η αύξηση στο εισόδημα μπορεί να μην είναι απόλυτη ούτε για το άτομο ούτε για την πολιτεία. Για το άτομο, μπορεί να αντισταθμιστεί με αύξηση των φόρων ή απώλεια προνομίων ενώ για την πολιτεία, η αύξηση των φόρων μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση του κυβερνητικού εισοδήματος μόνο αν δεν απολυθεί κανένας και αν αυξηθεί το συνολικό επίπεδο απασχόλησης.

Υποκατάστατα που αποτελούν πρόκληση

Η SROI δίνει, επίσης, αξία σε πράγματα που είναι δύσκολο να εκτιμηθούν και μένουν έξω από την παραδοσιακή οικονομική αξιολόγηση. Παρακάτω αναφέρονται κάποιες διαθέσιμες τεχνικές.

Στην *εξαρτημένη εκτίμηση*, τίθενται ερωτήσεις απευθείας σε άτομα σχετικά με την αξία που αποδίδουν σε πράγματα. Αυτή η προσέγγιση αξιολογεί την προθυμία των ανθρώπων να πληρώσουν ή να δεχτούν αποζημίωση για κάτι υποθετικό. Για παράδειγμα, μπορεί να ζητηθεί από κόσμο να εκτιμήσει την αξία της μείωσης του θορύβου από αεροσκάφη στην πόλη τους. Αντίθετα, μπορεί να ερωτηθούν για το ποσό αποζημίωσης που θα απαιτούσαν προκειμένου να δεχτούν αύξηση της εγκληματικότητας.

Οι *τεχνικές που αποκαλύπτουν προτίμηση* συμπεραίνουν εκτιμήσεις από τις τιμές των εμπορικά ανταλλάξιμων αγαθών. Μια μορφή αυτής της τεχνικής διαμορφώνει αξίες από συστατικά μέρη της υπηρεσίας ή του αγαθού με βάση τις αξίες της αγοράς. Αυτή η μέθοδος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να εκτιμηθούν οι περιβαλλοντικές ανέσεις που επηρεάζουν την τιμή των κατοικιών μιας περιοχής. Για παράδειγμα, μπορεί να εκτιμηθεί η αξία του καθαρού αέρα και του κόστους της μόλυνσης με τον υπολογισμό της πρόσθετης αξίας κατοικιών σε περιοχές με καθαρό αέρα (ή την υποτίμηση αντίστοιχων κατοικιών σε μολυσμένες περιοχές).

Μια άλλη προσέγγιση αναγνωρίζει πως οι άνθρωποι γενικά είναι πρόθυμοι να ταξιδέψουν χιλιόμετρα προκειμένου να έχουν πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες στις οποίες αποδίδουν αξία. Ο κόπος αυτός μπορεί να μεταφραστεί σε χρήματα ώστε να εξαχθεί η εκτίμηση για το όφελος αυτών των αγαθών και υπηρεσιών. Αυτή η τεχνική λέγεται *μέθοδος κόστους ταξιδιού*.

Στον εντοπισμό υποκατάστατων δεν έχει σημασία αν τα χρήματα όντως αλλάζουν χέρια ούτε αν μπορούν ή όχι οι εμπλεκόμενοι να αγοράσουν κάτι. Υπάρχει η υπόθεση ότι η υγεία έχει παρόμοια αξία για τους ανθρώπους ανεξαρτήτως εισοδήματος. Για παράδειγμα, μπορεί να χρησιμοποιηθεί το μέσο κόστος της ασφάλειας υγείας ως υποκατάστατο για τη βελτίωση της υγείας των παιδιών που χρειάζονται φροντίδα. Δεν έχει σημασία το γεγονός ότι αυτά τα παιδιά δε θα μπορούσαν να έχουν τέτοια ασφάλεια - δίνεται μια γενική καθοδήγηση για τον τρόπο που οι άνθρωποι εκτιμούν την υγεία.

Καθεμία από τις παραπάνω τεχνικές παρουσιάζει μειονεκτήματα και δεν υπάρχουν συγκεκριμένοι κανόνες για δεδομένες καταστάσεις. Απαιτείται δημιουργικότητα και έρευνα από την πλευρά της Κοιν.Σ.Επ., καθώς και διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους, έτσι ώστε να εντοπιστούν οι κατάλληλες αξίες.

Ο πίνακας που ακολουθεί περιέχει παραδείγματα υποκατάστατων που έχουν χρησιμοποιηθεί σε αναλύσεις SROI. Για τα περισσότερα αποτελέσματα προτείνεται μια σειρά από διαφορετικά υποκατάστατα.

Εμπλεκόμενος	Αποτέλεσμα	Δείκτης	Πιθανά υποκατάστατα
Άτομο με προβλήματα ψυχικής υγείας	Βελτίωση στην ψυχική υγεία	• Χρόνος που διατίθεται για κοινωνικοποίηση • Ο βαθμός στον οποίο οι συμμετέχοντες αναλαμβάνουν νέες δραστηριότητες • Επίπεδο χρήσης των υπηρεσιών ψυχικής υγείας	• Κόστος ιδιότητας μέλους σε κοινωνικό σύλλογο/δίκτυο • Ποσοστό εισοδήματος που ξοδεύεται σε αναψυχή • Κόστος συμβουλευτικών συνεδρίων
Τοπική κοινότητα	Βελτιωμένη πρόσβαση σε τοπικές υπηρεσίες	• Ανάλυση αυτών των υπηρεσιών και από ποιον	• Εξοικονόμηση χρόνου και κόστος ταξιδιών για δυνατότητα πρόσβασης σε τοπικές υπηρεσίες
Άτομο με προβλήματα σωματικής υγείας	Βελτιωμένη σωματική υγεία	• Αριθμός ιατρικών επισκέψεων και επεμβάσεων • Βαθμός βελτίωσης στην υγεία • Συχνότητα άσκησης	• Κόστος επισκέψεων σε ιδιώτες ιατρούς και κλινικές • Κόστος ασφάλειας υγείας • Κόστος συνδρομής σε γυμναστήριο
Νοσηλεύτης	Βελτιωμένη ευημερία	• Αριθμός ωρών σε δραστηριότητες αναψυχής	• Αξία των ωρών που διατέθηκαν σε αυτές τις δραστηριότητες
Περιβάλλον	Λιγότερα απόβλητα	• Ποσότητα αποβλήτων που καταλήγει σε ταφή απορριμμάτων • Επίπεδα εκπομπών CO₂	• Κόστος ταφής απορριμμάτων • Κόστος εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα
Οικογένειες κρατουμένων	Βελτιωμένες σχέσεις με την οικογένεια και τους κοινωνικούς δεσμούς	• Αριθμός επισκέψεων από μέλη της οικογένειας • Ικανοποίηση από τις επισκέψεις των μελών της οικογένειας	• Κόστος και χρόνος σε ταξίδια

Νέα άτομα	Μείωση στη χρήση ναρκωτικών ουσιών	• Επίπεδο χρήσης ναρκωτικών ουσιών	• Μέσο ποσό που ξοδεύουν οι νέοι για ναρκωτικές ουσίες
Παραβάτες	Μείωση υποτροπών και επιστροφής σε παραβατική συμπεριφορά	• Συχνότητα παραβάσεων οι οποίες προσάπτονται στον συμμετέχοντα • Η φύση της παράβασης	• Απώλεια απολαβών λόγω χρόνου φυλάκισης ή κοινωνικής εργασίας
Γυναίκα παραβάτης	Βελτιωμένη σχέση με την οικογένεια	• Παιδί που εξακολουθεί να μένει στο σπίτι της οικογένειας	• Ποσό που ξοδεύουν οι γονείς ετησίως για τα παιδιά τους • Αξία χρόνου που περνούν με τα παιδιά • Κόστος για τη φροντίδα των παιδιών
Τοπική κοινότητα	Βελτιωμένη εικόνα της περιοχής	• Αναφορές κατοίκων για βελτιώσεις στην περιοχή	• Αλλαγή στις τιμές των ακινήτων • Ποσό που ξοδεύεται για βελτιώσεις στο σπίτι

Εντοπισμός των χρηματοοικονομικών υποκατάστατων

Οι εμπλεκόμενοι αποτελούν ένα καλό σημείο εκκίνησης για την εύρεση υποκατάστατων καθώς είναι οι μόνοι που γνωρίζουν την αξία τους. Δεν έχουν τη δυνατότητα να εντοπίσουν μια απτή αξία, αλλά μπορούν να καθοδηγήσουν την Κοιν.Σ.Επ. σχετικά με την αξία που έχει η αλλαγή για αυτούς.

Όσο πραγματοποιείται έλεγχος του υποκατάστατου με τους εμπλεκόμενους και φαίνεται να αυξάνεται η συμφωνία, το υποκατάστατο μπορεί να κερδίζει αξιοπιστία. Όπου υπάρχει διαφωνία στις αξίες είναι πιθανό να χρειάζεται να εκφραστούν τα αποτελέσματα με διαφορετικό τρόπο ή να χρησιμοποιηθούν μέσες αξίες. Είναι πολύ πιθανό να εντοπιστούν ακαδημαϊκά άρθρα ή άλλες έρευνες που έχουν ήδη εκχωρήσει μία νομισματική αξία στο αποτέλεσμα που ενδιαφέρει την εκάστοτε Κοιν.Σ.Επ. Πρέπει, λοιπόν, να εξεταστεί τι είναι κατάλληλο για την κάθε περίπτωση.

Πληροφορίες σχετικά με το κόστος μονάδας μπορεί να είναι διαθέσιμες από:

- Ιστοσελίδες που διατηρούνται από εμπλεκόμενο ο οποίος μπορεί να κερδίζει από την εξοικονόμηση κόστους.
- Έρευνες από την κυβέρνηση ή ανεξάρτητους φορείς για το κόστος.

- Τους υπολογισμούς ή έρευνες της ίδιας της Κοιν.Σ.Επ. με τους εμπλεκόμενους σχετικά με το ύψος της εξοικονόμησης.

Πληροφορίες σε σχέση με αλλαγές στο εισόδημα μπορεί να βρεθούν σε:

- Δεδομένα από εμπλεκόμενους.
- Αναφορές στη μέση αύξηση σε ένα δείγμα εμπλεκομένων.
- Αναφορές σε άλλες έρευνες πάνω στη μέση αύξηση, που προκύπτουν ως αποτέλεσμα παρόμοιων δραστηριοτήτων και που σχετίζονται με τα ίδια αποτελέσματα.

Πληροφορίες γύρω από την εξοικονόμηση κόστους είναι συνήθως διαθέσιμες στη μορφή μονάδας κόστους. Οι μονάδες κόστους υπολογίζονται ως το συνολικό κόστος μιας δραστηριότητας διαιρούμενο με τον αριθμό των ατόμων που επωφελούνται από τη δραστηριότητα. Περιλαμβάνει τόσο το σταθερό κόστος, όπως είναι το κόστος ενός κτηρίου, όσο και το μεταβλητό κόστος, όπως είναι το ημερήσιο λειτουργικό κόστος. Το σταθερό κόστος μπορεί να παραμείνει το ίδιο ανεξάρτητα από τον αριθμό των συμμετεχόντων.

Όταν χρησιμοποιείται η μονάδα κόστους χρειάζεται προσοχή ώστε να μην υπερεκτιμηθούν οι αποταμιεύσεις. Η εξοικονόμηση κόστους πρέπει να είναι αλλαγή σε κόστος που προκύπτει από τη δραστηριότητα και λέγεται οριακό κόστος. Το οριακό κόστος μπορεί να ποικίλει ανάλογα με την κλίμακα της δραστηριότητας.

Παρουσιάζεται πρόβλημα λόγω δυσκολίας πρόσβασης σε δεδομένα πάνω στο οριακό κόστος, ενώ οι μονάδες κόστους υπολογίζονται πιο εύκολα.

Επιλέγοντας αξιόπιστα χρηματοοικονομικά υποκατάστατα

Όταν κοινοποιείται κοινωνική αξία είναι σημαντικό να γίνεται κατανοητό ότι κάποια υποκατάστατα είναι πιο αξιόπιστα από άλλα για διαφορετικούς εμπλεκόμενους. Τα πιο αξιόπιστα υποκατάστατα είναι όσα έχουν χρησιμοποιηθεί στο παρελθόν ή τουλάχιστον βασίζονται σε έρευνα που έχει αναλάβει η ίδια η Κοιν.Σ.Επ. Άλλα υποκατάστατα μπορεί να είναι οι συγκρίσεις αγοράς ή υποθέσεις εργασίας, με τα οποία χρειάζεται επαφή για να προταθούν μελλοντικές βελτιώσεις. Τα δύο τελευταία μπορεί να είναι απαραίτητα αλλά συνήθως είναι λιγότερο αξιόπιστα.

Όταν πραγματοποιείται ανάλυση ευαισθησίας δίνεται η ευκαιρία να ελεγχθεί ο συνολικός αντίκτυπος που έχουν τα υποκατάστατα στην ανάλυση. Αν υπάρχει δυσκολία στην επιλογή ανάμεσα σε δύο υποκατάστατα, πρέπει να σημειωθεί και αργότερα να ελεγχθεί η διαφορά που θα έκανε η χρήση κάθε υποκατάστατου.

Σημείωση: Είναι πιθανό να χρησιμοποιείται το ίδιο οικονομικό υποκατάστατο για διαφορετικούς δείκτες χωρίς διπλή μέτρηση. Για παράδειγμα, αν μια δραστηριότητα βελτιώνει τη σχέση ανάμεσα στα μέλη μιας οικογένειας, το ίδιο υποκατάστατο (π.χ. το ποσοστό του οικογενειακού εισοδήματος που ξοδεύεται για τα παιδιά) μπορεί να εφαρμοστεί και για τους δύο γονείς και για τα παιδιά, καθώς αντιπροσωπεύει την αξία της παρέμβασης σε καθέναν από αυτούς. Η συνολική αξία αποτελεί το άθροισμα αυτών.

3.4 Στάδιο 4: Καθορισμός αντίκτυπου

Αυτό το στάδιο παρέχει μια σειρά από τρόπους αξιολόγησης του αν τα αποτελέσματα που έχουν αναλυθεί προκύπτουν πράγματι από τις δραστηριότητες. Μέσα από αυτές τις μεθόδους διακρίνεται η ποσότητα του αποτελέσματος που θα συνέβαινε ούτως ή αλλιώς και η ποσότητα που μπορεί να απομονωθεί ως προστιθέμενη από τις δραστηριότητες. Αυτή είναι και η σημασία του όρου αντίκτυπος.

Ο καθορισμός του αντίκτυπου είναι ιδιαίτερα σημαντικός καθώς μειώνει το ρίσκο υπερεκτίμησης και αυξάνει την αξιοπιστία της ιστορία της Κοιν.Σ.Επ. Μόνο με τη μέτρηση και λαμβάνοντας υπόψη όλους αυτούς τους παράγοντες μπορεί να σχηματιστεί μια άποψη για τον αντίκτυπο της δραστηριότητας. Διαφορετικά, υπάρχει το ρίσκο επένδυσης σε πρωτοβουλίες που είναι λειτουργικές ή δε λειτουργούν με βάση τα προβλεπόμενα. Επιπλέον, ο καθορισμός του αντίκτυπου μπορεί να βοηθήσει στον εντοπισμό σημαντικών εμπλεκόμενων που ίσως έχουν παραλειφθεί.

3.4.1 Αδράνεια και μετατόπιση αποτελεσμάτων

Η *αδράνεια* είναι το μέτρο της ποσότητας του αποτελέσματος που θα γινόταν ακόμα κι αν η δραστηριότητα δεν είχε λάβει χώρα και υπολογίζεται σαν ποσοστό. Για παράδειγμα, η εκτίμηση ενός προγράμματος ανάπτυξης έδειξε αύξηση κατά 7% στην οικονομική δραστηριότητα της περιοχής από την έναρξη του προγράμματος. Ωστόσο, η εθνική οικονομία αυξήθηκε κατά 5% κατά την ίδια χρονική περίοδο. Θα έπρεπε να εξεταστεί πόση από την τοπική οικονομική ανάπτυξη εξαρτήθηκε από τις ευρύτερες οικονομικές αλλαγές και πόση από τη συγκεκριμένη υπό ανάλυση παρέμβαση.

Για τον υπολογισμό της αδράνειας, μπορούν να χρησιμοποιηθούν ομάδες σύγκρισης ή δείκτες αναφοράς. Η τέλεια σύγκριση θα βασιζόταν στην ίδια ομάδα ανθρώπων που έχει επηρεαστεί από την Κοιν.Σ.Επ., εξετάζοντας τι θα συνέβαινε σε αυτούς αν δεν είχαν επωφεληθεί από την παρέμβαση. Επομένως, η μέτρηση της αδράνειας αποτελεί μια εκτίμηση όταν η τέλεια σύγκριση δεν είναι εφικτή.

Σε μια αξιολογητική ανάλυση SROI, οι πληροφορίες γύρω από την αδράνεια μπορούν να συγκεντρωθούν κατά τη διάρκεια του σταδίου συλλογής δεδομένων. Για παράδειγμα, είναι δυνατόν να ερωτηθούν οι εμπλεκόμενοι για τις υπηρεσίες στις οποίες έχουν πρόσβαση και πόσο βοηθητικές τις βρίσκουν.

Ωστόσο, συχνά η αναζήτηση των απαραίτητων πληροφοριών πρέπει να γίνεται από άλλες πηγές. Δεδομένα για κάποιους δείκτες θα είναι διαθέσιμα από κυβερνητικές πηγές, τόσο από επιμέρους τομείς όσο και από οργανισμούς όπως είναι η Στατιστική Υπηρεσία.

Ο ευκολότερος τρόπος εκτίμησης της αδράνειας είναι η παρατήρηση της τάσης σε έναν δείκτη μέσα στην πάροδο του χρόνου, έτσι ώστε να διαπιστωθεί αν υπάρχουν διαφορές πριν και μετά την έναρξη της δραστηριότητας. Οποιαδήποτε αύξηση στην τάση, παρέχει έναν δείκτη της ποσότητας του αποτελέσματος που προήλθε από τη δραστηριότητα.

Υπάρχει το ρίσκο να συμβαίνει η ίδια αλλαγή στην τάση και σε ευρύτερο πληθυσμό, μέρος του οποίου αποτελεί κάποιος εμπλεκόμενος. Για αυτό το λόγο είναι καλύτερο να συγκρίνεται η τάση μέσα σε έναν δείκτη με τις τάσεις μέσα σε έναν ευρύτερο πληθυσμό.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει ορισμένα παραδείγματα δεδομένων που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον υπολογισμό της αδράνειας σε σχέση με διαφορετικά είδη αποτελέσματος.

Αποτέλεσμα	Δείκτης αναφοράς
Μείωση στα ποσοστά υποτροπής ανάμεσα σε νέους πρώην παραβάτες (16-24 ετών) που παίρνουν μέρος σε πρόγραμμα αποκατάστασης	Μέσο εθνικό ποσοστό υποτροπής σε άτομα 16-24 ετών
Βελτίωση στα εκπαιδευτικά αποτελέσματα για νέους που διαμένουν σε υψηλής ποιότητας οικοτροφεία	Εκπαιδευτικά αποτελέσματα για παιδιά μέσα στο συνολικό πληθυσμό που διαμένει σε οικοτροφεία και ιδρύματα
Αύξηση στον αριθμό των μακροχρόνια ανέργων που βρήκαν απασχόληση μετά από συμμετοχή σε πρόγραμμα επαγγελματικής κατάρτισης	Μέσο ποσοστό μακροχρόνια ανέργων που παύουν να λαμβάνουν επίδομα ανεργίας στην ίδια περιοχή
Μείωση εγκληματικότητας σε ένα δήμο μετά από πρωτοβουλία που αύξησε την αστυνόμευση στους δρόμους	Αλλαγή στο ποσοστό εγκληματικότητας σε ένα δήμο με παρόμοιο κοινωνικο-οικονομικό προφίλ, που δεν υπόκειται όμως σε συγκεκριμένη πρωτοβουλία για τη μείωση της εγκληματικότητας

Είτε επιθυμεί να κατανοήσει τον αντίκτυπό της είτε θέλει να είναι πιο αξιόπιστη στις συζητήσεις της με τους εμπλεκόμενους, ένα πλεονέκτημα του υπολογισμού της αδράνειας είναι ότι ζυγίζει την κοινωνική αξία απέναντι στα αποτελέσματα για τους εμπλεκόμενους, όπου η αδράνεια είναι χαμηλή.

Για αυτές που μερικές φορές αποκαλούν «δυσπρόσιτες» ομάδες, η αδράνεια είναι πιθανό να είναι χαμηλότερη από άλλες ομάδες. Για παράδειγμα, η πιθανότητα για κάποιον, που ήταν για πολύ καιρό άστεγος, να βρει απασχόληση χωρίς βοήθεια, είναι χαμηλή. Η πιθανότητα της αλλαγής εξαρτάται από την υποστήριξη που προσφέρεται. Αυτό σημαίνει ότι αν δύο ομάδες βιώνουν παρόμοια αποτελέσματα, ο αντίκτυπος θα είναι μεγαλύτερος για την πιο δυσπρόσιτη ομάδα.

Όσο αυξάνεται η αδράνεια, τόσο μειώνεται η συμβολή στο αποτέλεσμα. Όταν η αδράνεια είναι υψηλή σημαίνει ότι το αποτέλεσμα δεν είναι πια σημαντικό για την ανάλυση.

Η αδράνεια θα μετρηθεί σαν ποσοστό επί του αποτελέσματος και στη συνέχεια το ποσοστό αυτό θα αφαιρεθεί από το συνολικό αποτέλεσμα.

Άλλο μέρος του αντίκτυπου είναι η *μετατόπιση*, η οποία αποτελεί την εκτίμηση της ποσότητας του αποτελέσματος που μετατοπίζει άλλα αποτελέσματα. Αυτό δεν εφαρμόζεται σε κάθε ανάλυση SROI αλλά είναι σημαντικό να γνωστοποιηθεί η

πιθανότητα. Τα παρακάτω παραδείγματα παρουσιάζουν περιπτώσεις όπου υπάρχει μετατόπιση:

1. Η αξιολόγηση ενός χρηματοδοτούμενου από το κράτος προγράμματος σχετικά με τον φωτισμό των δρόμων σε έναν δήμο, εντόπισε τη μείωση της εγκληματικότητας. Ωστόσο, ο γειτονικός δήμος ανέφερε αύξηση της εγκληματικότητας κατά τη διάρκεια της ίδιας περιόδου. Είναι πιθανό να μετατοπίστηκε η μειωμένη εγκληματικότητα.
2. Ένα έργο, που υποστηρίζει την εύρεση απασχόλησης σε πρώην παραβάτες, μέτρησε στην ανάλυσή του τη συμβολή στην οικονομική εκροή, τα μειωμένα προνόμια εισφορών και τους αυξημένους φόρους. Από την πλευρά της πολιτείας, αυτά τα προνόμια θα είχαν υψηλά ποσοστά μετατόπισης, καθώς αυτές είναι οι πιθανότερες θέσεις που δεν επιτρέπεται να καλυφθούν από κάποιον άλλον με παρόμοια συμβολή. Αυτό είναι ανεξάρτητο από κάθε άλλο οικονομικό προνόμιο που μπορεί να παρέχει το έργο σε κάποιο άτομο ή την κοινότητα.

Αν η μετατόπιση θεωρηθεί σχετική και οι δραστηριότητες μετατοπίζουν αποτελέσματα, μπορεί να βρεθεί ότι επηρεάζεται κι άλλος εμπλεκόμενος. Η Κοιν.Σ.Επ. θα πρέπει τότε να επιστρέψει σε προηγούμενο στάδιο και να προσθέσει τον νέο εμπλεκόμενο στο χάρτη επίπτωσης ή να υπολογίσει το ποσοστό των αποτελεσμάτων που έχουν μετρηθεί διπλά λόγω της μετατόπισης. Η ποσότητα υπολογίζεται αφαιρώντας το ποσοστό από το σύνολο.

Σημείωση: Καλό είναι να τεθεί ένα χρονικό όριο στην αναζήτηση πληροφοριών. Σκοπός του αντίκτυπου είναι να καταφέρει ο οργανισμός να επιφέρει μια αλλαγή. Οι εκτιμήσεις θα πρέπει να βασιστούν στις καλύτερες διαθέσιμες πληροφορίες.

3.4.2 Απόδοση αιτιών

Απόδοση αιτιών είναι η εκτίμηση της ποσότητας του αποτελέσματος που προκλήθηκε από τη συμβολή άλλων οργανισμών ή ανθρώπων και υπολογίζεται σαν ποσοστό (η αναλογία του αποτελέσματος που αποδίδεται στην Κοιν.Σ.Επ.).

Για παράδειγμα, παράλληλα με μια καινούρια πρωτοβουλία για αύξηση της μετακίνησης με ποδήλατο σε έναν δήμο, υπάρχει μείωση στις εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα. Ωστόσο, την ίδια στιγμή, ξεκινά ένα πρόγραμμα τελών κυκλοφοριακής συμφόρησης και περιβαλλοντικής ευαισθητοποίησης. Ενώ η πρωτοβουλία για την ποδηλασία φαίνεται ότι συμβάλλει λόγω του αριθμού των αυτοκινητιστών που στρέφονται στην ποδηλασία, πρέπει να καθοριστεί το ποσοστό της μείωσης των εκπομπών που οφείλεται εκεί και το ποσοστό που οφείλεται σε άλλες πρωτοβουλίες.

Δεν είναι δυνατόν να υπάρξει μια απόλυτα ακριβής εκτίμηση της απόδοσης αιτιών. Αυτό το στάδιο στοχεύει πιο πολύ στην επίγνωση του ότι μια δραστηριότητα μπορεί να μην είναι η μόνη που συμβάλλει στην παρατηρούμενη αλλαγή και έχει να κάνει με τον έλεγχο του ότι έχουν συμπεριληφθεί όλοι οι σχετικοί εμπλεκόμενοι.

Επαναξιολόγηση εμπλεκομένων

Η πρώτη ερώτηση που πρέπει να τεθεί είναι αν υπάρχουν άλλοι οργανισμοί ή άνθρωποι που συμβάλλουν στα αποτελέσματα και που δεν έχουν συμπεριληφθεί.

Είναι πιθανό να πρέπει να ληφθούν υπόψη συμβολές που έγιναν στο παρελθόν. Για παράδειγμα, ένα άτομο που αναζητά εργασία μπορεί να κερδίσει μια θέση απασχόλησης λόγω της υποστήριξης της ίδιας της Κοιν.Σ.Επ. στην εκπαίδευσή του και παράλληλα λόγω της υποστήριξης άλλου οργανισμού στην προετοιμασία του βιογραφικού και στις τεχνικές συνέντευξης.

Υπάρχουν τρεις προσεγγίσεις στον υπολογισμό της απόδοσης αιτιών και μπορεί να γίνει και ένας συνδυασμός τους:

1. Να βασιστεί η εκτίμηση στην εμπειρία. Για παράδειγμα, να έχει συνεργαστεί η Κοιν.Σ.Επ. με άλλους οργανισμούς και να έχει μια καλή εικόνα για το πώς συμβάλλει ο καθένας στα αποτελέσματα.
2. Να ερωτηθούν οι εμπλεκόμενοι για το ποσοστό του αποτελέσματος που αποδίδεται στη δραστηριότητα της Κοιν.Σ.Επ. Σε μια αξιολογητική ανάλυση SROI, αυτό μπορεί να διεξαχθεί κατά τη φάση συλλογής δεδομένων, μέσω ερευνών, ομάδων εστίασης ή συνεντεύξεις.
3. Να γίνει διάλογος με άλλους οργανισμούς, όπου θεωρείται ότι υπάρχει απόδοση αιτιών. Μπορεί να βρεθεί το ποσό που δαπάνησαν όλοι για την επίτευξη του στόχου και να αποδοθούν αιτίες ανάλογα με το ποσό που δόθηκε σε μία μονάδα αποτελέσματος. Αυτό προϋποθέτει ότι όλες οι δαπάνες είναι εξίσου αποτελεσματικές. Διαφορετικά, μπορούν να πραγματοποιηθούν συζητήσεις με αυτούς τους οργανισμούς ώστε να κατανοηθεί το πόσο έχουν συμβάλλει και πάνω σε αυτή τη βάση να εξεταστούν τα ποσοστά για τα οποία μπορούν να διεκδικήσουν τα εύσημα.

Υπάρχουν τρία συνήθη λάθη που παρατηρούνται στην απόδοση αιτιών:

1. Ο σκοπός της εκτίμησης της απόδοσης αιτιών είναι να βοηθήσει τον οργανισμό να διαχειριστεί την αλλαγή. Βέβαια, επειδή παραμένει μια εκτίμηση, δεν θα πρέπει να αφιερωθεί πολύς χρόνος πάνω σε αυτό αλλά στην επεξήγηση του πώς έγινε αυτή η εκτίμηση.
2. Δεν πρέπει να αποδοθούν αποτελέσματα σε οργανισμούς ή ανθρώπους που πληρώνονται από τις εισροές (επένδυση), οι οποίες καταγράφηκαν στο 2^ο στάδιο, καθώς η επένδυση λαμβάνει υπόψη τη συμβολή τους.
3. Αν η απόδοση αιτιών έχει συμπεριληφθεί σαν μέρος της εκτίμησης της αδράνειας, χρειάζεται προσοχή ώστε να μην αφαιρεθούν περισσότερα από αυτά που πρέπει από τα αποτελέσματα. Κάτι τέτοιο θα εξαρτηθεί από την ποιότητα των σημείων αναφοράς που χρησιμοποιούνται.

Πρέπει να υπάρχει περιγραφή των οργανισμών και των ανθρώπων που σχετίζονται με την απόδοση αιτιών και της σχέσης τους με τη δουλειά της Κοιν.Σ.Επ. Αυτές οι πληροφορίες θα διαμορφώσουν μέρος της αναφοράς.

3.4.3 Απόσβεση αποτελεσμάτων

Σε προηγούμενο στάδιο εξετάστηκε ο χρόνος διάρκειας των αποτελεσμάτων. Στο μέλλον, η ποσότητα του αποτελέσματος μπορεί να είναι λιγότερη ή η ίδια και περισσότερο πιθανό να επηρεάζεται από άλλους παράγοντες, έτσι ώστε η απόδοση αιτιών στην Κοιν.Σ.Επ. να είναι χαμηλότερη. Για την *απόσβεση αποτελεσμάτων* λαμβάνεται υπόψη η τελευταία πληροφορία και υπολογίζεται μόνο για αποτελέσματα που διαρκούν περισσότερο από ένα έτος.

Για παράδειγμα, μια πρωτοβουλία για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης της κοινωνικής στέγασης έχει βραχυχρόνια επιτυχία στη μείωση των λογαριασμών ρεύματος και των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Όσο περνάει ο καιρός, όμως, τα συστήματα φθείρονται και αντικαθίστανται από άλλα, που είναι φθηνότερα και λιγότερο αποδοτικά. Αν δεν υπάρχουν προγενέστερα δεδομένα σχετικά με το βαθμό μείωσης του αποτελέσματος μέσα στο χρόνο, χρειάζεται να υπολογιστεί το ποσό απόσβεσης αποτελεσμάτων. Αυτή η εκτίμηση μπορεί να βασιστεί σε έρευνα, όπως είναι οι ακαδημαϊκές πηγές ή σε συνομιλία με άτομα που συμμετείχαν σε αντίστοιχες δραστηριότητες στο παρελθόν.

Η απόσβεση αποτελεσμάτων υπολογίζεται συνήθως με την αφαίρεση ενός σταθερού ποσοστού από το υπόλοιπο επίπεδο αποτελέσματος στο τέλος κάθε έτους. Για παράδειγμα, ένα αποτέλεσμα 100 μονάδων που διαρκεί για τρία έτη αλλά μειώνεται κατά 10% κάθε έτος, θα είναι 100 το πρώτο έτος, 90 το δεύτερο (100 μείον 10%) και 81 το τρίτο (90 μείον 10%).

Μακροπρόθεσμα χρειάζεται η ανάπτυξη ενός συστήματος διαχείρισης, το οποίο θα μετρά με μεγαλύτερη ακρίβεια την παραμένουσα αξία. Ωστόσο, είναι πιθανό να χρειαστεί ούτως ή αλλιώς να εντοπιστούν οι συμμετέχοντες ως μέρος της συλλογής δεδομένων, προκειμένου να συμπεριληφθούν ερωτήσεις που να αποδεικνύουν την απόσβεση.

3.4.4 Υπολογισμός αντίκτυπου

Όλες οι πτυχές του αντίκτυπου εκφράζονται κανονικά σαν ποσοστά. Είναι αποδεκτό να στρογγυλοποιούνται οι εκτιμήσεις στο κοντινότερο 10% εκτός κι αν υπάρχουν πιο ακριβείς πληροφορίες. Σε κάποιες περιπτώσεις μπορεί να υπάρχει αύξηση παρά μείωση στην αξία. Ωστόσο, δε συνιστάται η αύξηση του αντίκτυπου σαν αποτέλεσμα εξέτασης αυτών των ζητημάτων. Σε αυτή την περίπτωση η Κοιν.Σ.Επ. απλώς δε θα κάνει μείωση.

Στον χάρτη επίπτωσης θα πρέπει να έχουν συμπληρωθεί τα ποσοστά για την αδράνεια, την απόδοση αιτιών, την απόσβεση αποτελεσμάτων και (αν είναι εφικτή) τη

μετατόπιση. Μπορεί να υπολογιστεί ο αντίκτυπος για κάθε αποτέλεσμα από τα παρακάτω:

- Τα οικονομικά υποκατάστατα πολλαπλασιασμένα με την ποσότητα του αποτελέσματος δίνουν τη συνολική αξία. Από αυτό το σύνολο αφαιρείται οποιοδήποτε ποσοστό για την αδράνεια ή την απόδοση αιτιών.
- Επανάληψη της διαδικασίας για κάθε αποτέλεσμα (για να υπολογιστεί ο αντίκτυπος για το καθένα)
- Πρόσθεση των παραπάνω (για να υπολογιστεί ο συνολικός αντίκτυπος των αποτελεσμάτων).

3.5 Στάδιο 5: Υπολογισμός της SROI

Μέχρι στιγμής θα πρέπει να έχουν συγκεντρωθεί όλα τα απαραίτητα στοιχεία για τον υπολογισμό της SROI, καθώς και να έχουν καταγραφεί οι απαραίτητες ποσοτικές και ποιοτικές πληροφορίες για την αναφορά.

Σε αυτό το στάδιο ορίζεται ο τρόπος σύνοψης των οικονομικών πληροφοριών που έχουν καταγραφεί στα προηγούμενα στάδια. Η βασική ιδέα στηρίζεται στο να υπολογιστεί η οικονομική αξία της επένδυσης και η οικονομική αξία του κοινωνικού κόστους και οφέλους. Υπολογίζονται δύο αριθμοί, η σχέση των οποίων μπορεί να εκφραστεί με ποικίλους τρόπους.

Αν διεξάγεται αξιολογητική ανάλυση SROI, η αξιολόγηση πρέπει ιδανικά να λαμβάνει χώρα μετά την αναμενόμενη περίοδο διάρκειας του αποτελέσματος. Ωστόσο, οι προσωρινές αξιολογήσεις εξακολουθούν να είναι χρήσιμες για την εκτίμηση της λειτουργίας της παρέμβασης και την παροχή πληροφοριών για την υποστήριξη κάθε αλλαγής. Αν διεξάγεται προβλεπτική ανάλυση SROI, θα χρειαστούν πληροφορίες μέσα στο όριο της περιόδου διάρκειας του αποτελέσματος.

3.5.1 Προβολή στο μέλλον

Το πρώτο βήμα στον υπολογισμό της αναλογίας είναι η προβολή της αξίας όλων των αποτελεσμάτων, που έχουν επιτευχθεί, στο μέλλον. Με βάση τις αποφάσεις σχετικά με το βήμα στο οποίο καθορίστηκε ο χρόνος διάρκειας των αποτελεσμάτων, θα χρειαστεί:

- Να οριστεί η αξία του αντίκτυπου για κάθε αποτέλεσμα για μία χρονική περίοδο (συνήθως 1 έτος),
- Να αντιγραφεί η αξία του κάθε αποτελέσματος σε όλες τις χρονικές περιόδους της διάρκειάς του (όπως καταγράφηκε στη στήλη για τη διάρκεια στο χάρτη επίπτωσης) και μετά
- Να αφαιρεθεί οποιαδήποτε απόσβεση εντοπίζεται για κάθε μελλοντική χρονική περίοδο μετά τον πρώτο χρόνο.

3.5.2 Κοινωνική Καθαρή Παρούσα Αξία - Social Net Present Value (SNPV)

Η Κοινωνική Καθαρή Παρούσα Αξία θεωρεί ότι μια κοινωνική επένδυση αξίζει όσο το άθροισμα όλων των αναμενόμενων χρηματοροών που προκύπτουν από την ανάληψή της, προεξοφλημένες με ένα κατάλληλο κοινωνικό επιτόκιο. Προκειμένου να υπολογιστεί, πρέπει να προστεθούν οι δαπάνες και τα οφέλη που πληρώνονται ή λαμβάνονται σε διαφορετικές χρονικές περιόδους. Προκειμένου αυτές οι δαπάνες και τα οφέλη να είναι συγκρίσιμα χρησιμοποιείται μια διαδικασία που λέγεται προεξόφληση. Η προεξόφληση αναγνωρίζει ότι γενικά οι άνθρωποι προτιμούν να λαμβάνουν χρήματα σήμερα παρά αύριο επειδή υπάρχει ρίσκο (π.χ. ότι δε θα δοθούν τα χρήματα) ή επειδή υπάρχει κάποιο κόστος ευκαιρίας (π.χ. πιθανά κέρδη από την επένδυση των χρημάτων κάπου αλλού). Αυτό είναι γνωστό ως η «χρονική αξία του χρήματος». Ένα άτομο μπορεί να έχει ένα υψηλό προεξοφλητικό επιτόκιο. Για παράδειγμα, αν κάποιος δεχόταν 2 ευρώ σε έναν χρόνο αντί για 1 ευρώ τώρα, αυτό συνεπάγεται προεξοφλητικό επιτόκιο της τάξεως του 100%.

Αυτή είναι μια αμφιλεγόμενη περιοχή όπου είναι σε εξέλιξη έρευνα και συζήτηση. Το βασικό πρόβλημα στη χρήση της προεξόφλησης στη SROI είναι ότι ενθαρρύνει τη βραχυπρόθεσμη προσέγγιση με την προεξόφληση του μέλλοντος. Αυτό είναι ιδιαίτερα κρίσιμο στα περιβαλλοντικά αποτελέσματα, όπου η αξία μπορεί ακόμη να αυξηθεί. Κάτι τέτοιο προδίδει το βαθμό στον οποίο οι άνθρωποι δίνουν πραγματικά αξία στο μέλλον τους και στο μέλλον των παιδιών τους.

Η διαδικασία έγκειται στην προεξόφληση των προβλεπόμενων αξιών στην πάροδο του χρόνου. Αυτό μπορεί να γίνει εύκολα με τη χρήση του Excel, που διαθέτει συναρτήσεις για τον υπολογισμό της Παρούσας Αξίας και της Καθαρής Παρούσας Αξίας.

Παρόλο που ο υπολογισμός είναι αυτόματος στο Excel (=NPV, προεξοφλητικό επιτόκιο, αξία1, αξία2...), είναι χρήσιμο να είναι γνωστό το πώς λειτουργεί ο υπολογισμός της Παρούσας Αξίας ως εξής (το 'r' αντιπροσωπεύει το προεξοφλητικό επιτόκιο):

$$\begin{aligned}\text{Παρούσα αξία} &= \frac{\text{Αξία στο 1}^\circ \text{ έτος}}{1+r} + \frac{\text{Αξία στο 2}^\circ \text{ έτος}}{(1+r)^2} + \frac{\text{Αξία στο 3}^\circ \text{ έτος}}{(1+r)^3} + \frac{\text{Αξία στο 4}^\circ \text{ έτος}}{(1+r)^4} + \dots \\ &= \sum_{t=1}^N \frac{\text{Αξία στο έτος } t}{(1+r)^t}\end{aligned}$$

Έχοντας υπολογίσει την Παρούσα Αξία για το κάθε όφελος, αφαιρώντας από το άθροισμά τους την αξία των εισροών (της επένδυσης) υπολογίζεται η Καθαρή Παρούσα Αξία.

$$\text{Καθαρή Παρούσα Αξία} = [\text{Παρούσα αξία οφέλους}] - [\text{Αξία των επενδύσεων}]$$

Πιο συγκεκριμένα ο τύπος είναι:

$$ΚΠΑ = NPV = \sum_{t=1}^N \frac{\text{Αξία στο έτος } t}{(1+r)^t} - \sum_{t=1}^N \frac{\text{Κόστος στο έτος } t}{(1+r)^t}$$

Κοινωνικά προγράμματα και επενδύσεις είναι αποδεκτά αν η Καθαρή παρούσα Αξία δεν είναι αρνητική. Θετική ΚΠΑ σημαίνει παραγωγική χρήση των κοινωνικών πόρων.

3.5.3 Κοινωνικό Εσωτερικό Ποσοστό της Απόδοσης – Social Internal Rate of Return (SIRR)

Το Κοινωνικό Εσωτερικό Ποσοστό της Απόδοσης είναι η πραγματική κοινωνικοοικονομική απόδοση που η κοινωνική επένδυση θα αποδώσει καθ' όλη τη διάρκειά της ή αλλιώς το προεξοφλητικό επιτόκιο r^* που μηδενίζει την Κοινωνική Καθαρή Παρούσα Αξία. Η εξίσωση, λοιπόν, διαμορφώνεται ως εξής:

$$\sum_{t=1}^N \frac{\text{Αξία στο έτος } t}{(1+r^*)^t} - \sum_{t=1}^N \frac{\text{Κόστος στο έτος } t}{(1+r^*)^t} = 0$$

Η εξίσωση αυτή έχει άγνωστο το προεξοφλητικό επιτόκιο r^* που παράγει καθαρή παρούσα αξία ίση με μηδέν θέτοντας τα προεξοφλημένα μελλοντικά οριακά κοινωνικά οφέλη ίσα με τις οριακές κοινωνικές δαπάνες²⁴. Αυτό το προεξοφλητικό επιτόκιο r^* είναι το κοινωνικό εσωτερικό ποσοστό της απόδοσης που κερδίζει ένα πρόγραμμα, δηλαδή $SIRR = r^*$.

Επειδή η εξίσωση αυτή δεν είναι δυνατόν να επιλυθεί, χρησιμοποιείται συνήθως η μέθοδος των διαδοχικών δοκιμών με ένα υπολογιστικό φύλλο (spreadsheet, συνήθως excel). Ξεκινώντας με μία αυθαίρετη τιμή, π.χ. 10%, υπολογίζεται η ΚΠΑ, και αλλάζει η τιμή μέχρι να επιτευχθεί μηδενισμός της ΚΠΑ. Η τελική τιμή r^* θα είναι το Κοινωνικό Εσωτερικό Ποσοστό της Απόδοσης του προγράμματος.

3.5.4 Υπολογισμός αναλογίας

Σε αυτό το στάδιο μπορεί να υπολογιστεί η αρχική αναλογία SROI, διαιρώντας την προεξοφλημένη αξία των παροχών με τη συνολική επένδυση.

²⁴ Hirschey, M. (2009). *Managerial Economics* (12th edition). United States of America: South-Western Cengage Learning, p.763.

$$\text{Αναλογία SROI} = \frac{\text{Παρούσα Αξία}}{\text{Αξία εισροών}}$$

Μία εναλλακτική είναι ο υπολογισμός της καθαρής αναλογίας SROI, διαιρώντας την καθαρή παρούσα αξία με την αξία της επένδυσης.

$$\text{Καθαρή Αναλογία SROI} = \frac{\text{Καθαρή Παρούσα Αξία}}{\text{Αξία εισροών}}$$

Οι δύο τρόποι είναι εξίσου αποδεκτοί αλλά χρειάζεται να γίνεται σαφές ποιος από τους δύο χρησιμοποιείται.

3.5.5 Ανάλυση βαθμού ευαισθησίας

Ένα από τα πλεονεκτήματα της χρήσης υπολογιστικών φύλλων είναι ότι πιθανότατα θα αξιολογηθεί σχετικά εύκολα η σημασία των στοιχείων του μοντέλου. Μετά τον υπολογισμό της αναλογίας, είναι σημαντικό να εκτιμηθεί σε ποιο βαθμό θα άλλαζαν τα αποτελέσματα αν παραλλάσσονταν κάποιες από τις υποθέσεις που έγιναν στα προηγούμενα στάδια. Ο σκοπός μια τέτοιας ανάλυσης είναι να ελέγξει ποιες υποθέσεις έχουν μεγαλύτερη επιρροή στο μοντέλο.

Είναι απαραίτητο να ελεγχθούν αλλαγές γύρω από τα ακόλουθα ζητήματα:

- εκτιμήσεις αδράνειας, απόδοσης αιτιών και απόσβεσης αποτελεσμάτων,
- οικονομικά υποκατάστατα
- την ποσότητα του αποτελέσματος και
- την αξία των εισροών, όπου έχουν εκτιμηθεί μη-οικονομικές εισροές.

Η συνιστώμενη προσέγγιση είναι να υπολογιστεί πόσο χρειάζεται να αλλάξει κάθε εκτίμηση, έτσι ώστε η κοινωνική επιστροφή να γίνει κοινωνική επιστροφή με αναλογία 1 ευρώ αξίας για 1 ευρώ επένδυσης. Αυτό επιτρέπει να γίνει αναφορά για την απαραίτητη ποσότητα της αλλαγής ώστε να γίνει η αναλογία από θετική σε αρνητική και αντίστροφα.

Είναι σημαντικό να εντοπιστούν οι αλλαγές που έχουν ουσιαστικό αντίκτυπο στη συνολική αναλογία. Αυτές θα θεωρηθούν ως πιθανοί τομείς προτεραιότητας στη διαχείριση της αξίας που δημιουργείται. Για παράδειγμα, αν το αποτέλεσμα είναι ευαίσθητο σε αλλαγές πάνω σε έναν συγκεκριμένο δείκτη, μπορεί να δοθεί προτεραιότητα επένδυσης σε συστήματα για τη διαχείριση αυτού του δείκτη.

Γενικά, όσο μεγαλύτερη αλλαγή χρειάζεται προκειμένου να γίνει η SROI 1 ευρώ για κάθε επενδύόμενο ευρώ, τόσο πιθανότερο είναι να μην είναι ευαίσθητο το αποτέλεσμα. Είναι, επίσης, πιθανό η επιλογή που έγινε νωρίτερα ανάμεσα σε δύο

υποκατάστατα να έχει επιλυθεί πλέον επειδή δεν επηρεάζει τη συνολική αναλογία. Όλα αυτά τα ευρήματα θα πρέπει να συζητηθούν στην τελική αναφορά SROI.

3.5.6 Περίοδος απόσβεσης (προαιρετικό)

Η περίοδος απόσβεσης περιγράφει το χρονικό διάστημα που χρειάζεται για να αποπληρωθεί μια επένδυση. Πολλοί χρηματοδότες και επενδυτές βασίζονται σε αυτό τον υπολογισμό για να καθορίσουν το ρίσκο ενός έργου.

Είναι συχνό το φαινόμενο η επένδυση να έχει αποσβεστεί με την πάροδο κάποιων μηνών παρά ετών, για αυτό το λόγο η αναφορά γίνεται σε μήνες. Υποθέτοντας ότι ο ετήσιος αντίκτυπος είναι ο ίδιος κάθε έτος, το πρώτο βήμα είναι να διαιρεθεί ο ετήσιος αντίκτυπος για όλους τους συμμετέχοντες με το 12 για να ληφθεί ο αντίκτυπος κάθε μήνα. Στη συνέχεια διαιρείται η επένδυση με τον αντίκτυπο κάθε μήνα για να βρεθεί η περίοδος απόσβεσης σε μήνες.

Ο βασικός τύπος είναι:

$$\text{Περίοδος Απόσβεσης σε μήνες} = \frac{\text{Επένδυση}}{\text{Ετήσιος αντίκτυπος} / 12}$$

3.6 Στάδιο 6: Υποβολή αναφοράς, αξιοποίηση και ενσωμάτωση

Σε αυτό το σημείο έχει ολοκληρωθεί η ανάλυση SROI αλλά όχι το σύνολο της διαδικασίας. Το τελευταίο στάδιο αποτελείται από την υποβολή αναφοράς στους εμπλεκόμενους, την ανακοίνωση και αξιοποίηση των αποτελεσμάτων και την ενσωμάτωση της διαδικασίας SROI στην Κοιν.Σ.Επ.

3.6.1 Υποβολή αναφοράς στους εμπλεκόμενους

Είναι αναγκαίο να βεβαιωθεί η εκάστοτε Κοιν.Σ.Επ. ότι ο τρόπος που ανακοινώνει τα αποτελέσματα σχετίζεται με τους αποδέκτες που προσδιόρισε όταν έθετε το αντικείμενό της. Τα ευρήματα μπορεί να προσφέρονται για εσωτερική χρήση, δημόσια διανομή ή ως βάση για συζητήσεις με διαφορετικούς εμπλεκόμενους. Η προετοιμασία μίας αναφοράς είναι χρήσιμη ώστε να γίνουν συστάσεις που θα επηρεάσουν την μετέπειτα εξέλιξη της Κοιν.Σ.Επ. ή του έργου.

Η SROI αποσκοπεί στο να δημιουργήσει αίσθημα υπευθυνότητας στους εμπλεκόμενους. Για αυτό το λόγο είναι κρίσιμο να ανακοινωθούν τα αποτελέσματα με ουσιαστικό τρόπο. Αυτό σημαίνει κάτι περισσότερο από τη δημοσίευσή τους στην ιστοσελίδα της Κοιν.Σ.Επ. Επίσης, μπορεί να εκφραστεί ενδιαφέρον από εξωτερικούς εμπλεκόμενους σχετικά με τη διαδικασία και τα αποτελέσματα της SROI.

Η τελική αναφορά πρέπει να περιλαμβάνει περισσότερα στοιχεία από τον υπολογισμό των κοινωνικών επιστροφών. Να συνδυάζει ποιοτικές, ποσοτικές και οικονομικές πτυχές ώστε να παρέχει στον χρήστη τις απαραίτητες πληροφορίες πάνω

στην κοινωνική αξία που δημιουργείται από μια δραστηριότητα και να διαβεβαιώνει ότι οι υπολογισμοί είναι αδιαμφισβήτητοι και ακριβείς. Επιπλέον, είναι αναγκαίο να συμπεριληφθούν όλες οι αποφάσεις και υποθέσεις που έγιναν στην πορεία και όλες οι πληροφορίες που κατάφεραν να συγκεντρωθούν για την επίδοση της Κοιν.Σ.Επ., κάτι που μπορεί να φανεί χρήσιμο στον στρατηγικό σχεδιασμό και τον τρόπο διεξαγωγής των δραστηριοτήτων της.

Η αναφορά θα πρέπει να είναι σύντομη και να συνάδει με τις αρχές της διαφάνειας και της ουσιαστικότητας. Παράλληλα, θα πρέπει να διαπνέεται από συνέπεια και να βασίζεται σε ένα δομημένο πλαίσιο το οποίο να επιτρέπει τη σύγκριση ανάμεσα σε αναφορές.

Οι παρακάτω ποιοτικές και ποσοτικές πληροφορίες αποτελούν μέρος μίας κατανοητής και μελετημένης αναφοράς SROI:

- πληροφορίες σχετικά με την Κοιν.Σ.Επ., συμπεριλαμβανομένων συζητήσεων για τη δουλειά της, τους εμπλεκόμενους-κλειδιά και τις δραστηριότητες,
- περιγραφή του αντικειμένου της ανάλυσης, λεπτομέρειες για τη συμβολή εμπλεκόμενων, μέθοδοι για τη συλλογή δεδομένων και οποιαδήποτε υπόθεση ή περιορισμό θέτει η ανάλυση.
- χάρτης επίπτωσης, με σχετικούς δείκτες και υποκατάστατα,
- μελέτες περιπτώσεων ή φράσεις συμμετεχόντων που διευκρινίζουν συγκεκριμένα ευρήματα,
- λεπτομέρειες για τους υπολογισμούς και συζήτηση για οποιαδήποτε εκτίμηση και υπόθεση,
- μια διαδρομή ελέγχου για τη λήψη αποφάσεων, που να περιλαμβάνει ποιοι εμπλεκόμενοι, αποτελέσματα ή δείκτες συμπεριλήφθηκαν και ποιοι όχι, καθώς και η λογική στην οποία βασίστηκε καθεμία από αυτές τις αποφάσεις,
- μια σύνοψη που να στοχεύει σε ένα ευρύτερο κοινό, συμπεριλαμβανομένων των συμμετεχόντων.

Είναι σημαντικό να γίνει διάκριση ανάμεσα σε οφέλη που δεν πραγματοποιούνται και οφέλη που μπορεί να πραγματοποιούνται αλλά δεν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία. Είναι απαραίτητο να παρέχονται συστάσεις για τρόπους βελτίωσης της συλλογής δεδομένων και απόδειξης των αποτελεσμάτων.

Σημείωση: Υπάρχει ο κίνδυνος επικέντρωσης στην αναλογία της κοινωνικής επιστροφής. Ωστόσο, ο αριθμός από μόνος του δεν έχει ιδιαίτερη σημασία, καθώς αποτελεί απλώς έναν σύντομο τρόπο έκφρασης της συνολικής αξίας που έχει υπολογιστεί μέχρι εκείνη τη στιγμή. Με τον ίδιο τρόπο, οι χρηματοοικονομικοί επενδυτές χρειάζονται κάτι περισσότερο από μια αναλογία. Για αυτό το λόγο, η αναλογία θα πρέπει να συνοδεύεται από τις υπόλοιπες πληροφορίες, όπως είναι η ιστορία δημιουργίας της αλλαγής και μελέτες περιπτώσεων από τους συμμετέχοντες.

3.6.2 Αξιοποίηση αποτελεσμάτων

Για να είναι χρήσιμη η ανάλυση SROI χρειάζεται να καταλήγει σε μία αλλαγή. Τέτοια αλλαγή μπορεί να είναι ο τρόπος που εκείνοι οι οποίοι επενδύουν στις δραστηριότητες της Κοιν.Σ.Επ. κατανοούν και υποστηρίζουν την προσπάθεια ή ο τρόπος που αυτοί οι οποίοι ανέθεσαν τις υπηρεσίες της περιγράφουν, προσδιορίζουν και διαχειρίζονται το συμβόλαιο με την Κοιν.Σ.Επ. Βέβαια, θα υπάρξουν παράλληλα και επιπτώσεις για τον οργανισμό, είτε διεξάγεται αξιολογητική είτε διεξάγεται προβλεπτική ανάλυση SROI.

Αλλαγές ακολουθώντας μία προβλεπτική ανάλυση SROI

Τα αποτελέσματα μίας προβλεπτικής ανάλυσης SROI μπορεί να οδηγήσουν σε επανεξέταση των προγραμματισμένων δραστηριοτήτων έτσι ώστε να αυξηθεί η κοινωνική αξία που αναμένεται να δημιουργηθεί. Τα ευρήματα μπορεί, επίσης, να απαιτούν επανεξέταση των σχεδιαζόμενων συστημάτων για τη συγκέντρωση πληροφοριών σχετικά με το αποτέλεσμα, την αδράνεια, την απόδοση αιτιών και τη μετατόπιση.

Ακολουθώντας μια προβλεπτική ανάλυση SROI μπορεί να χρειάζεται να αναπτυχθούν τρόποι για:

- συστηματική επικοινωνία με τους εμπλεκόμενους σχετικά με τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα και την αξίας τους και
- συνεργασία με άλλους για τη διερεύνηση της απόδοσης αιτιών.

Αλλαγές ακολουθώντας μία αξιολογητική ανάλυση SROI

Μία αξιολογητική ανάλυση SROI πρέπει να φέρει αλλαγές στην Κοιν.Σ.Επ. Η τελευταία θα πρέπει να ανταποκριθεί στα ευρήματα και να αναλογιστεί τις επιπτώσεις για τους οργανωτικούς στόχους, τη διοίκηση, τα συστήματα και τις πρακτικές εργασίας.

Οι αναλογίες θα είναι πολύ χρήσιμες για την επικοινωνία με τους εμπλεκόμενους. Ωστόσο, η μεγαλύτερη αξία της αναλογίας έγκειται στο πώς μεταβάλλεται με την πάροδο του χρόνου. Με αυτόν τον τρόπο γίνεται κατανοητό κατά πόσο βελτιώνονται ή όχι οι δραστηριότητες της Κοιν.Σ.Επ. Δίνει, παράλληλα, πληροφορίες για τις αλλαγές που πρέπει να επέλθουν στις υπηρεσίες προκειμένου να αυξηθεί η κοινωνική αξία στο μέλλον.

Είναι σημαντικό να διασφαλιστεί η δέσμευση για περαιτέρω αναλύσεις SROI. Ο τρόπος προσέγγισης ποικίλει ανάλογα με τον ρόλο του κάθε ατόμου μέσα στα πλαίσια της Κοιν.Σ.Επ. Ένα σημείο εκκίνησης μπορεί να είναι η παρουσίαση των ευρημάτων της έρευνας στο προσωπικό, το διοικητικό συμβούλιο και τους εμπλεκόμενους, τονίζοντας τόσο τα οφέλη όσο και τις προκλήσεις της διαδικασίας. Αυτό θα δώσει τη δυνατότητα να παρουσιαστεί ένα σχέδιο ώστε να γίνει η ανάλυση

SROI ένα τακτικό και σταθερό τμήμα της αναφοράς του οργανισμού. Ένα τέτοιο σχέδιο θα πρέπει να ορίζει:

- μια διαδικασία τακτικής συλλογής δεδομένων, ειδικά για αποτελέσματα,
- μια διαδικασία εκπαίδευσης προσωπικού για να διασφαλιστεί η διατήρηση της γνώσης και της εξειδίκευσης μέσα στην Κοιν.Σ.Επ. ακόμα και σε περίπτωση εναλλαγής,
- ένα ξεκάθαρο χρονοδιάγραμμα για την επόμενη ανάλυση SROI,
- μια περιγραφή των πόρων που απαιτούνται για τη συνεχή παρακολούθηση της SROI και
- τον τρόπο εξασφάλισης της ασφάλειας δεδομένων.

Σημείωση: Ο τρόπος με τον οποίο εξωτερικοί εμπλεκόμενοι και το ευρύτερο κοινό χρησιμοποιούν τις δημοσιευμένες αναλύσεις SROI ποικίλει. Συγκρίσεις ανάμεσα σε αναλογίες κοινωνικής επιστροφής είναι μάλλον απίθανο να αποδειχθούν βοηθητικές, ενώ μπορεί να είναι πολύ πιο χρήσιμη μία ανάλυση των διαφορετικών κρίσεων και αποφάσεων που ελήφθησαν για την ολοκλήρωση μιας αναφοράς SROI, καθώς και οι

προτεινόμενες αλλαγές στις οποίες σχεδιάζουν να προχωρήσουν όσοι είναι υπεύθυνοι για τη δραστηριότητα. Ομοίως, η σύγκριση των αλλαγών στις αναλογίες της Κοιν.Σ.Επ. με την πάροδο του χρόνου θα καθοδηγήσει τους επενδυτές σχετικά με την κλίμακα βελτίωσης. Κάτι τέτοιο υπογραμμίζει το πόσο σημαντικό είναι να παρουσιάζονται οι πληροφορίες με τρόπους που πληρούν τις απαιτήσεις διαφορετικών εμπλεκόμενων και να υπάρχει ανεξάρτητη εγγύηση της πληροφορίας.

3.6.3 Εγγύηση

Εγγύηση είναι η διαδικασία με την οποία επαληθεύονται οι πληροφορίες που εμπεριέχονται στην αναφορά (ανεξάρτητη επαλήθευση των αποτελεσμάτων).

Υπάρχουν δύο επίπεδα ασφάλειας:

- 1^ο τύπος: Εγγύηση που επικεντρώνεται στην εξασφάλιση ότι η ανάλυση συμμορφώνεται με τις αρχές καλής πρακτικής της SROI.
- 2^ο τύπος: Εγγύηση που καλύπτει εγγύηση και για τις αρχές καθώς και για τα δεδομένα.

4. Σύγκριση SROI και IRIS

Το IRIS (Impact Reporting and Investment Standards – Αναφορά Αντίκτυπου και Επενδυτικά Πρότυπα) είναι ένα σύνολο από τυποποιημένους δείκτες, οι οποίοι χρησιμοποιούνται στην αναφορά της Κοιν.Σ.Επ. για την κοινωνική και περιβαλλοντική της επίδοση²⁵.

Το παρακάτω διάγραμμα συνοψίζει τα διαφορετικά βήματα στη διαδικασία SROI και υπογραμμίζει τα βήματα στα οποία υπάρχει σύνδεση με το IRIS.

²⁵ http://www.thesroinetwork.org/publications/cat_view/217-relationship-between-sroi-and-other-approaches.

Οριοθέτηση του πεδίου δράσης της ανάλυσης

- Περιγραφή των ζητημάτων για τα οποία κάνει λόγο η Κοιν.Σ.Επ. και των αντίστοιχων στόχων της
- Προσδιορισμός των εμπλεκόμενων που αρχικά θεωρείται ότι επηρεάζονται περισσότερο από τις δραστηριότητες της Κοιν.Σ.Επ.
- Χαρτογράφηση των σχέσεων ανάμεσα στις εισροές, τις δραστηριότητες και τα αποτελέσματα της Κοιν.Σ.Επ. για κάθε εμπλεκόμενο



Εντοπισμός δεικτών, αντίκτυπου και απόδοσης αιτιών

- Προσδιορισμός των δεικτών που θα χρησιμοποιηθούν για τη μέτρηση των εισροών, των δραστηριοτήτων και των αποτελεσμάτων που εντοπίστηκαν παραπάνω, με επικέντρωση στα αποτελέσματα
- Ποσοτικοποίηση του αντίκτυπου των προσπαθειών της Κοιν.Σ.Επ. (π.χ. προσδοκώμενα αποτελέσματα με την πάροδο των ετών με την αφαίρεση των αρνητικών συνεπειών και οτιδήποτε θα είχε συμβεί ανεξάρτητα από την παρέμβαση της Κοιν.Σ.Επ.)

Το IRIS παρέχει τυποποιημένους δείκτες επίδοσης για μια σειρά από εισροές, δραστηριότητες και εκροές, καθώς και για αποτελέσματα.

Η βιβλιοθήκη του IRIS μπορεί να χρησιμοποιηθεί σαν πηγή στην επεξεργασία και τον προσδιορισμό των παραπάνω.



Αξία

- Απονομή νομισματικής αξίας στα σχετικά και σημαντικά αποτελέσματα, όπου είναι εφικτό
- Υπολογισμός αναλογίας SROI (αντίκτυπος/ εισροές) για αυτά τα αποτελέσματα



Διαχείριση αξίας

- Αναφορά της αξίας του αντίκτυπου που σχετίζεται με τις εισροές, συμπεριλαμβανομένης της τεκμηρίωσης των αποτελεσμάτων που δε θεωρούνται σχετικά ή σημαντικά ή δεν εμπεριέχονται στην αναλογία
- Ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης της αξίας που δημιουργείται ή καταστρέφεται

Μία Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να χρησιμοποιήσει τους ορισμούς του IRIS για τις εισροές, τις δραστηριότητες, τις εκροές και τα αποτελέσματα έτσι ώστε να εξασφαλίσει ότι η σημασία και η μέθοδος μέτρησης είναι ξεκάθαρα και συγκρίσιμα με άλλες Κοιν.Σ.Επ.

Πηγή: http://www.thesroinetwork.org/publications/cat_view/217-relationship-between-sroi-and-other-approaches και <http://www.iris.thegiin.org>.

Στο πλαίσιο αυτό, προσδιορίζονται δείκτες και γίνεται εμφανές ποιοι από αυτούς αναφέρονται συχνά σε συγκεκριμένους τομείς. Με αυτό τον τρόπο αυξάνεται η συγκρισιμότητα και η συνέπεια μέσα στην αναφορά και την ανάλυση των δεδομένων αντίκτυπου της επίδοσης. Οι Κοιν.Σ.Επ. μπορούν να υιοθετήσουν αυτή την προσέγγιση επιλέγοντας ένα σύνολο δεικτών που μπορεί να εφαρμοστεί στις δράσεις τους και δίνοντας αναφορά για τα δεδομένα επίδοσης που είναι σύμφωνα με τους ορισμούς του IRIS για αυτούς τους δείκτες.

Το IRIS δεν υπαγορεύει ποιοι δείκτες πρέπει να χρησιμοποιούνται αλλά συμβουλεύει την εκάστοτε Κοιν.Σ.Επ. να σκεφτεί από μόνη της. Για αυτό το λόγο είναι χρήσιμες οι βασικές αρχές της SROI.

5. Σύγκριση SROI και GIIRS

Το GIIRS (Global Impact Investing Rating System – Σύστημα κατάταξης του Παγκόσμιου Επενδυτικού Αντίκτυπου) είναι ένα κατανοητό και διαφανές σύστημα εκτίμησης του κοινωνικού και περιβαλλοντικού αντίκτυπου²⁶. Παρουσιάζει ένα εργαλείο που επιχειρεί να αλλάξει τη συμπεριφορά του επενδυτή και να ξεκλειδώσει το περιθωριοποιημένο επενδυτικό κεφάλαιο μέσα από συγκρίσιμα και επαληθευμένα δεδομένα κοινωνικής και περιβαλλοντικής επίδοσης, τα οποία βασίζονται σε κεφάλαια υψηλού αντίκτυπου και εταιρίες που αναζητούν επενδυτικό κεφάλαιο.

Διαδικασία κατάταξης GIIRS

- **Βήμα 1: Συμπλήρωση μίας αξιολόγησης GIIRS:** Επικεντρώνεται στον αντίκτυπο σε όλους τους εμπλεκόμενους μιας Κοιν.Σ.Επ. Τα πρότυπα αλλάζουν ανάλογα με το μέγεθος (αριθμός υπαλλήλων), τη γεωγραφική περιοχή και το είδος της Κοιν.Σ.Επ.
- **Βήμα 2: Επαλήθευση:** Ακολουθεί ανασκόπηση της αξιολόγησης με ένα μέλος του προσωπικού του GIIRS. Το μέλος αυτό επιβεβαιώνει ότι όλες οι ερωτήσεις έχουν απαντηθεί με ακρίβεια. Η ανασκόπηση βοηθάει, επίσης, το GIIRS να κατανοήσει περισσότερα για την Κοιν.Σ.Επ. και τις μοναδικές περιστάσεις και καλύτερες πρακτικές που σχετίζονται με αυτή. Οι Κοιν.Σ.Επ. καλούνται να ανεβάζουν στο διαδίκτυο έγγραφα που σχετίζονται με τις απαντήσεις σε ερωτήσεις που κρίνει σημαντικές το GIIRS μέσα στο σύστημα κατάταξης. Στη συνέχεια, πραγματοποιείται μια επιτόπια εξέταση των επιλεγμένων εγγράφων, η οποία συμπεριλαμβάνει μία εκτίμηση του κατά πόσο τα έγγραφα αυτά συνάδουν με τα κριτήρια που έχει θέσει το GIIRS, με τη βοήθεια τρίτου. Τέλος, 10% από όλες τις Κοιν.Σ.Επ. επιλέγεται ετησίως για μία επιτόπου ανασκόπηση.

- **Βήμα 3: Αναφορά κατάταξης GIIRS**

²⁶ http://www.thesroinetwork.org/publications/cat_view/217-relationship-between-sroi-and-other-approaches.

Η SROI δεν προκαθορίζει ούτε τους εμπλεκόμενους προκειμένου να αναγνωρίσει υποομάδες που μπορεί να βιώνουν ουσιαστικά αποτελέσματα, ούτε σχετικούς συντελεστές. Αυτό σημαίνει ότι οι αναλογίες SROI δεν έχουν σχεδιαστεί έτσι ώστε να είναι συγκρίσιμες. Ωστόσο η ίδια η ανάλυση μπορεί να είναι συγκρίσιμη. Από την άλλη πλευρά, η κατάταξη του GIIRS έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να είναι συγκρίσιμη και η τυποποιημένη προσέγγιση περιορίζει την ανάγκη να διατυπωθούν κρίσεις όταν υπολογίζεται.

Το GIIRS παρέχει μία βαθμολογία μέσα από την εκτίμηση της επίδοσης σε σχέση με έναν αριθμό από τομείς αντίκτυπου.

Κατηγορία	
Διοίκηση	Αποστολή και συμβολή· διοίκηση· διαφάνεια και αναφορά· και πάταξη της διαφθοράς
Κοινότητα	Αλυσίδα εφοδιασμού, τοπική κοινότητα, δημιουργία θέσεων εργασίας, ποικιλία, συμμετοχή στα κοινά και φιλανθρωπία
Υπάλληλοι	Σύνταξη, κατάρτιση και οφέλη· και εργασιακό περιβάλλον
Περιβάλλον	Γη και γραφείο της Κοιν.Σ.Επ· εισροές· εκροές· μετακίνηση και διανομή· και αλυσίδα εφοδιασμού
Κοινωνικά και Περιβαλλοντικά Επικεντρωμένα Επιχειρηματικά Μοντέλα	Καλύπτει μοντέλα αντίκτυπου, συμπεριλαμβανομένων μοντέλων που επικεντρώνονται στον καταναλωτή, τον υπάλληλο, την αλυσίδα εφοδιασμού, την κυριότητα, την κοινότητα και το περιβάλλον
Σύνθετη βαθμολογία βασισμένη σε προκαθορισμένους σχετικούς συντελεστές, οι οποίοι εξαρτώνται από τη γεωγραφική περιοχή, τον τομέα δράσης και το μέγεθος της Κοιν.Σ.Επ., και δημιουργούνται έτσι ώστε να είναι διαφανείς μέσα στο σύστημα κατάταξης	

Πηγή: http://www.thesroinetwork.org/publications/cat_view/217-relationship-between-sroi-and-other-approaches και <http://www.giirs.org>.

6. Ασκήσεις

Στάδιο 1: Προσδιορισμός αντικειμένου και εντοπισμός εμπλεκομένων

- Να εξεταστούν οι παρακάτω ερωτήσεις σε σχέση με την ανάλυση της SROI που έχετε αναλάβει:
 1. Ποιος είναι ο σκοπός της SROI;
 2. Για ποιον διεξάγεται;
 3. Ποιο είναι το ιστορικό;
 4. Ποιοι είναι οι διαθέσιμοι πόροι;
 5. Ποιος θα αναλάβει τη SROI;
 6. Σε ποιες δραστηριότητες θα επικεντρωθείτε;
 7. Ποια χρονική περίοδο θα καλύπτει η ανάλυση;
 8. Η ανάλυση αποτελεί μία πρόβλεψη, μία σύγκριση απέναντι σε μία πρόβλεψη ή μία αξιολόγηση;

Να καταγραφούν οι απαντήσεις, καθώς θα χρειαστεί να αναφερθείτε σε αυτές στην πορεία της ανάλυσης και κατά τη συγγραφή της αναφοράς.

- Να σχεδιάσετε μία λίστα των εμπλεκομένων της Κοιν.Σ.Επ.
- Να σχεδιάσετε έναν πίνακα όπως αυτός που παρουσιάζεται παρακάτω. Στην πρώτη στήλη να συμπληρώσετε όλους τους εμπλεκόμενους από την αρχική σας λίστα, μαζί με την αρχική εκτίμηση για το πώς επηρεάζουν ή επηρεάζονται από τη δραστηριότητα, συμπεριλαμβάνοντας θετικές και αρνητικές επιδράσεις. Στη συνέχεια, να αποφασίσετε ποιοι εμπλεκόμενοι βιώνουν ουσιαστική αλλαγή και είναι «σημαντικοί» για την ανάλυση SROI. Να γράψετε την απόφασή σας και έναν λόγο στην τρίτη στήλη. Να αφήσετε τις υπόλοιπες τρεις στήλες κενές μέχρι το επόμενο βήμα.

Εμπλεκόμενοι και πώς επηρεάζουν ή επηρεάζονται από τη δραστηριότητα	Τι πιστεύουμε ότι τους συμβαίνει, θετικό και αρνητικό	Συμπεριλαμβάνουμε ή αποκλείουμε;	Μέθοδος συμβολής	Πόσοι;	Πότε;

- Να συμπληρωθούν οι επόμενες τρεις στήλες του σχεδίου συμβολής εμπλεκομένων που τέθηκε προηγουμένως. Να γράψετε λεπτομέρειες για τον τρόπο και το χρόνο συμβολής τους, καθώς και τον αριθμό τους. Αυτό το σχέδιο θα συνοψίσει και θα διαμορφώσει μέρος της αναφοράς.

Στάδιο 2: Χαρτογράφηση των επιπτώσεων

- Ξεκινώντας με τον Χάρτη Επίπτωσης, να συμπληρώσετε το πάνω μέρος και τις πρώτες δύο στήλες του.
- Εφόσον έχετε θέσει ερωτήσεις στους εμπλεκόμενους σχετικά με τις εισροές, να συμπληρώσετε τη στήλη με τις εισροές στον χάρτη επίπτωσης. Όπου είναι απαραίτητο, να προσπαθήσετε να αποδώσετε μία αξία.
- Εφόσον έχετε θέσει ερωτήσεις στους εμπλεκόμενους σχετικά με τις εκροές, να συμπληρώσετε τη στήλη με τις εκροές στον χάρτη επίπτωσης.
- Εφόσον έχετε θέσει ερωτήσεις στους εμπλεκόμενους σχετικά με τα αποτελέσματα και έχετε εξετάσει άλλους παράγοντες, να συμπληρώσετε τη στήλη με τα αποτελέσματα στον χάρτη επίπτωσης. Αυτή η αλυσίδα γεγονότων συχνά περιγράφεται ως θεωρία αλλαγών. Μπορείτε να γράψετε τη θεωρία αλλαγών για κάθε εμπλεκόμενο και τη σχέση με τη δραστηριότητα που καλύπτει το αντικείμενο που έχετε θέσει. Αυτό θα διαμορφώσει μέρος της αναφοράς σας.

Στάδιο 3: Στοιχειοθέτηση επιπτώσεων και απόδοση αξίας

- Επιστρέφοντας στον χάρτη επίπτωσης, να επιλέξετε δείκτες για κάθε αποτέλεσμα, που να κάνουν σαφές το αν προέκυψε το αποτέλεσμα και σε ποιο βαθμό. Προσπαθήστε να σκεφτείτε περισσότερους από έναν δείκτες για κάθε αποτέλεσμα για να ενισχύσετε τα ευρήματά σας και για να βεβαιωθείτε ότι πράγματι προέκυψε το αποτέλεσμα.
- Να συμπληρώσετε τη στήλη για τις πηγές πληροφόρησης στον χάρτη επίπτωσης. Εφόσον έχετε συλλέξει τα δεδομένα σας, να συμπληρώσετε τη στήλη «ποσότητα».

Μη ξεχνάτε ότι απευθύνεστε σε διαφορετικούς αποδέκτες και μπορεί να χρειάζονται διαφορετικοί τύποι πληροφοριών. Σχεδόν πάντοτε αποδεικνύεται βοηθητικό στην κατανόηση του τι κάνετε και πώς δημιουργείται αλλαγή αν καταγράψετε σύντομες μελέτες περιπτώσεων ενός ή δύο ατόμων ή οργανισμών σε κάθε ομάδα εμπλεκομένων. Αυτό θα διαμορφώσει μέρος της πλήρους αναφορά SROI.

- Να συμπληρώσετε τη στήλη «Διάρκεια» στον χάρτη επίπτωσης.
- Να συμπληρώσετε τα τμήματα του χάρτη επίπτωσης που σχετίζονται με τα χρηματοοικονομικά υποκατάστατα.

Στάδιο 4: Καθορισμός αντίκτυπου

- Να συμπληρώσετε το τμήμα του χάρτη επίπτωσης που σχετίζεται με την αδράνεια και τη μετατόπιση. Παρόλο που δεν υπάρχει χώρος για να καταγραφούν η λογική και οι πηγές, χρειάζεται να κρατήσετε αρχείο των πληροφοριών αυτών για να μπορείτε να τις συμπεριλάβετε στην αναφορά σας.
- Να συμπληρώσετε το τμήμα του χάρτη επίπτωσης που σχετίζεται με την απόδοση αιτιών βάζοντας ένα ποσοστό. Παρόλο που δεν υπάρχει χώρος για να καταγραφούν η λογική και οι πηγές, χρειάζεται να κρατήσετε αρχείο των πληροφοριών αυτών για να μπορείτε να τις συμπεριλάβετε στην αναφορά σας.
- Να συμπληρώσετε το τμήμα του χάρτη επίπτωσης που σχετίζεται με την απόσβεση αποτελεσμάτων βάζοντας ένα ποσοστό. Παρόλο που δεν υπάρχει χώρος για να καταγραφούν η λογική και οι πηγές, χρειάζεται να κρατήσετε αρχείο των πληροφοριών αυτών για να μπορείτε να τις συμπεριλάβετε στην αναφορά σας. Δε θα χρειαστεί να τις χρησιμοποιήσετε πριν το επόμενο στάδιο.
- Να συμπληρώσετε το τμήμα του χάρτη επίπτωσης που σχετίζεται με τον αντίκτυπο.

Στάδιο 5: Υπολογισμός της SROI

- Να συμπληρώσετε τις οικονομικές σας προβλέψεις στον χάρτη επίπτωσης.

Στάδιο 6: Υποβολή εκθέσεων, αξιοποίηση και ενσωμάτωση

- Να προετοιμάσετε την αναφορά SROI. Να συμπεριλάβετε ευρήματα, αναλύσεις και συστάσεις για το τι μπορεί να μάθει η Κοιν.Σ.Επ. από τις πληροφορίες που παράγονται μέσα από όλη τη διαδικασία της SROI.
- Κατά την παρουσίαση των αποτελεσμάτων της ανάλυσης, να αναλογιστείτε τους αποδέκτες σας και να προσαρμόσετε τη συζήτηση σε κάθε ομάδα εμπλεκομένων. Οι εμπλεκόμενοι θα έχουν διαφορετικούς στόχους και θα αναπτύσσουν διαφορετική σχέση με την Κοιν.Σ.Επ.

7. Συμπεράσματα

Η παρακάτω λίστα ερωτήσεων παρέχεται για τον έλεγχο της προόδου κατά τη διάρκεια διεξαγωγής της ανάλυσης SROI.

Λίστα ερωτήσεων προόδου	Έλεγχος
Στάδιο 1: Προσδιορισμός αντικειμένου και εντοπισμός εμπλεκόμενων	
Έχουν παρασχεθεί πληροφορίες για το ιστορικό της Κοιν.Σ.Επ.;	
Έχει επεξηγηθεί ο λόγος διεξαγωγής της ανάλυσης και για ποιον γίνεται, συμπεριλαμβανομένης της εξέτασης του τρόπου μετάδοσης τους;	
Έχει αποφασιστεί αν γίνεται ανάλυση τμήματος της Κοιν.Σ.Επ. ή του συνόλου;	
Έχει αποφασιστεί αν γίνεται ανάλυση της κοινωνικής επιστροφής σε σχέση με μια συγκεκριμένη πηγή αποτελέσματος ή για δραστηριότητες που χρηματοδοτούνται από έναν αριθμό πηγών;	
Έχει αποφασιστεί αν πρόκειται για μία αξιολόγηση του παρελθόντος ή μία πρόβλεψη για το μέλλον;	
Έχει αποφασιστεί ποια χρονική κλίμακα θα καλυφθεί;	
Έχουν προσδιοριστεί οι αναγκαίοι πόροι (π.χ. επαρκής χρόνος, πόροι, δεξιότητες);	
Έχει σχεδιαστεί η λίστα των εμπλεκόμενων και έχει ολοκληρωθεί ο πίνακας εμπλεκόμενων;	
Έχει εξεταστεί αν υπάρχουν αλλαγές που προκαλούνται σε εμπλεκόμενους έξω από το αντικείμενο της Κοιν.Σ.Επ. κι αν πρέπει να αναθεωρηθεί ώστε να τους συμπεριλάβει;	
Στάδιο 2: Χαρτογράφηση των επιπτώσεων	
Έχουν συμπληρωθεί οι πρώτες δύο στήλες του Χάρτη Επίπτωσης για τους εμπλεκόμενους και τι πιστεύεται ότι τους συμβαίνει;	
Έχουν τεκμηριωθεί οι αποφάσεις για το ποιοι εμπλεκόμενοι είναι σημαντικοί;	
Έχουν συμβάλλει εμπλεκόμενοι στην ολοκλήρωση των επόμενων τμημάτων;	
Έχει συμπεριληφθεί η συμβολή (εισροή) κάθε εμπλεκόμενου στη δραστηριότητα;	
Έχει δοθεί μία αξία στις εισροές;	
Έχει πραγματοποιηθεί έλεγχος ότι οι εισροές που έχουν καταγραφεί εμπεριέχουν το σύνολο του κόστους παροχής της υπηρεσίας (π.χ. γενικά έξοδα, ενοίκιο);	
Έχουν εντοπιστεί οι εισροές και οι εκροές για τους εμπλεκόμενους;	
Έχει συμπεριληφθεί περιγραφή των αποτελεσμάτων;	
Έχουν συμπεριληφθεί εκούσιες και ακούσιες αλλαγές;	
Έχουν συμπεριληφθεί θετικές και αρνητικές αλλαγές;	
Έχουν συμπληρωθεί οι στήλες του χάρτη επίπτωσης για τις εισροές, τις εκροές και τα αποτελέσματα;	
Σε αυτό το σημείο, χρειάζεται να προστεθούν ή αφαιρεθούν εμπλεκόμενοι ή ομάδες εμπλεκόμενων;	
Στάδιο 3: Στοιχειοθέτηση επιπτώσεων και απόδοση αξίας	
Έχουν εντοπιστεί δείκτες για τα αποτελέσματα;	

Πόσο διαρκούν τα αποτελέσματα;	
Υπάρχουν ήδη πληροφορίες σε σχέση με κάθε δείκτη;	
Αν όχι, υπάρχει σχέδιο απόκτησης αυτών των πληροφοριών;	
Έχει συμπληρωθεί η στήλη για την πηγή των πληροφοριών;	
Έχει συμπληρωθεί η στήλη για κάθε δείκτη;	
Για τα αποτελέσματα που δεν έχει καταγραφεί ένας ή περισσότεροι δείκτες, έχει συμπεριληφθεί ο λόγος στην αναφορά;	
Είναι δυνατόν να καταγραφεί η προβλεφθεί ποσότητα της αλλαγής σε σχέση με κάθε δείκτη;	
Έχει εντοπιστεί χρηματοοικονομικό υποκατάστατο για κάθε αποτέλεσμα;	
Έχει συμπληρωθεί η στήλη για το χρηματοοικονομικό υποκατάστατο;	
Έχει συμπληρωθεί η στήλη για την πηγή του υποκατάστατου;	
Υπάρχουν δείκτες για τους οποίους δεν έχει καταγραφεί χρηματοοικονομικό υποκατάστατο; Έχουν συμπεριληφθεί στην αναφορά;	
Στάδιο 4: Καθορισμός αντίκτυπου	
Υπάρχουν πληροφορίες για την αδράνεια σε σχέση με κάθε αποτέλεσμα;	
Μπορεί κάποια από τις εκτιμήσεις για την αδράνεια να επεξηγηθεί με αναφορά σε μετατόπιση ή απόδοση αιτιών;	
Αν κάποια αδράνεια μπορεί να επεξηγηθεί με μετατόπιση, έχει αποφασιστεί να προστεθεί νέος εμπλεκόμενος (ή/και αντικείμενο);	
Αν υπάρχει απόδοση αιτιών, αυτό σημαίνει ότι έχει παραληφθεί η συμβολή άλλων εμπλεκομένων οι οποίοι πρέπει τώρα να προστεθούν;	
Έχει εκτιμηθεί απόδοση αιτιών και καταγραφεί ο τρόπος που πραγματοποιήθηκε η εκτίμηση;	
Αν τα αποτελέσματα διαρκούν για περισσότερο από μία χρονική περίοδο, τι συμβαίνει στο αποτέλεσμα μετά από αυτή την περίοδο (απόσβεση);	
Έχει υπολογιστεί αντίκτυπος (ο δείκτης πολλαπλασιασμένος με το χρηματοοικονομικό υποκατάστατο αφαιρώντας ποσοστά για την αδράνεια, τη μετατόπιση και την απόδοση αιτιών);	
Έχει υπολογιστεί απόσβεση αποτελεσμάτων;	
Ως αποτέλεσμα, υπάρχουν αλλαγές όπου η δραστηριότητα ή οι δραστηριότητες του αντικειμένου δε συμβάλλουν σε κάποια ουσιαστική αλλαγή;	
Έχουν συμπληρωθεί οι στήλες για την αδράνεια, την απόδοση αιτιών, τη μετατόπιση και την απόσβεση αποτελεσμάτων;	
Στάδιο 5: Υπολογισμός της SROI	
Έχουν τεθεί χρηματοοικονομικές αξίες για τους δείκτες για κάθε χρονική περίοδο;	
Έχει επιλεγεί προεξοφλητικό επιτόκιο;	
Υπάρχει συνολική αξία για τις εισροές;	
Έχουν υπολογιστεί: α) αναλογία κοινωνικής επιστροφής, β) αναλογία καθαρής κοινωνικής επιστροφής, γ) περίοδος απόσβεσης;	
Έχει ελεγχθεί η ευαισθησία των αποτελεσμάτων για ποσότητες αλλαγής, χρηματοοικονομικών υποκατάστατων και μέτρων προσθετικότητας;	
Στάδιο 6: Υποβολή εκθέσεων, αξιοποίηση και ενσωμάτωση	
Έχει γίνει σύνοψη των αλλαγών που απαιτούνται για τα συστήματα, τη διοίκηση ή τις δραστηριότητες της Κοιν.Σ.Επ. προκειμένου να βελτιωθεί η ικανότητα λογοδοσίας και διαχείρισης της κοινωνικής αξίας που δημιουργείται;	

Έχει προετοιμαστεί κάποιο σχέδιο για αυτές τις αλλαγές;	
Έχει σχεδιαστεί ο τρόπος μετάδοσης της αξίας σε μορφές που ανταποκρίνονται στις ανάγκες του κοινού;	
Αν έχει αποφασιστεί η σύνταξη πλήρους αναφοράς, περιλαμβάνει διαδρομή ελέγχου για όλες τις αποφάσεις που λαμβάνονται, τις υποθέσεις και τις πηγές;	
Αν έχει αποφασιστεί να παρουσιαστεί πλήρης αναφορά, περιλαμβάνει μία ποιοτική συζήτηση των υποθέσεων και περιορισμών που έχουν τεθεί ως βάση στην ανάλυση;	
Έχει γίνει ανασκόπηση για το αν οι ανακοινώσεις δημιούργησαν το επιθυμητό αποτέλεσμα στους αποδέκτες κι αν τους άρεσε το περιεχόμενο και η μορφή;	
Έχει αποφασιστεί η προσέγγιση επαλήθευσης;	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ. ΧΑΡΤΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΗΣ – ΠΑΡΑΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ ΚΟΙΝ.Σ.ΕΠ.

Κοιν.Σ.Επ.	Ένταξης				
Στόχοι	Προώθηση της ένταξης στην οικονομική και κοινωνική ζωή και εν γένει η κοινωνική ενσωμάτωση των ατόμων που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες πληθυσμού, κυρίως μέσω της προώθησης τους στην απασχόληση				
Αντικείμενο	Δραστηριότητα	Διευκόλυνση της πρόσβασης στις ευκαιρίες απασχόλησης, επαγγελματικής δραστηριοποίησης και κοινωνικής ένταξης σε 15 άτομα από Ευπαθείς Κοινωνικές Ομάδες (ΕΚΟ)			
	Συμβόλαιο/Χρηματοδότηση/Τμήμα της Κοιν.Σ.Επ.	Δωρεές τρίτων			
Χρονική Περίοδος	Μάρτιος 2015 – Φεβρουάριος 2016				
Πρόβλεψη ή Αξιολόγηση	Πρόβλεψη				
Στάδιο 1		Στάδιο 2			
Εμπλεκόμενοι	Εκούσιες/ακούσιες αλλαγές	Εισροές		Εκροές	Αποτελέσματα
		Περιγραφή	Αξία €		Περιγραφή
Ποιος επηρεάζει την Κοιν.Σ.Επ.; Ποιος επηρεάζεται από την Κοιν.Σ.Επ.	Τι είναι πιθανό να αλλάξει για αυτούς;	Τι επενδύουν;		Σύνοψη της δραστηριότητας σε αριθμούς	Ποια θα ήταν η περιγραφή της αλλαγής;
ΕΚΟ που λαμβάνουν συμβουλευτική απασχόλησης	Αύξηση επίγνωσης των ευκαιριών στην αγορά εργασίας· αύξηση αυτοπεποίθησης· εύρεση απασχόλησης· αύξηση εισοδήματος· μείωση εξάρτησης από την πολιτεία	Χρόνος	0€	Δράσεις προκατάρτισης – κατάρτισης· παροχή υπηρεσιών συμβουλευτικής· δημιουργία θέσεων απασχόλησης	Άτομα που νιώθουν σίγουρα για τις προοπτικές και αυξήθηκε η αυτοπεποίθησή τους
					Άτομα που τους αποθάρρυνε η διαδικασία και μειώθηκε η αυτοπεποίθησή τους
					Άτομα είχαν αύξηση στο εισόδημά τους

Χρηματοδότες/επενδυτές	Επίτευγμα πρωτοβουλίας: αύξηση της τοπικής οικονομίας	Χρήματα για το έργο	25.000€		Στήριξη της τοπικής οικονομίας διαθέτοντας περισσότερα οικονομικά ενεργά άτομα
Σύμβουλοι κατάρτισης	Επαγγελματική καθοδήγηση ΕΚΟ	2 σύμβουλοι σε ομάδα επί 2 ώρες επί 2 μέρες επί 50 βδομάδες επί 30€/ώρα	12.000€		Εύρεση εργασίας
Σύνολο			37.000€		

Στάδιο 3

Αποτελέσματα (τι αλλάζει)							Μικτό Σύνολο
Δείκτης	Πηγή	Ποσότητα	Διάρκεια	Χρηματοοικονομικό υποκατάστατο	Αξία €	Πηγή	(Ποσότητα επί την Αξία)
Πώς θα μετρηθεί;	Από πού προήλθαν οι πληροφορίες;	Ποια είναι η ποσότητα της αλλαγής;	Πόσο διαρκεί;	Τι υποκατάστατο θα χρησιμοποιηθεί για να εκτιμηθεί η αλλαγή;	Ποια είναι η αξία της αλλαγής;	Από πού προήλθαν οι πληροφορίες	
Αριθμός ατόμων που δήλωσαν ότι νιώθουν σίγουρα για τις προοπτικές και αυξήθηκε η αυτοπεποίθησή τους	Συμβουλευτική	13	1 έτος	Κόστος ενός εγκεκριμένου προγράμματος κατάρτισης	400€	Βάση δεδομένων της ανάλυσης SROI	5.200€
Αριθμός ατόμων που τους αποθάρρυνε η	Συμβουλευτική	2	1 έτος	Κόστος συμβούλου προσωπικής υποστήριξης για	-240€	Βάση δεδομένων της ανάλυσης SROI	-480€

διαδικασία και μειώθηκε η αυτοπεποίθησή τους				40€/ώρα για 6 ώρες = 240€			
Αριθμός ατόμων που ανέφεραν την απολαβή μισθού για 12 μήνες	Βάση δεδομένων και αρχεία Κοιν.Σ.Επ.	13	1 έτος	Μέση αύξηση εισοδήματος	5.000€	Συμβουλευτική	65.000€
Ποσό πρόσθετης δαπάνης για τη στήριξη της τοπικής οικονομίας	Βάση δεδομένων και αρχεία Κοιν.Σ.Επ. για την εναλλαγή και προβολή της τοπικής δαπάνης	13	1 έτος	Αυξημένη δαπάνη στην τοπική οικονομία – εκτίμηση 25% εναλλαγής	5.000€	Εκτιμώμενο 25% εναλλαγής	65.000€
Άτομα που βρήκαν εργασία μετά το πρόγραμμα κατάρτισης	Βάση δεδομένων και αρχεία Κοιν.Σ.Επ.	13	1 έτος	Μέση αύξηση εισοδήματος	5.000€	Συμβουλευτική	65.000€

Στάδιο 4

	Αδράνεια %	Μετατόπιση %	Απόδοση αιτιών %	Απόσβεση αποτελεσμάτων %	Αντίκτυπος
	Τι θα συνέβαινε χωρίς τη δραστηριότητα;	Ποια δραστηριότητα μετατοπίστηκε;	Ποιος άλλος συνέβαλε στην αλλαγή;	Υφίσταται το αποτέλεσμα ύφεση μελλοντικά;	Οικονομικό υποκατάστατο επί την ποσότητα μείον την αδράνεια, τη μετατόπιση και την απόδοση αιτιών
	20%	10%	25%	0%	2.808€
	20%	10%	0%	0%	-346€

	20%	10%	10%	0%	42.120€
	20%	20%	20%	0%	33.280€
	20%	10%	10%	0%	42.120€
Σύνολο					119.982€

Στάδιο 5

Υπολογισμός Κοινωνικής Επιστροφής					
Προεξοφλητικό επιτόκιο (%)					
	1 ^ο έτος (μετά τη δραστηριότητα)	2 ^ο έτος	3 ^ο έτος	4 ^ο έτος	5 ^ο έτος
	2.808€	0€	0€	0€	0€
	-346€	0€	0€	0€	0€
	42.120€	0€	0€	0€	0€
	33.280€	0€	0€	0€	0€
	42.120€	0€	0€	0€	0€
Σύνολο	119.982€				
Συνολική Παρούσα Αξία (ΠΑ)	119.982€				
Καθαρή Παρούσα Αξία	82.982€				
Καθαρή Κοινωνική Επιστροφή € ανά €	2,2				

Κοιν.Σ.Επ.	Κοινωνικής Φροντίδας				
Στόχοι	Παραγωγή προϊόντων και παροχή υπηρεσιών κοινωνικού - προνοιακού χαρακτήρα σε συγκεκριμένες ομάδες πληθυσμού όπως οι ηλικιωμένοι, τα βρέφη, τα παιδιά, τα άτομα με αναπηρία και τα άτομα με χρόνιες παθήσεις				
Αντικείμενο	Δραστηριότητα	Σύλλογος γευμάτων και συναντήσεων: 30 θέσεις για ηλικιωμένους κατοίκους ή/και κατοίκους με αναπηρίες για 5 μέρες την εβδομάδα, 50 εβδομάδες του χρόνου			
	Συμβόλαιο/Χρηματοδότηση/Τμήμα της Κοιν.Σ.Επ.	Επιχορήγηση από Τοπική Αρχή			
Χρονική Περίοδος	1 έτος (2016)				
Πρόβλεψη ή Αξιολόγηση	Πρόβλεψη				
Στάδιο 1		Στάδιο 2			
Εμπλεκόμενοι	Εκούσιες/ακούσιες αλλαγές	Εισροές		Εκροές	Αποτελέσματα
		Περιγραφή	Αξία €		Περιγραφή
Ποιος επηρεάζει την Κοιν.Σ.Επ.; Ποιος επηρεάζεται από την Κοιν.Σ.Επ.	Τι είναι πιθανό να αλλάξει για αυτούς;	Τι επενδύουν;		Σύνοψη της δραστηριότητας σε αριθμούς	Ποια θα ήταν η περιγραφή της αλλαγής;
Ηλικιωμένοι κάτοικοι ή/και κάτοικοι με αναπηρίες	Οι κάτοικοι χρησιμοποιούν λιγότερο υπηρεσίες υγείας	Χρόνος	0€	Σύλλογος γευμάτων και συναντήσεων: - Ομαδικές δραστηριότητες (επιτραπέζια παιχνίδια, χειροτεχνίες, ήπια/θεραπευτική άσκηση, ενημερωτικές συναντήσεις)	Με την ήπια/θεραπευτική άσκηση οι κάτοικοι απέκτησαν καλύτερο φόρμα, είχαν λιγότερες πτώσεις και κατέληγαν στο νοσοκομείο σε μικρότερο βαθμό Οι συναντήσεις με την ομάδα ιατρικής-νοσηλευτικής πρακτικής βοήθησαν τους κατοίκους να διαχειριστούν καλύτερα την υγεία τους

	οι κάτοικοι βγαίνουν περισσότερο από το σπίτι			- μετακίνηση 30 ατόμων - 7500 ζεστά γεύματα ετησίως	Οι κάτοικοι έκαναν καινούριους φίλους και μέσω των ομαδικών δραστηριοτήτων πέρασαν περισσότερο χρόνο με άλλους
					Οι κάτοικοι λάμβαναν 3 θρεπτικά γεύματα ημερησίως και ήταν πιο υγιείς
Τοπική αρχή	Παρέχονται στους κατοίκους θρεπτικά γεύματα	Συμβόλαιο με την Κοιν.Σ.Επ. (ετήσιο)	24.375€		Υλικά αποτελέσματα μόνο για τους κατοίκους, τα οποία αναφέρονται παραπάνω
Εθελοντές (συνταξιούχοι)	Διατηρούνται ενεργοί	Χρόνος 4 εθελοντές επί 3 ώρες επί 5 μέρες επί 50 εβδομάδες επί 6€ (πρόβλεψη)	18.000€		Πιο υγιείς εθελοντές (συνταξιούχοι)
Γείτονες των ηλικιωμένων/αναπήρων κατοίκων	Εξάρτηση από τους γείτονες	Χρόνος	0€		Μείωση στην εξάρτηση από τους γείτονες και αποδόμηση των ανεπίσημων κοινοτικών δικτύων
Σύνολο			42.375€		

Στάδιο 3

Αποτελέσματα (τι αλλάζει)							Μικτό Σύνολο
Δείκτης	Πηγή	Ποσότητα	Διάρκεια	Χρηματοοικονομικό υποκατάστατο	Αξία €	Πηγή	(Ποσότητα επί την Αξία)
Πώς θα μετρηθεί;	Από πού	Ποια είναι η	Πόσο διαρκεί;	Τι υποκατάστατο θα	Ποια είναι η	Από πού	

	προήλθαν οι πληροφορίες;	ποσότητα της αλλαγής;		χρησιμοποιηθεί για να εκτιμηθεί η αλλαγή;	αξία της αλλαγής;	προήλθαν οι πληροφορίες	
Λιγότερες πτώσεις και αντίστοιχα εισαγωγές/παραμονές σε νοσοκομείο ετησίως	Έρευνα	7	1 έτος	Ατύχημα & επείγουσα ανάγκη	400€	Εθνικά Τιμολόγια Υγείας	5.200€
			1 έτος	Νοσηλεία για γηριατρική εκτίμηση	4.964€		34.748€
			1 έτος	Νοσηλεία για γηριατρική περίθαλψη (μέσος όρος 5 εβδομάδες επί 1.444€)	7.220€		50.540€
Λιγότερες ιατρικές επισκέψεις ετησίως και δήλωση των κατοίκων για βελτίωση της σωματική τους υγείας	Ερωτηματολόγιο και συνεντεύξεις	90	5 έτη	Ιατρική εξέταση	19€	Εθνικά Τιμολόγια Υγείας	1.710€
Καινούριες συλλογικές/ομαδικές δραστηριότητες μέσα στο έτος και δήλωση για αύξηση της προσωπικής ευημερίας/αίσθηση λιγότερης απομόνωσης	Ερωτηματολόγιο	16	1 έτος	Μέσο ετήσιο κόστος μέλους	48.25€	Τρέχον μέσο κόστος για ταξίδια με λεωφορεία, για παιχνίδια με χαρτιά και ομίλους χειροτεχνίας	772€

Λιγότερες επισκέψεις νοσηλευτών και δήλωση των κατοίκων για αύξηση της σωματικής τους δραστηριότητας σε 3 ή και περισσότερες ώρες την εβδομάδα	Ερωτηματολόγιο	14	2 έτη	Επισκέψεις νοσηλευτών	34€	Εθνικά Τιμολόγια Υγείας	476€
Οι εθελοντές δήλωσαν αυξημένη σωματική δραστηριότητα 3 ωρών και πάνω την εβδομάδα	Ετήσια αξιολόγηση των εθελοντών	4	1 έτος	Μέση αύξηση εισοδήματος	162.50€	Τοπική αρχή	650€
Λιγότερες περιπτώσεις ετησίως, στις οποίες οι γείτονες ψωνίζουν για τους κατοίκους	Έρευνα	275	3 έτη	Κόστος παράδοσης για ψώνια από ιστοσελίδα σούπερ μάρκετ	-5€	Ιστοσελίδα σούπερ μάρκετ	-1.375

Στάδιο 4

	Αδράνεια %	Μετατόπιση %	Απόδοση αιτιών %	Απόσβεση αποτελεσμάτων %	Αντίκτυπος
	Τι θα συνέβαινε χωρίς τη δραστηριότητα;	Ποια δραστηριότητα μετατοπίστηκε;	Ποιος άλλος συνέβαλε στην αλλαγή;	Υφίσταται το αποτέλεσμα ύφεση μελλοντικά;	Οικονομικό υποκατάστατο επί την ποσότητα μείον την αδράνεια, τη μετατόπιση και την απόδοση αιτιών
	0%	0%	5%	50%	625,10€
					33.010,60€
					48,013€

	0%	0%	10%	10%	1.539€
	10%	0%	35%	0%	451.62€
	100%	0%	0%	0%	0€
					0€
	70%	0%	10%	35%	175,50€
	5%	0%	0%	5%	-1.306,25€
Σύνολο					82.508,57€

Στάδιο 5

	Υπολογισμός Κοινωνικής Επιστροφής				
	Προεξοφλητικό επιτόκιο (%)		3,5%		
	1 ^ο έτος (μετά τη δραστηριότητα)	2 ^ο έτος	3 ^ο έτος	4 ^ο έτος	5 ^ο έτος
	625,10€	0€	0€	0€	0€
	33.010,60€	0€	0€	0€	0€
	48,013€	0€	0€	0€	0€
	1.539€	1.385,10€	1.246,59€	1.121,93€	1.009,74€
	451.62€	0€	0€	0€	0€
	0€	0€	0€	0€	0€
	0€	0€	0€	0€	0€
	175,50€	0€	0€	0€	0€
	-1.306,25€	-1.240,94€	-1.178,89€	0€	0€
Σύνολο	82.508,57€	144,16€	67,70€	1.121,93€	1.009,74€
Συνολική Παρούσα Αξία (ΠΑ)	81.741,93€				
Καθαρή Παρούσα Αξία	39.366,93€				
Καθαρή Κοινωνική Επιστροφή € ανά €	0,93				

Κοιν.Σ.Επ.	Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού				
Στόχοι	Παραγωγή προϊόντων και παροχή υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών της συλλογικότητας, που προάγουν το τοπικό και συλλογικό συμφέρον, την προώθηση της απασχόλησης, την ενδυνάμωση της κοινωνικής συνοχής και την ενδυνάμωση της τοπικής ή περιφερειακής ανάπτυξης				
Αντικείμενο	Δραστηριότητα	Κοινωνικό Συνεταιριστικό Παντοπωλείο - πώληση σε χαμηλές τιμές αγροτικών προϊόντων, οι οποίες εξασφαλίζονται μέσω της συνεννόησης με παραγωγούς και της ελάχιστης πρόσθετης επιβάρυνσης για την κάλυψη λειτουργικών εξόδων			
	Συμβόλαιο/Χρηματοδότηση/Τμήμα της Κοιν.Σ.Επ.	Επιχορήγηση από Τοπική Αρχή			
Χρονική Περίοδος	1 έτος (2016)				
Πρόβλεψη ή Αξιολόγηση	Πρόβλεψη				
Στάδιο 1		Στάδιο 2			
Εμπλεκόμενοι	Εκούσιες/ακούσιες αλλαγές	Εισροές		Εκροές	Αποτελέσματα
		Περιγραφή	Αξία €		Περιγραφή
Ποιος επηρεάζει την Κοιν.Σ.Επ.; Ποιος επηρεάζεται από την Κοιν.Σ.Επ.	Τι είναι πιθανό να αλλάξει για αυτούς;	Τι επενδύουν;		Σύνοψη της δραστηριότητας σε αριθμούς	Ποια θα ήταν η περιγραφή της αλλαγής;
Εθελοντές	Αίσθημα προσφοράς στην κοινωνία	Χρόνος 3 εθελοντές επί 3 ώρες επί 5 μέρες επί 50 εβδομάδες επί 4€ (πρόβλεψη)	9.000€	- Υψηλής ποιότητας βασικά προϊόντα διατροφής και βιολογικά λαχανικά εποχής - Φθηνά προϊόντα - Άμεση σχέση με τους παραγωγούς	Προσφορά στην κοινωνία
Καταναλωτές	Αγνά προϊόντα – καλύτερη υγεία	Προσέλευση	0€		Πιο υγιείς καταναλωτές
	Χαμηλές τιμές – καλύτερη διαχείριση εισοδήματος				Περισσότερη οικονομία
Τοπική αρχή	Παρέχονται στους	Συμβόλαιο με την			Όσα αναφέρονται παραπάνω

	κατοίκους αγνά προϊόντα	Κοιν.Σ.Επ. (ετήσιο)	20.000€		για τους καταναλωτές
Παραγωγοί	Αύξηση στην παραγωγή	Προϊόντα και τρόφιμα	0€		Αύξηση στο εισόδημα
	Αύξηση εισοδήματος				
Σύνολο			29.000€		

Στάδιο 3

Αποτελέσματα (τι αλλάζει)							Μικτό Σύνολο
Δείκτης	Πηγή	Ποσότητα	Διάρκεια	Χρηματοοικονομικό υποκατάστατο	Αξία €	Πηγή	
Πώς θα μετρηθεί;	Από πού προήλθαν οι πληροφορίες;	Ποια είναι η ποσότητα της αλλαγής;	Πόσο διαρκεί;	Τι υποκατάστατο θα χρησιμοποιηθεί για να εκτιμηθεί η αλλαγή;	Ποια είναι η αξία της αλλαγής;	Από πού προήλθαν οι πληροφορίες	
Εθελοντές που δήλωσαν ικανοποίηση από την προσφορά τους	Ετήσια αξιολόγηση των εθελοντών	4	1 έτος	Μέση αύξηση εισοδήματος	162.50€	Τοπική αρχή	650€
Αριθμός καταναλωτών που προτιμούν τα προϊόντα της Κοιν.Σ.Επ.	Έρευνα	9.000	1 έτος	Μέσος όρος χρημάτων που ξοδεύονται σε προϊόντα και τρόφιμα	15€	Βάση δεδομένων της ανάλυσης SROI	135.000€
Αριθμός παραγωγών που δήλωσαν αύξηση στο εισόδημα	Συνεντεύξεις	8	1 έτος	Μέση αύξηση εισοδήματος	-2.500€	Βάση δεδομένων της ανάλυσης SROI	-20.000€

Στάδιο 4

	Αδράνεια %	Μετατόπιση %	Απόδοση αιτιών %	Απόσβεση αποτελεσμάτων %	Αντίκτυπος
--	------------	--------------	------------------	--------------------------	------------

	Τι θα συνέβαινε χωρίς τη δραστηριότητα;	Ποια δραστηριότητα μετατοπίστηκε;	Ποιος άλλος συνέβαλε στην αλλαγή;	Υφίσταται το αποτέλεσμα ύφεση μελλοντικά;	Οικονομικό υποκατάστατο επί την ποσότητα μείον την αδράνεια, τη μετατόπιση και την απόδοση αιτιών
	20%	0%	10%	0%	455€
	10%	0%	10%	5%	108.000€
	20%	0%	10%	5%	-14.000€
Σύνολο					

Στάδιο 5

Υπολογισμός Κοινωνικής Επιστροφής					
Προεξοφλητικό επιτόκιο (%)					
	1 ^ο έτος (μετά τη δραστηριότητα)	2 ^ο έτος	3 ^ο έτος	4 ^ο έτος	5 ^ο έτος
	455€	0€	0€	0€	0€
	108.000€	0€	0€	0€	0€
	-14.000€	0€	0€	0€	0€
Σύνολο	94.455€				
Συνολική Παρούσα Αξία (ΠΑ)	94.455€				
Καθαρή Παρούσα Αξία	65.455€				
Καθαρή Κοινωνική Επιστροφή € ανά €	2,3				

ΓΛΩΣΣΑΡΙ

Αδράνεια (Deadweight): Μέτρο της ποσότητας του αποτελέσματος που θα γινόταν ακόμα κι αν η δραστηριότητα δεν είχε λάβει χώρα.

Αξιολογητική ανάλυση SROI (Evaluative SROI analysis): Διεξάγεται αναδρομικά και βασίζεται σε πραγματικά αποτελέσματα που έχουν ήδη λάβει χώρα.

Ανάλυση ευαισθησίας (Sensitivity analysis): Η διαδικασία με την οποία εκτιμάται η ευαισθησία ενός μοντέλου SROI σε αλλαγές θέτοντας διαφορετικές μεταβλητές.

Αντίκτυπος (Impact): Η διαφορά ανάμεσα στο αποτέλεσμα για τους συμμετέχοντες, λαμβάνοντας υπόψη τι θα γινόταν ούτως ή αλλιώς, τη συνεισφορά άλλων και τη διάρκεια των αποτελεσμάτων.

Απόδοση αιτιών (Attribution): Η εκτίμηση του μέρους του αποτελέσματος που προκλήθηκε από συμβολή άλλων οργανισμών ή ανθρώπων.

Απόσβεση αποτελεσμάτων (Drop-off): Η αλλοίωση ενός αποτελέσματος με την πάροδο του χρόνου.

Αποστολή (Mission): Μια δήλωση, η οποία περιγράφει συνοπτικά τη φύση της Κοιν.Σ.Επ., ορίζει ξεκάθαρα τον λόγο της ύπαρξής της και τι προσφέρει με όρους που γίνονται εύκολα κατανοητοί.

Αποτέλεσμα (Outcome): Οι αλλαγές που προκύπτουν από μία δραστηριότητα. Οι βασικοί τύποι αλλαγών από την πλευρά των εμπλεκόμενων είναι ακούσιες και εκούσιες, θετικές και αρνητικές.

Βασικές πτυχές (Key aspects): Έξι πτυχές για τις οποίες όλες οι Κοιν.Σ.Επ. πρέπει να δίνουν αναφορά.

Δεδομένα (Data): Πληροφορίες που συγκεντρώνονται σαν μέρος των διαδικασιών τήρησης κοινωνικών βιβλίων και διαβούλευσης με τους εμπλεκόμενους.

Δείκτης (Indicator): Πληροφορίες που επιτρέπουν να εκτιμηθεί ή μετρηθεί η επίδοση, ο αντίκτυπος και η αλλαγή.

Δήλωση Κοινωνικών Λογαριασμών (Social audit statement): Το έγγραφο που εκδίδεται από τον Κοινωνικό Ελεγκτή για να επιβεβαιώσει ότι η Επιτροπή Κοινωνικού Ελέγχου έχει εξετάσει το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών, ότι έχουν πραγματοποιηθεί οι απαιτούμενες αναθεωρήσεις και συνεπώς ότι μπορεί να θεωρηθεί μία δίκαιη και αξιόπιστη εικόνα της επίδοσης και του αντίκτυπου της Κοιν.Σ.Επ.

Διαδρομή ελέγχου (Audit trail): Έλεγχος/Επαλήθευση από την Επιτροπή Κοινωνικού Ελέγχου των δεδομένων, των συστημάτων τήρησης κοινωνικών βιβλίων, των διαδικασιών διαβούλευσης με εμπλεκόμενους, υπολογισμών και υποθέσεων στα οποία στηρίχθηκε το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών.

Δραστηριότητα (Activity): Το αναλυτικό έργο που αναλαμβάνει μία Κοιν.Σ.Επ. προκειμένου να πετύχει τους στόχους της.

Εγγύηση (Assurance): Η διαδικασία με την οποία επαληθεύονται οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην αναφορά.

Εισροές (Inputs): Οι συνεισφορές από κάθε εμπλεκόμενο που είναι απαραίτητες για την εφαρμογή της δραστηριότητας.

Εμπλεκόμενοι (Stakeholders): Άτομα ή ομάδες που επηρεάζονται (εκούσια ή ακούσια) από ή που μπορούν να επηρεάσουν τις δραστηριότητες μίας Κοιν.Σ.Επ.

Εμπλεκόμενοι-κλειδιά (Key stakeholders): Εκείνοι οι εμπλεκόμενοι με τους οποίους πρέπει να διαβουλευτεί η Κοιν.Σ.Επ. έτσι ώστε η διαδικασία της Κοινωνικής Λογιστικής να θεωρηθεί ολοκληρωμένη και ότι διέπεται από διαφάνεια.

Εκροές (Outputs): Η συγκεκριμένη συνέπεια ενός έργου ή προγράμματος που μπορεί εύκολα να μετρηθεί, συνήθως με αριθμούς.

Επαλήθευση (Verification): Η διαδικασία Κοινωνικού Ελέγχου με την οποία ο Κοινωνικός Ελεγκτής και η Επιτροπή Κοινωνικού Ελέγχου εξετάζουν το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών και τις πληροφορίες στις οποίες στηρίζεται, προκειμένου να δείξουν αν πρόκειται για λογική δήλωση και βασίζεται σε επαρκή, αξιόπιστα δεδομένα και πληροφορίες.

Επιτροπή κοινωνικού ελέγχου (Social audit panel): Η ομάδα ανεξάρτητων, αμερόληπτων ατόμων που διορίζεται από την Κοιν.Σ.Επ για να συνεργαστεί με τον Κοινωνικό Ελεγκτή για την αναθεώρηση του Σχεδίου Κοινωνικών Λογαριασμών με λεπτομέρειες, με βάση την οποία μπορεί να εκδοθεί μία Δήλωση Κοινωνικών Λογαριασμών.

Κοινωνική αναφορά (Social report): Το έγγραφο που έχει ελεγχθεί από την Επιτροπή Κοινωνικού Ελέγχου, η οποία έχει επίσης εκδώσει τη Δήλωση Κοινωνικού Ελέγχου. Αυτή η δήλωση εμπεριέχεται στην Κοινωνική Αναφορά.

Κοινωνική Επιστροφή της Επένδυσης (Social Return on Investment-SROI): Τύπος ανάλυσης κόστους-οφέλους. Βασίζεται στην έννοια της οικονομικής απόδοσης της επένδυσης και εκφράζει την επίδραση μιας δραστηριότητας στο περιβάλλον, τους

ανθρώπους και την οικονομία. Χρησιμοποιείται για την αξιολόγηση έργων και οργανισμών και μπορεί να χρησιμοποιηθεί για να προβλέψει πιθανές επιπτώσεις ενός έργου ή οργανισμού.

Κοινωνική Καθαρή Παρούσα Αξία (Social Net Present Value - SNPV): Θεωρεί ότι μια κοινωνική επένδυση αξίζει όσο το άθροισμα όλων των αναμενόμενων χρηματοροών που προκύπτουν από την ανάληψή της προεξοφλημένες με ένα κατάλληλο κοινωνικό επιτόκιο.

Κοινωνική λογιστική (Social accounting): Η διαδικασία με βάση την οποία ένας οργανισμός συλλέγει, αναλύει και ερμηνεύει περιγραφικές, ποσοτικές και ποιοτικές πληροφορίες, που συγκεντρώνονται με σκοπό να παράγουν έναν τρόπο μέτρησης της κοινωνικής, περιβαλλοντικής και οικονομικής επίδοσης και αντίκτυπου.

Κοινωνικό Εσωτερικό Ποσοστό της Απόδοσης (Social Internal Rate of Return - SIRR): Η πραγματική κοινωνικοοικονομική απόδοση που η κοινωνική επένδυση θα αποδώσει καθ' όλη τη διάρκειά της ή αλλιώς το προεξοφλητικό επιτόκιο, όπου η Κοινωνική Καθαρή παρούσα Αξία είναι ίση με το μηδέν.

Κοινωνικός ελεγκτής (Social auditor): Ένα άτομο που προεδρεύει στη συνεδρίαση της Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου και διαχειρίζεται τη διαδικασία ελέγχου στο τέλος κάθε κύκλου, συμπεριλαμβανομένων της εξέτασης των δεδομένων και του έλεγχου του δείγματος στην πηγή (διαδρομή ελέγχου), και εκδίδει τη Δήλωση Κοινωνικού Ελέγχου.

Κοινωνικός έλεγχος (Social audit): Η διαδικασία αναθεώρησης και επαλήθευσης των Κοινωνικών Λογαριασμών στο τέλος κάθε περιόδου κοινωνικής λογιστικής.

Κύκλος κοινωνικού ελέγχου/Περίοδος κοινωνικής λογιστικής (Social audit cycle/Social accounting period): Η περίοδος που έχει συμφωνηθεί για την προετοιμασία των Κοινωνικών Λογαριασμών. Μπορεί να είναι για δώδεκα μήνες και να συμπίπτει με το οικονομικό έτος ή μπορεί να είναι για άλλη περίοδο.

Μετατόπιση (Displacement): Η εκτίμηση της ποσότητας του αποτελέσματος που μετατοπίζει άλλα αποτελέσματα.

Νομισματοποιώ (Monetise): Προσδίδω χρηματοοικονομική αξία σε κάτι.

Όραμα (Vision): Μία σύντομη δήλωση που εξηγεί το όραμα της Κοιν.Σ.Επ. για το πώς θα ήθελε να είναι τα πράγματα στο μέλλον.

Περίοδος απόσβεσης (Payback period): Χρονική διάρκεια σε μήνες ή χρόνια για την αξία του αντίκτυπου να υπερβεί την επένδυση.

Ποιοτικές πληροφορίες (Qualitative information): Πληροφορίες όπως απόψεις, σκέψεις και αντιλήψεις. Μπορούν να παρουσιαστούν αριθμητικά με τη χρήση αριθμητικής κλίμακας για να μετρηθεί η έκταση απόψεων.

Ποσοτικές πληροφορίες (Quantitative information): Πληροφορίες που είναι αριθμητικά μετρήσιμες.

Προβλεπτική ανάλυση SROI (Forecast SROI analysis): Προβλέπει πόση κοινωνική αξία θα δημιουργηθεί αν οι δραστηριότητες συνάδουν με τα επιδιωκόμενα αποτελέσματα.

Προεξόφληση (Discounting): Η διαδικασία με την οποία μελλοντικές χρηματοοικονομικές δαπάνες και οφέλη επαναυπολογίζονται στις σημερινές αξίες.

Σημείο αναφοράς (Benchmark): Ένα εξωτερικό ή εσωτερικό σταθερό σημείο με τον οποίο μπορεί να συγκριθεί η επίδοση.

Στόχος (Target): Ένα επιθυμητό επίπεδο ή επίδοση που επιδιώκεται.

Σύνοψη κοινωνικής αναφοράς (Summary social report): Αφού έχει ελεγχθεί και αναθεωρηθεί το Σχέδιο Κοινωνικών Λογαριασμών ώστε να διαμορφωθεί η Κοινωνική Αναφορά, μπορεί να συνταχθεί, εκδοθεί και διανεμηθεί ένα συνοπτικό έγγραφο.

Σχέδιο κοινωνικών λογαριασμών (Draft social accounts): Το έγγραφο που προετοιμάζεται ως συνέπεια της διαδικασίας κοινωνικής λογιστικής και υποβάλλεται για έλεγχο στην Επιτροπή Κοινωνικού Ελέγχου.

Τήρηση κοινωνικών βιβλίων (Social bookkeeping): Το μέσο με το οποίο συλλέγονται τακτικά πληροφορίες και διαβουλεύονται οι εμπλεκόμενοι για την επίδοση και τον αντίκτυπο μίας Κοιν.Σ.Επ. σε σχέση με τους κοινωνικούς, περιβαλλοντικούς και οικονομικούς της στόχους.

Υποκατάστατο (Proxy): Μία προσέγγιση της αξίας όπου δεν είναι δυνατό να βρεθεί ένα ακριβές μέτρο.

Χάρτης επιπτώσης (Impact map): Ένας πίνακας που αποτυπώνει τον τρόπο που μια δραστηριότητα επιφέρει αλλαγή: πώς χρησιμοποιούνται οι πόροι για να παρέχουν δραστηριότητες που οδηγούν σε συγκεκριμένα αποτελέσματα για διαφορετικούς εμπλεκόμενους.

Χρηματοοικονομική αξία (Financial value): Το χρηματοοικονομικό πλεόνασμα που παράγεται από μία Κοιν.Σ.Επ. στα πλαίσια των δραστηριοτήτων της.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ-ΠΗΓΕΣ

➤ Ελληνική

- Αδάμ, Σ. (2014), *Οδηγός δημιουργίας Κοινωνικών Επιχειρήσεων*. Θεσσαλονίκη: Ίδρυμα Χάινριχ Μπελ Ελλάδας.
- Χρυσάκης Μ., Ζιώμας Δ. κ.ά, 2008, *Ανάπτυξη συστήματος κατηγοριοποίησης, παρακολούθησης, αξιολόγησης και πιστοποίησης των δραστηριοτήτων που εντάσσονται στον τομέα της κοινωνικής-αλληλέγγυας οικονομίας στην Ελλάδα*, Δράση 3 στο πλαίσιο του προγράμματος «Α.Σ. Κένταυρος», ΕΚΚΕ, Αθήνα.
- Ν. 4019/2011.

➤ Ξενόγλωσση

- Cox, J., Bowen, M., & Kempton, O. (2012), Social value: Understanding the wider value of public policy interventions. *New Economy Working Papers*.
- Hirschey, M. (2009). *Managerial Economics* (12th edition). United States of America: South-Western Cengage Learning.
- Kay, A. (2011). *The new guide to Social Accounting and Audit*. Social Audit Network.
- Nicholls, J., Lawlor, E., Neitzert, E., & Goodspeed, T. (2012). *A guide to Social Return on Investment*. London: Office of the Third Sector, The Cabinet Office.

➤ Διαδικτυακοί τόποι

- <http://koinsep.org>
- <http://www.giirs.org>
- <http://www.iris.thegiin.org>
- <http://www.socialauditnetwork.org.uk>
- <http://www.thesroinetwork.org>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι: ΛΙΣΤΑ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΤΥΧΩΝ

Κάτω από κάθε ενότητα υπάρχει χώρος για πρόσθετες πληροφορίες ή όπου είναι εφικτό, θα πρέπει να επισυνάπτεται πρόσθετο υλικό. Όπου υπάρχουν ζητήματα που δεν είναι σχετικά με την Κοιν.Σ.Επ., να συμπληρώνεται η στήλη ΔΕ (δεν εφαρμόζεται).

1	Ανθρώπινοι πόροι	Αριθμός			Ημερομηνία/Λεπτομέρειες/Σχόλια
1.1	Αριθμός υπαλλήλων: Πλήρους απασχόλησης Μερικής απασχόλησης Εποχιακοί Εθελοντές				
1.2	Αριθμός μελών				
1.3	Πολιτικές και διαδικασίες μέσα στην Κοιν.Σ.Επ:	N	O	ΔΕ	
	α. συμβόλαια υπαλλήλων				
	β. περιγραφές θέσης υπαλλήλων				
	γ. αξιολογήσεις προσωπικού				
	δ. διαδικασίες παραπόνων				
	ε. διαδικασίες πειθαρχίας				
	στ. πολιτικές για την ισότητα και τη διαφορετικότητα				
	ζ. ίσες ευκαιρίες				
	η. διαφορές στις αμοιβές ανάμεσα στον ανώτατο και κατώτατο μισθό				
	θ. άλλο:				
1.4	Επενδυτές σε ανθρώπους (Investors in People – IIP)				
1.5	Διαβουλεύσεις:				<i>[Αναμένεται ότι η Κοιν.Σ.Επ. θα διαβουλευέται ανά διαστήματα με τους</i>

					εργαζόμενους της ως μέρος της διαδικασίας κοινωνικής λογιστικής σχετικά με τις Βασικές Πτυχές και την επίδοση και αντίκτυπο σε σχέση με τους στόχους της]
	α. με αμειβόμενους υπαλλήλους				
	β. με εθελοντές				
	γ. άλλο				

Πρόσθετες πληροφορίες

2	Καλή διοίκηση και υπευθυνότητα	N	O	ΔΕ	Ημερομηνία/Λεπτομέρειες/Σχόλια
2.1	Είδος Κοιν.Σ.Επ.: Κοιν.Σ.Επ. Ένταξης ☐ Κοιν.Σ.Επ. Κοινωνικής Φροντίδας ☐ Κοιν.Σ.Επ. Συλλογικού και Παραγωγικού Σκοπού ☐				
2.2	Κατάλληλη ετήσια απόδοση που κατατέθηκε				[δηλώσατε ρυθμιστικό φορέα και ημερομηνία καταχώρησης]
2.3	Ετήσια Γενική Συνεδρίαση				[δηλώσατε ημερομηνία και προσέλευση]
2.4	Τακτικές συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου/Επιτροπής Διοίκησης				[δηλώσατε αριθμό συνεδριάσεων μέσα στο έτος]
2.5	Δημοσιευμένη Ετήσια Αναφορά				
2.6	Αύξηση/μείωση μελών				[διαγράψατε καταλλήλως και δώσατε αριθμούς]
2.7	Προετοιμασμένοι Κοινωνικοί Λογαριασμοί				
2.8	Κοινωνικοί Λογαριασμοί που έχουν επαληθευτεί από την Επιτροπή Κοινωνικού Ελέγχου				
2.9	Κοινωνικοί Λογαριασμοί που				[επεξήγηση του τρόπου]

	αναφέρθηκαν στους Εμπλεκόμενους				
2.10	Διαβουλεύσεις:				<i>[επισυνάψατε κενά ερωτηματολόγια που χρησιμοποιήθηκαν και περιλήψεις διαβουλεύσεων που πραγματοποιήθηκαν]</i>
	α. με μέλη της Κοιν.Σ.Επ.				
	β. με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή της Επιτροπής Διοίκησης				
	γ. με μέλη Σώματος Συμβούλων (αν αρμόζει)				
2.11	Άλλα ποιοτικά συστήματα που χρησιμοποιήθηκαν:				<i>[καταγράψατε αν υπάρχουν]</i>

Πρόσθετες πληροφορίες

3	Πάγωμα περιουσιακών στοιχείων και χρήση του πλεονάσματος	N	O	ΔΕ	Ημερομηνία/Λεπτομέρειες/Σχόλια
3.1	Πάγωμα περιουσιακών στοιχείων στο καταστατικό				<i>[δώσατε παράγραφο αναφοράς]</i>
3.2	Χρήση του πλεονάσματος:				<i>[επιλέξατε όσα αρμόζουν στο τρέχον έτος]</i>
	α. δεν υπήρξε πλεόνασμα				
	β. στα αποθεματικά ή επανεπένδυση				
	γ. για φιλανθρωπικούς σκοπούς				
	δ. για επιμίσηθια υπαλλήλων				
	ε. για απολαβές των γενικών διευθυντών				
	στ. για άλλο				<i>[επεξηγήσατε]</i>

Πρόσθετες πληροφορίες

4	Οικονομική Βιωσιμότητα	N	O	ΔΕ	Ημερομηνία/Λεπτομέρειες/Σχόλια
4.1	Ετήσιοι Λογαριασμοί που έχουν προετοιμαστεί και κατατεθεί				[δηλώσατε με ποιον ρυθμιστικό φορέα καταχωρήθηκαν]
4.2	Ενίσχυση/αποδυνάμωση φύλλου ισολογισμού				[διαγράψατε καταλλήλως]
4.3	Κέρδη/ ζημίες για το έτος				[διαγράψατε καταλλήλως και δώσατε αριθμούς]

Πρόσθετες πληροφορίες [επισυνάψατε σύνοψη των τελευταίων ελεγμένων λογαριασμών]

5	Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	N	O	ΔΕ	Ημερομηνία/Λεπτομέρειες/Σχόλια
5.1	Περιβαλλοντική πολιτική				[επισυνάψατε]
5.2	Διαθέσιμες αναφορές για περιβαλλοντικές πρακτικές:				[επισυνάψατε αναφορές αν υπάρχουν]
	α. ενεργειακή χρήση: θέρμανση και φωτισμός				
	β. ενεργειακή χρήση: μετακίνηση				
	γ. Κατανάλωση υλικών				
	δ. Επαναχρησιμοποίηση υλικών				
	ε. Ανακύκλωση υλικών				
	στ. Διάθεση αποβλήτων				
5.3	Υπολογισμός αποτυπώματος άνθρακα				[επισυνάψατε]
5.4	Άλλο				[καταγράψατε και επισυνάψατε καταλλήλως]

Πρόσθετες πληροφορίες

[Οι Κοιν.Σ.Επ. μπορεί να επιλέξουν να προετοιμάσουν μία σύντομη ξεχωριστή αναφορά που να περιγράφει τις Περιβαλλοντικές Πολιτικές και Πρακτικές τους ή μπορεί να αναφερθούν σε συγκεκριμένα, αναγνωρισμένα περιβαλλοντικά πρότυπα που έχουν υιοθετήσει. Εναλλακτικά, μπορούν να υποβάλουν μία συμπληρωμένη λίστα Πράσινου Γραφείου]

6	Οικονομικός αντίκτυπος	N	O	ΔΕ	Ημερομηνία/Λεπτομέρειες/Σχόλια
6.1	Ορισμοί πολιτικών αγοράς				[επισυνάψατε]
6.2	Αναφορά επιπτώσεων των διαθέσιμων πολιτικών αγοράς				[επισυνάψατε]
6.3	Υπολογισμός εξοικονόμησης δημοσίων πόρων				[επισυνάψατε καταλλήλως]
6.4	Αξία της συμβολής εθελοντών				[επισυνάψατε καταλλήλως]
6.5	Προσέλκυση συνολικής εισερχόμενης επένδυσης				[επισυνάψατε καταλλήλως]
6.6	Συνεισφορές στην κοινότητα σε χρήμα και σε είδος				[επισυνάψατε καταλλήλως]
6.7	Άλλοι υπολογισμοί χρηματικού και οικονομικού αντίκτυπου:				[περιγράψατε ή/και επισυνάψατε συνοπτικές αναφορές καταλλήλως]

Πρόσθετες πληροφορίες

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ: ΛΙΣΤΑ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

Χαρτί

Είναι οι φωτοτυπίες τυπωμένες και στις δύο όψεις των φύλλων; <i>Σημειώσεις δράσης</i> ΧρονοδιάγραμμαΚόστος	N ή O	Δ.Α.
Ανοίγονται οι φάκελοι προσεκτικά και αποθηκεύονται για να χρησιμοποιηθούν ξανά; <i>Σημειώσεις δράσης</i> ΧρονοδιάγραμμαΚόστος	N ή O	Δ.Α.
Υπάρχουν μη ουσιώδεις φωτοτυπίες εκτυπωμένες σε χαρτί που έχει χρησιμοποιηθεί ξανά; <i>Σημειώσεις δράσης</i> ΧρονοδιάγραμμαΚόστος	N ή O	Δ.Α.
Για την αποφυγή λαθών, γίνεται δοκιμαστική εκτύπωση πριν την εκτύπωση μεγάλων παρτίδων; <i>Σημειώσεις δράσης</i> ΧρονοδιάγραμμαΚόστος	N ή O	Δ.Α.
Μετατρέπεται το πρόχειρο χαρτί σε χρήσιμα σημειωματάρια; <i>Σημειώσεις δράσης</i> ΧρονοδιάγραμμαΚόστος	N ή O	Δ.Α.
Χρησιμοποιείται το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο όποτε είναι δυνατό; <i>Σημειώσεις δράσης</i> ΧρονοδιάγραμμαΚόστος	N ή O	Δ.Α.
Φυλάσσονται αντίγραφα αρχείων σε σκληρό δίσκο αντί για χαρτί; <i>Σημειώσεις δράσης</i> ΧρονοδιάγραμμαΚόστος	N ή O	Δ.Α.
Κατά την εκτύπωση, έχουν οριστεί στον υπολογιστή τα περιθώρια, οι γραμματοσειρές κτλ. έτσι ώστε να ελαχιστοποιηθεί η χρήση χαρτιού; <i>Σημειώσεις δράσης</i> ΧρονοδιάγραμμαΚόστος	N ή O	Δ.Α.

Χρησιμοποιεί το γραφείο ανακυκλωμένο χαρτί; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Το γραφείο αρνείται ή στέλνει πίσω την ανεπιθύμητη αλληλογραφία; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Ενέργεια

Το γραφείο παίρνει ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Είναι οι σωλήνες ζεστού νερού και οι δεξαμενές καλά μονωμένες; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Είναι η θερμοκρασία του νερού βολικά υψηλή; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Είναι τα παράθυρα και οι πόρτες απαλλαγμένα από ρεύματα; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Είναι τοποθετημένοι οι ανακλαστήρες πίσω από τα θερμαντικά σώματα; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Είναι πάντα σβησμένα τα φώτα σε άδεια δωμάτια; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Σβήνουν τα φώτα όταν είναι επαρκές το φως της ημέρας; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Είναι τα παράθυρα καθαρά, απαλλαγμένα από εμπόδια κτλ; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Είναι όλα τα φώτα ενεργειακά αποδοτικά; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Απενεργοποιούνται οι ηλεκτρικές συσκευές, οι οθόνες υπολογιστών, τα φωτοτυπικά μηχανήματα κτλ. όταν δε χρησιμοποιούνται; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Η λέβητες συντηρούνται τακτικά; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Χρησιμοποιούνται θερμοστάτες θέρμανσης; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Είδη γραφείου

Υπάρχει προτίμηση για τα προϊόντα μακράς διάρκειας; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Αγοράζονται τα υλικά σε μεγάλες συσκευασίες ώστε να αποφεύγονται τα υπερβολικά υλικά συσκευασίας; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Αγοράζονται οικολογικά ή «πράσινα» προϊόντα; - ανακυκλωμένα, αναγομώσιμα, μελάνι με βάση το νερό κτλ. <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Υπάρχει προτίμηση για χρήση συνδετήρων αντί συρραπτικών; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Γενικά είδη γραφείου

Το χαρτί υγείας/χαρτοπετσέτες είναι φτιαγμένα από ανακυκλωμένο υλικό; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Αποφεύγονται τα προϊόντα αεροζόλ με προωθητικό CFC; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Αποφεύγονται προϊόντα που είναι κατασκευασμένα από τροπικά είδη ξυλείας; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Επισκευάζονται γρήγορα οι βρύσες που στάζουν; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Έχουν εγκατασταθεί καζανάκια μικρού όγκου στις τουαλέτες; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Χρησιμοποιούνται υλικά καθαρισμού φιλικά προς το περιβάλλον; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Χρησιμοποιούνται ποτήρια που πλένονται αντί για μίας χρήσης; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Αγοράζονται τσάι και καφές δίκαιου εμπορίου ή οργανικά; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Αγοράζονται προμήθειες από τοπικά μαγαζιά; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Είναι οι πόρτες του ψυγείου καθαρές και κλείνουν ερμητικά; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Ο υπαίθριος χώρος γύρω από το γραφείο είναι διευθετημένος προς όφελος της άγριας ζωής; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Ανακύκλωση

Φυλάσσονται όλα τα χρησιμοποιημένα χαρτιά για ανακύκλωση; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Το γραφείο αποθηκεύει και στη συνέχεια ανακυκλώνει γυαλί, μεταλλικά κουτιά κτλ; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Το γραφείο ξεχωρίζει και κομποστοποιεί υλικά; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Είναι ο κάδος ανακύκλωσης χαρτιού δίπλα στο φωτοτυπικό; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Το γραφείο ανακυκλώνει τις ηλεκτρονικές συσκευές, τα δοχεία μελάνης εκτυπωτών κτλ; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Αν χρησιμοποιούνται πλαστικά ποτήρια, είναι ανακυκλώσιμα; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Χρησιμοποιούνται ευκαιρίες ανακύκλωσης σε συνεργασία με γειτονικές επιχειρήσεις; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Μετακίνηση

Έχουν οι υπάλληλοι πρόσβαση σε στεγνό και ασφαλές μέρος φύλαξης ποδηλάτων; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Αν υπάρχουν αυτοκίνητα της εταιρίας, λειτουργούν με αμόλυβδη βενζίνη ή πετρέλαιο; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Υπάρχουν διαθέσιμες πληροφορίες για τις τιμές και τα χρονοδιαγράμματα των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Οργανώνονται οι συνεδριάσεις σε σχέση με τα χρονοδιαγράμματα των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Είναι οι ώρες γραφείου αρκετά ευέλικτες ώστε να μπορούν οι εργαζόμενοι να χρησιμοποιούν τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Λαμβάνουν οι ποδηλάτες προνομιακή χιλιομετρική αποζημίωση; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Μαθαίνουν και προτρέπονται οι υπάλληλοι να οδηγούν με τρόπο φιλικό προς το περιβάλλον; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Αποτελεί πολιτική η χρήση λεωφορείων για σκοπούς της επιχείρησης όποτε είναι εφικτό; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Υγεία και Ασφάλεια

Υπάρχουν φρέσκα φρούτα δίπλα στα μπισκότα για τα διαλείμματα ή για τους επισκέπτες; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Υπάρχει διαθέσιμο πόσιμο νερό; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Υπάρχουν φυτά εσωτερικού χώρου στο γραφείο για να μειώνουν το στρες και να απορροφούν τα χημικά; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Έχουν εντοπιστεί και διορθωθεί προβλήματα του Συνδρόμου Ανθυγιεινών Κτηρίων; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Αποθαρρύνεται η πολύωρη απασχόληση μπροστά στον υπολογιστή; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Έχουν θεσπιστεί πολιτικές για όσους εργάζονται μόνοι τους, για την ασφαλή χρήση του εξοπλισμού κτλ; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Εφαρμογή

Υπάρχει πίνακας ανακοινώσεων του πράσινου γραφείου σε περίοπτη θέση; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Υπάρχει κουτί προτάσεων για περιβαλλοντικές ιδέες στο γραφείο; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Διοργανώνει το γραφείο εκδηλώσεις με πράσινη θεματολογία; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Έχει το γραφείο περιβαλλοντική πολιτική; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Υπάρχει ευκαιρία να τεθούν περιβαλλοντικά ζητήματα στις συνεδριάσεις του προσωπικού; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

Υπάρχει παρακολούθηση στη χρήση πόρων και έλεγχος περιβαλλοντικών επιπτώσεων; <i>Σημειώσεις δράσης</i>	N ή O	Δ.Α.
Χρονοδιάγραμμα	Κόστος	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: ΛΙΣΤΑ ΕΠΑΛΗΘΕΥΣΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αυτή η λίστα χρησιμοποιείται ως αναπόσπαστο κομμάτι της συνεδρίασης της Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου και μπορεί να βοηθήσει στη συζήτηση γύρω από τους κοινωνικούς λογαριασμούς.

A. Βασικές Αρχές

1	Αποσαφήνιση σκοπού	☺	☹	⊗	Σχόλια πάνω στο σχέδιο κοινωνικών λογαριασμών που συνάδουν με τις αρχές και τις βασικές συστάσεις για αναθεωρήσεις
1.1	Δηλώνονται σαφώς οι Αξίες της Κοιν.Σ.Επ.;				
1.2	Δηλώνονται σαφώς όλοι οι στόχοι της Κοιν.Σ.Επ. με τις σχετικές τους δραστηριότητες;				
1.3	Οι κοινωνικοί λογαριασμοί αποδεικνύουν τον τρόπο με τον οποίο επιτυγχάνει η Κοιν.Σ.Επ. την επιθυμητή επίδοση και αντίκτυπο όπως εκφράζεται στην Αποστολή;				
2	Προσδιορισμός αντικειμένου	☺	☹	⊗	Σχόλια πάνω στο σχέδιο κοινωνικών λογαριασμών που συνάδουν με τις αρχές και τις βασικές συστάσεις για αναθεωρήσεις
2.1	Έχει ιεραρχήσει η Κοιν.Σ.Επ. τους στόχους της για τους σκοπούς αυτών των κοινωνικών λογαριασμών;				
2.2	Επεξηγείται σαφώς το αντικείμενο που αναφέρεται στους κοινωνικούς λογαριασμούς;				
2.3	Επεξηγούνται σαφώς οι λόγοι για όλες τις παραλείψεις;				

3	Συμβολή εμπλεκομένων	☺	☹	⊗	Σχόλια πάνω στο σχέδιο κοινωνικών λογαριασμών που συνάδουν με τις αρχές και τις βασικές συστάσεις για αναθεωρήσεις
3.1	Έχει πραγματοποιηθεί και αναφερθεί ανάλυση εμπλεκομένων;				
3.2	Έχει παραλειφθεί από την ανάλυση κάποια σημαντική ομάδα εμπλεκομένων;				
3.3	Επεξηγείται σαφώς η βάση πάνω στην οποία στηρίχτηκε η επιλογή εμπλεκομένων για διαβούλευση;				
3.4	Η Κοιν.Σ.Επ. έχει διαβουλευτεί με τους εμπλεκόμενους: α) για το πώς τηρεί τις Αξίες που έχει δηλώσει; β) για το πόσο καλή είναι η επίδοσή της σε σχέση με τους στόχους που έχει θέσει; γ) για τον αντίκτυπο που έχει επιτύχει σε σχέση με τους στόχους που αναφέρονται στους κοινωνικούς λογαριασμούς;				
3.5	Είναι αποτελεσματικές οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν για τη διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους;				

4	Καθορισμός σημαντικότητας	☺	☹	⊗	Σχόλια πάνω στο σχέδιο κοινωνικών λογαριασμών που συνάδουν με τις αρχές και τις βασικές συστάσεις για αναθεωρήσεις
4.1	Χρησιμοποιούν οι κοινωνικοί λογαριασμοί αποδεικτικά στοιχεία που μπορούν να θεωρηθούν ικανοποιητικά σχετικά (σημαντικά);				
4.2	Έχουν περιγραφεί και εξηγηθεί πλήρως οι πηγές των ποσοτικών πληροφοριών;				
4.3	Έχουν επεξηγηθεί πλήρως οι μέθοδοι διαβούλευσης που χρησιμοποιήθηκαν (συμπεριλαμβανομένων των μεγεθών των δειγμάτων, των ποσοστών απόκρισης κτλ);				
4.4	Είναι επαρκώς ενημερωμένα τα δεδομένα που χρησιμοποιήθηκαν στους κοινωνικούς λογαριασμούς;				
4.5	Έχουν επεξηγηθεί σαφώς οι μέθοδοι που χρησιμοποιήθηκαν και οι υποθέσεις που έγιναν για τον υπολογισμό του αντίκτυπου σε χρήμα;				
4.6	Οι κοινωνικοί λογαριασμοί περιλαμβάνουν μία ικανοποιητική ενότητα Συμμόρφωσης;				

5	Συγκρίσεις	☺	☹	⊗	Σχόλια πάνω στο σχέδιο κοινωνικών λογαριασμών που συνάδουν με τις αρχές και τις βασικές συστάσεις για αναθεωρήσεις
5.1	Δίνεται περιγραφή και αναφορά για τους στόχους ή τους βασικούς δείκτες επίδοσης από έτος σε έτος;				
5.2	Η Κοιν.Σ.Επ. συγκρίνει την επίδοση και τον αντίκτυπό της χρησιμοποιώντας κατάλληλα σημεία αναφοράς και εξωτερικά πρότυπα;				
6	Διαφάνεια	☺	☹	⊗	Σχόλια πάνω στο σχέδιο κοινωνικών λογαριασμών που συνάδουν με τις αρχές και τις βασικές συστάσεις για αναθεωρήσεις
6.1	Έχουν οργανωθεί οι κοινωνικοί λογαριασμοί σε μία κατανοητή μορφή;				
6.2	Θα είναι προσβάσιμοι στους εμπλεκόμενους οι πλήρεις κοινωνικοί λογαριασμοί (συμπεριλαμβανομένων των σημειώσεων της συνεδρίασης της Επιτροπής Κοινωνικού Ελέγχου και της Δήλωσης Κοινωνικού Ελέγχου);				
6.3	Υπάρχουν ικανοποιητικά σχέδια για δημοσίευση και διάδοση των κοινωνικών λογαριασμών (ή μίας σύνοψης) στους εμπλεκόμενους;				
7	Επαλήθευση λογαριασμών	☺	☹	⊗	Σχόλια πάνω στο σχέδιο κοινωνικών λογαριασμών που συνάδουν με τις αρχές και τις βασικές συστάσεις για αναθεωρήσεις
7.1	Έχει εξεταστεί ικανοποιητικά ένα δείγμα δεδομένων μέχρι την πηγή του;				Καταγράψατε: α. β.

					γ. δ.
7.2	Τα αρχεία κοινωνικής λογιστικής ήταν πλήρως διαθέσιμα και προσβάσιμα στην Επιτροπή;				
7.3	Υπάρχουν επαρκή συστήματα κοινωνικής λογιστικής;				
8	Ενσωμάτωση διαδικασίας	☺	☹	⊗	Σχόλια πάνω στο σχέδιο κοινωνικών λογαριασμών που συνάδουν με τις αρχές και τις βασικές συστάσεις για αναθεωρήσεις
8.1	Δίνουν οι κοινωνικοί λογαριασμοί αναφορά πάνω σε ζητήματα που τέθηκαν σε προγενέστερο κοινωνικό έλεγχο;				
8.2	Προετοιμάζονται οι κοινωνικοί λογαριασμοί σε τακτική βάση;				
8.3	Έχει ενσωματωθεί η πρακτική της κοινωνικής λογιστικής στην Κοιν.Σ.Επ.;				
9	Κοινωνικός αντίκτυπος σε χρήμα	☺	☹	⊗	Σχόλια πάνω στο σχέδιο κοινωνικών λογαριασμών που συνάδουν με τις αρχές και τις βασικές συστάσεις για αναθεωρήσεις [αυτή η ενότητα αφορά Κοιν.Σ.Επ. που έχουν χρησιμοποιήσει υπολογισμούς της SROI]
9.1	Οι οικονομικοί δείκτες που χρησιμοποιούνται θεωρούνται λογικοί;				
9.2	Εξηγούνται σαφώς οι υποθέσεις που υποστηρίζουν τους οικονομικούς υπολογισμούς;				
9.3	Είναι επαρκώς ισορροπημένες οι ενδεχόμενες αναλύσεις ευαισθησίας;				

B. Βασικές Πτυχές

Το μέρος Β ελέγχει αν οι έξι ενότητες της Λίστας Βασικών Πτυχών έχουν συμπληρωθεί ικανοποιητικά και υποβληθεί, με υποστηρικτικό υλικό, ως μέρος των κοινωνικών λογαριασμών.

10	Ανθρώπινοι πόροι	☺	☹	⊗	Σχόλια
10.1	Διαβούλευση με υπαλλήλους που έχει πραγματοποιηθεί και αναφερθεί (πλήρους & μερικής απασχόλησης και εποχιακοί)				
10.2	Διαβούλευση με εθελοντές που έχει πραγματοποιηθεί και αναφερθεί				
11	Καλή διοίκηση και υπευθυνότητα	☺	☹	⊗	Σχόλια
11.1	Διαβούλευση με μέλη που έχει πραγματοποιηθεί και αναφερθεί				
11.2	Διαβούλευση με το Διοικητικό Συμβούλιο ή Επιτροπή Διοίκησης που έχει πραγματοποιηθεί και αναφερθεί				
12	Πάγωμα περιουσιακών στοιχείων και χρήση του πλεονάσματος	☺	☹	⊗	Σχόλια
12.1	Λεπτομέρειες που έχουν αναφερθεί για το πάγωμα περιουσιακών στοιχείων				
12.2	Αναφορά λεπτομερειών για τη χρήση του πλεονάσματος				
13	Οικονομική βιωσιμότητα	☺	☹	⊗	Σχόλια
13.1	Περίληψη των τελευταίων ελεγμένων λογαριασμών ή δημοσιευμένων ισολογισμών				
14	Περιβαλλοντική βιωσιμότητα	☺	☹	⊗	Σχόλια

14.1	Αναφορά περιβαλλοντικής πολιτικής				
14.2	Αναφορά περιβαλλοντικών πρακτικών				
15	Οικονομικός αντίκτυπος	☺	☹	⊗	Σχόλια
15.1	Ορισμοί πολιτικών αγοράς				
15.2	Αναφορά επιπτώσεων των διαθέσιμων πολιτικών αγοράς				
15.3	Υπολογισμός εξοικονόμησης δημοσίων πόρων				
15.4	Αξία της συμβολής εθελοντών				
15.5	Προσέλκυση συνολικής εισερχόμενης επένδυσης				
15.6	Συνεισφορές στην κοινότητα σε χρήμα και σε είδος				
15.7	Άλλοι υπολογισμοί χρηματικού και οικονομικού αντίκτυπου:				

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV:
ΧΑΡΤΗΣ ΕΠΙΠΤΩΣΗΣ**

Κοιν.Σ.Επ.							
Στόχοι							
Αντικείμενο	Δραστηριότητα						
	Συμβόλαιο/Χρηματοδότηση/Τμήμα της Κοιν.Σ.Επ.						
Χρονική Περίοδος							
Πρόβλεψη ή Αξιολόγηση							
Στάδιο 1			Στάδιο 2				
Εμπλεκόμενοι	Εκούσιες/ακούσιες αλλαγές	Εισροές		Εκροές	Αποτελέσματα		
		Περιγραφή	Αξία €		Περιγραφή		
Ποιος επηρεάζει την Κοιν.Σ.Επ.; Ποιος επηρεάζεται από την Κοιν.Σ.Επ.	Τι είναι πιθανό να αλλάξει για αυτούς;	Τι επενδύουν;		Σύνοψη της δραστηριότητας σε αριθμούς	Ποια θα ήταν η περιγραφή της αλλαγής;		
Σύνολο							
Στάδιο 3							
Αποτελέσματα (τι αλλάζει)						Μικτό Σύνολο	
Δείκτης	Πηγή	Ποσότητα	Διάρκεια	Χρηματοοικονομικό υποκατάστατο	Αξία €	Πηγή	

Πώς θα μετρηθεί;	Από πού προήλθαν οι πληροφορίες;	Ποια είναι η ποσότητα της αλλαγής;	Πόσο διαρκεί;	Τι υποκατάστατο θα χρησιμοποιηθεί για να εκτιμηθεί η αλλαγή;	Ποια είναι η αξία της αλλαγής;	Από πού προήλθαν οι πληροφορίες	
Στάδιο 4							
	Αδράνεια %	Μετατόπιση %	Απόδοση αιτιών %	Απόσβεση αποτελεσμάτων %	Αντίκτυπος		
	Τι θα συνέβαινε χωρίς τη δραστηριότητα;	Ποια δραστηριότητα μετατοπίστηκε;	Ποιος άλλος συνέβαλε στην αλλαγή;	Υφίσταται το αποτέλεσμα ύφεση μελλοντικά;	Οικονομικό υποκατάστατο επί την ποσότητα μείον την αδράνεια, τη μετατόπιση και την απόδοση αιτιών		
Σύνολο							
Στάδιο 5							
		Υπολογισμός Κοινωνικής Επιστροφής					
		Προεξοφλητικό επιτόκιο (%)					
		1^ο έτος (μετά τη δραστηριότητα)	2^ο έτος	3^ο έτος	4^ο έτος	5^ο έτος	
Σύνολο							
Συνολική Παρούσα Αξία (ΠΑ)							
Καθαρή Παρούσα Αξία							
Κοινωνική Επιστροφή € ανά €							



Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Η πράξη «ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΥ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΩΘΗΣΗΣ ΤΩΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (Κ.ΟΙΝ.Σ.Ε.Π.) ΚΑΙ ΕΥΡΥΤΕΡΑ ΤΩΝ ΠΡΩΤΟΘΥΛΙΩΝ ΤΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ (κωδ. ΜΠΣ 450593)» υλοποιείται στο πλαίσιο της Συστημικής Παρέμβασης 6: «Εκπόνηση θεσμικού, κανονιστικού, δικαστικού και δημοσιονομικού πλαισίου με στόχο την προώθηση της κοινωνικής οικονομίας και τη διευκόλυνση της ίδρυσης και λειτουργίας κοινωνικών επιχειρήσεων» του Θεματικού Άξονα Προτεραιότητας 1: «Συστημικές παρεμβάσεις» του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» 2007-2013 του ΕΣΠΑ, το οποίο συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.